

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია
კრედექსი“

ფინანსური ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით
დასრულებული წლისთვის

სარჩევი

აუდიტორთა დასკვნა	3
მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	6
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	7
ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება.....	8
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება.....	9
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	10
1 ზოგადი ინფორმაცია	10
2 მომზადების საფუძვლები	11
3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები	15
4 ფინანსური რისკის მიმოხილვა	30
5 წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	37
6 პერსონალის ხარჯები	38
7 სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები	38
8 დაბეგვრა	38
9 ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	40
10 მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	40
11 ძირითადი საშუალებები	44
12 სხვა აქტივები	45
13 სესხები და კრედიტები	45
14 მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტები	47
15 კაპიტალი	47
16 რისკების მართვა, კორპორატიული მმართველობა და შიდა კონტროლი	48
17 კაპიტალის მართვა	57
18 პირობითი ვალდებულებები.....	57
19 ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	58
20 ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები: სამართლიანი ღირებულებები და სააღრიცხვო კლასიფიკაციები.....	59
21 ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები	60

შპს „KPMG Georgia“
ჯი ემ თი პლაზა
მე-5 სართული, თავისუფლების მოედანი №4
თბილისი, საქართველო 0105
ტელეფონი: +995 322 93 5713
ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის კრედექსი“-ს ხელმძღვანელობას.

დასკვნა

ჩვენ ჩავატარეთ შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედექსი“-ს (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რაც მოიცავს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოგების ან ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებას, კაპიტალში ცვლილებებისა და ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, და ასევე შენიშვნებს, რომლებიც მოიცავს ფინანსური აღრიცხვის მნიშვნელოვან პოლიტიკასა და სხვა განმარტებით ინფორმაციას.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს „კომპანიის“ ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მის ფინანსურ მაჩვენებლებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამ თარიღით დასრულებული წლისთვის ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს-ები) შესაბამისად.

დასკვნის საფუძველი

ჩვენი აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ები) შესაბამისად. ხსენებული სტანდარტების საფუძველზე ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია ქვემოთ, ჩვენი დასკვნის თავში „აუდიტორთა პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. „ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს“ „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით), ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის საქართველოში არსებულ შესაბამის ეთიკურ მოთხოვნებთან ერთად, ჩვენ ვართ „კომპანიისგან“ დამოუკიდებლები და ასევე ვართ შესაბამისობაში IESBA კოდექსის სხვა ეთიკურ პასუხისმგებლობებთან. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ აუდიტის მსვლელობის პროცესში ჩვენს მიერ მოპოვებული მტკიცებულებები აუდიტორული დასკვნისათვის საკმარის და მართებულ საფუძველს წარმოადგენს.

მმართველობითი ანგარიში

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს „მმართველობით ანგარიშზე“. „მმართველობითი ანგარიში“ ხელმისაწვდომი უნდა გახდეს ჩვენთვის წინამდებარე აუდიტორთა დასკვნის გაცემის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი დასკვნა ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს „მმართველობით ანგარიშს“ და ჩვენ არანაირი ფორმით არ გავცემთ მასთან დაკავშირებულ მტკიცებულებას.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა მოიცავს „მმართველობითი ანგარიშის“ წაკითხვას მას შემდეგ, რაც ის ხელმისაწვდომი გახდება და, შესაბამისად, იმის განსაზღვრას არის თუ არა „მმართველობითი ანგარიში“ არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მიღებულ ცოდნასთან მიმართებაში, ან სხვაგვარად ხომ არ მოიცავს ის არსებით უზუსტობებს.

„მმართველობითი ანგარიშის“ წაკითხვისას, ჩვენ გამოგვაქვს დასკვნა იმასთან დაკავშირებით:

- შეესაბამება თუ არა სხვა ინფორმაცია ფინანსურ ანგარიშგებას და ხომ არ მოიცავს ის არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს თუ არა ის ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით მოთხოვნილ და მასთან შესაბამისობაში მყოფ ყველა ინფორმაციას.

ხელმძღვანელობისა და მმართველობაზე უფლებამოსილ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და კეთილსინდისიერად წარდგენაზე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლის ისეთი მექანიზმების შემუშავებაზე, რომლებსაც ხელმძღვანელობა საჭიროდ მიიჩნევს თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად დაშვებული არსებითი უზუსტობებისგან თავისუფალი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია „კომპანიის“ უნარის შეფასებაზე, განაგრძოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით, გასცეს ინფორმაცია უწყვეტი ფუნქციონირების საკითხებთან დაკავშირებით და გამოიყენოს ბუღალტრული აღრიცხვის მსგავსი პრინციპი მანამ, სანამ ხელმძღვანელობას არ გაუჩნდება სურვილი მოახდინოს „კომპანიის“ ლიკვიდაცია ან შეწყვიტოს მუშაობა, ან არ ექნება რაიმე სხვა რეალური ალტერნატივა, გარდა ზემოთ განსაზღვრული ქმედებებისა.

მმართველობაზე უფლებამოსილი პირები პასუხს აგებენ „კომპანიის“ ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორთა პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენს მიზანს წარმოადგენს გონივრული რწმუნების მიღება იმის თაობაზე, არის თუ არა ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალი თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად დაშვებული არსებითი უზუსტობებისგან და ასევე აუდიტორთა დასკვნის გაცემა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება არის რწმუნებულების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შესძლებს არსებული არსებითი უზუსტობების გამოვლენას. უზუსტობები შესაძლოა წარმოიშვას თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად და არსებითად მოიაზრებოდნენ, თუ მათ შეუძლიათ, ცალკე ან ერთობლივად, გონივრულ ფარგლებში გავლენა მოახდინონ მომხმარებელთა იმ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც მიიღება წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის მსვლელობისას, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ამასთან ჩვენ:

- ვახდენთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკების იდენტიფიცირებას და მათ შეფასებას, ამ რისკების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დაგეგმვას და განხორციელებას და ისეთი აუდიტორული მტკიცებულებების მოპოვებას, რომლებიც საკმარისი და შესაბამისია ჩვენი დასკვნის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობების არ გამოვლენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს უკანონო ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, განზრახ უმოქმედობას, ფაქტების დამახინჯებას ან შიდა კონტროლის მექანიზმების უგულვებელყოფას;

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიუსი“
დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა
გვერდი 3

- ვახდენთ აუდიტის შესაბამისი შიდა კონტროლის მექანიზმების გააზრებას ვითარების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დასაგეგმად და არა „კომპანიის“ შიდა კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობის შესახებ აზრის გამოსახატავად;
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკას შესაბამისობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების გონივრულობას;
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ექვის ქვეშ დააყენოს „კომპანიის“ უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღება უნდა გავამახვილოთ შესაბამის ინფორმაციაზე ფინანსურ ანგარიშგებაში ან, თუ შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნა არაადეკვატური იქნება, შევცვალოთ ჩვენი დასკვნა. ჩვენი დასკვნები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა გავლენა იქონიოს „კომპანიის“ უნარზე განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ;
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების სრულად წარდგენას, მის სტრუქტურას და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.

სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს გავუზიარებთ ინფორმაციას აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე მნიშვნელოვანი აუდიტორული მსჯელობების შესახებ, მათ შორის ჩვენს მიერ აუდიტის პროცესში აღმოჩენილი შიდა კონტროლის მექანიზმებთან დაკავშირებული ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ხარვეზის შესახებ.

პარტნიორი აუდიტისა, რომლის შედეგადაც მოცემული „დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა“ გაიცა, არის

კარენ საფარიანი

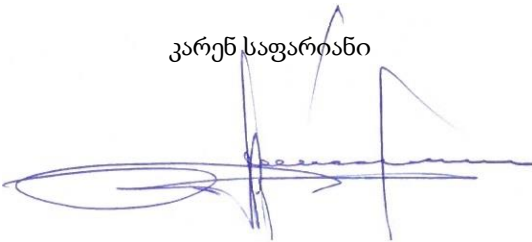
შპს „KPMG Georgia“
თბილისი, საქართველო
19 ივნისი, 2020 წელი

- ვახდენთ აუდიტის შესაბამისი შიდა კონტროლის მექანიზმების გააზრებას ვითარების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დასაგეგმად და არა „კომპანიის“ შიდა კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობის შესახებ აზრის გამოსახატავად;
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკას შესაბამისობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების გონიერულობას;
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ექვის ქვეშ დააყენოს „კომპანიის“ უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღება უნდა გავამახვილოთ შესაბამის ინფორმაციაზე ფინანსურ ანგარიშგებაში ან, თუ შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნა არაადეკვატური იქნება, შევცვალოთ ჩვენი დასკვნა. ჩვენი დასკვნები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა გავლენა იქონიოს „კომპანიის“ უნარზე განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ;
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების სრულად წარდგენას, მის სტრუქტურას და შინაარს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.

სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს გავუზიარებთ ინფორმაციას აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე მნიშვნელოვანი აუდიტორული მსჯელობების შესახებ, მათ შორის ჩვენს მიერ აუდიტის პროცესში აღმოჩენილი შიდა კონტროლის მექანიზმებთან დაკავშირებული ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ხარვეზის შესახებ.

პარტნიორი აუდიტისა, რომლის შედეგადაც მოცემული „დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა“ გაიცა, არის

კარენ საფარიანი

შპს „KPMG Georgia“
თბილისი, საქართველო
19 ივნისი, 2020 წელი

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

ლარი	შენიშვნები	2019	2018*
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი	5	1,193,549	1,710,183
საპროცენტო ხარჯი	5	(383,368)	(363,178)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		810,181	1,347,005
გაუფასურების აღდგენა/(ზარალი) სასესხო ფინანსურ აქტივებზე		49,695	(101,413)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხის გაუფასურების ანარიცხის შემდეგ		859,876	1,245,592
კურსთაშორისი სხვაობიდან წარმოშობილი წმინდა მოგება/(ზარალი)		46,493	(3,473)
წმინდა (ზარალი)/მოგება მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე		(4,303)	11,488
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		8,400	2,618
პერსონალის ხარჯები	6	(306,460)	(314,189)
სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	7	(281,948)	(281,804)
ცვეთის და ამორტიზაციის ხარჯები		(65,546)	(27,504)
მოგება დაბეგვრამდე		256,512	632,728
მოგების გადასახადის ხარჯი	8	(37,908)	(94,238)
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი		218,604	538,490

* კომპანიამ თავდაპირველად ფასს 16 იჯარები 2019 წლის 1 იანვარს გამოიყენა. გადასვლის შერჩეული მეთოდის ფარგლებში, შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადანგარიშებული. იხილეთ შენიშვნა 2(e).

6-61 გვერდებზე წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებულია 2020 წლის 19 ივნისს ხელმძღვანელობის მიერ და ამ უკანასკნელის სახელით ხელმოწერილია შემდეგი პირების მიერ:

ზურაბ ახალაია
აღმასრულებელი დირექტორი

ნინო თავდიაშვილი
მთავარი ბუღალტერი

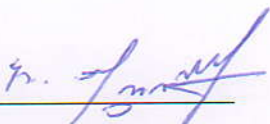
მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების წაკითხვა უნდა მოხდეს შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენენ ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილს.

*შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის*

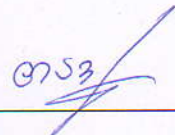
ლარი	შენიშვნები	2019	2018*
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი	5	1,193,549	1,710,183
საპროცენტო ხარჯი	5	(383,368)	(363,178)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		810,181	1,347,005
გაუფასურების აღდგენა/(ზარალი) სასესხო ფინანსურ აქტივებზე		49,695	(101,413)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხის გაუფასურების ანარიცხის შემდეგ		859,876	1,245,592
კურსთაშორისი სხვაობიდან წარმოშობილი წმინდა მოგება/(ზარალი)		46,493	(3,473)
წმინდა (ზარალი)/მოგება მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე		(4,303)	11,488
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		8,400	2,618
პერსონალის ხარჯები	6	(306,460)	(314,189)
სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	7	(281,948)	(281,804)
ცვეთის და ამორტიზაციის ხარჯები		(65,546)	(27,504)
მოგება დაბეგვრამდე		256,512	632,728
მოგების გადასახადის ხარჯი	8	(37,908)	(94,238)
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი		218,604	538,490

* კომპანიამ თავდაპირველად ფასს 16 იჯარები 2019 წლის 1 იანვარს გამოიყენა. გადასვლის შერჩეული მეთოდის ფარგლებში, შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული. იხილეთ შენიშვნა 2(e).

6-61 გვერდებზე წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებულია 2020 წლის 19 ივნისს ხელმძღვანელობის მიერ და ამ უკანასკნელის სახელით ხელმოწერილია შემდეგი პირების მიერ:

ზურაბ აბულაძე
აღმასრულებელი დირექტორი

ნინო თავდიშვილი
მთავარი ბუღალტერი

მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების წაკითხვა უნდა მოხდეს შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენენ ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილს.

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
 ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ლარი	შენიშვნები	2019	2018*
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მთი ეკვივალენტები	9	2,305,370	739,059
კლიენტებზე გაცემული სესხები	10	3,130,148	3,764,901
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	11	25,850	45,068
აქტივები გამოყენების უფლებით	2(e)	195,620	-
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	8	-	14,058
მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტები	14	-	5,950
დასაკუთრებული აქტივები	10(b)(ii)	26,500	174,904
სხვა აქტივები	12	96,966	98,036
სულ აქტივები		5,780,454	4,841,976
ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	13	3,289,263	2,590,592
საიჯარო ვალდებულებები	2(e)	206,712	-
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	8	23,850	-
მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება		-	46,191
სხვა ვალდებულებები		17,410	23,584
სულ ვალდებულებები		3,537,235	2,660,367
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	15	1,000,000	1,000,000
გაუნაწილებელი მოგება	15	1,243,219	1,181,609
სულ კაპიტალი		2,243,219	2,181,609
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		5,780,454	4,841,976

* კომპანიამ თავდაპირველად ფასს 16 იჯარები 2019 წლის 1 იანვარს გამოიყენა. გადასვლის შერჩეული მეთოდის ფარგლებში, შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული. იხილეთ შენიშვნა 2(e).

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების წაკითხვა უნდა მოხდეს შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენენ ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილს.

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
 ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება
 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

ლარი	შენიშვნა	2019	2018*
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მოგება დაბეგვრამდე		256,512	632,728
<i>კორექტირებები:</i>			
გაუფასურების აღდგენა/(ზარალი)		(49,695)	101,413
ცვეთასა და ამორტიზაციაში		65,546	27,504
საპროცენტო შემოსავალში		(1,193,549)	(1,710,183)
საპროცენტო ხარჯში		383,368	363,178
საკუროსო სხვაობიდან წარმოშობილ ზარალში		(46,493)	3,473
		(583,311)	(581,887)
<i>კორექტირებები:</i>			
კლება კლიენტებზე გაცემულ სესხებში		705,067	299,246
კლება/(ზრდა) დასაკუთრებულ აქტივებში		148,404	(148,404)
ზრდა სხვა აქტივებში		(190)	(21,378)
ცვლილება მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი			
ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ ინსტრუმენტებში		5,950	(13,816)
კლება სხვა ვალდებულებებში		(6,998)	(5,515)
საოპერაციო საქმიანობებში გამოყენებული ფულადი სახსრები		267,922	(471,754)
მიღებული პროცენტი		1,245,324	1,625,855
გადახდილი პროცენტი		(358,552)	(370,302)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(46,191)	(82,673)
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან		1,108,503	701,126
ფულადი სახსრები საფინანსო საქმიანობიდან			
შემოსულობები გადაუხდელი საწესდებო კაპიტალიდან	15(a)	12,000	8,000
შემოსულობები სესხები და კრედიტებიდან		1,271,526	2,111,327
სესხების და კრედიტების დაფარვა		(689,430)	(2,343,629)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	2(e)	(35,236)	-
გადახდილი დივიდენდები	15(b)	(156,994)	(191,054)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული/(ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) ფულადი სახსრები		401,866	(415,356)
წმინდა ზრდა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში		1,510,369	285,770
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		55,942	29,688
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში		739,059	423,601
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	9	2,305,370	739,059

* კომპანიამ თავდაპირველად ფასს 16 იჯარები 2019 წლის 1 იანვარს გამოიყენა. გადასვლის შერჩეული მეთოდის ფარგლებში, შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული. იხილეთ შენიშვნა 2(e).

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგების წაკითხვა უნდა მოხდეს შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენენ ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილს.

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
 კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება
 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

ლარი	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	1,000,000	830,663	1,830,663
კორექტირება ფასს 9-ის თავდაპირველ გამოყენებაზე, გადასახადების გამოკლებით	-	3,510	3,510
გადაანგარიშებული ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	1,000,000	834,173	1,834,173
სულ სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში			
მოგება და სხვა სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	538,490	538,490
პირდაპირ კაპიტალში აღრიცხული ოპერაციები			
მესაკუთრებთან			
გამოცხადებული და გადახდილი დივიდენდები	-	(191,054)	(191,054)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს*	1,000,000	1,181,609	2,181,609
 ნაშთი 2019 წლის 1 იანვარს	 1,000,000	 1,181,609	 2,181,609
სულ სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში			
მოგება და სხვა სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში	-	218,604	218,604
პირდაპირ კაპიტალში აღრიცხული ოპერაციები			
მესაკუთრებთან			
გამოცხადებული და გადახდილი დივიდენდები	-	(156,994)	(156,994)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,000,000	1,243,219	2,243,219

* კომპანიამ თავდაპირველად ფასს 16 იჯარები 2019 წლის 1 იანვარს გამოიყენა. გადასვლის შერჩეული მეთოდის ფარგლებში, შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული. იხილეთ შენიშვნა 2(e).

კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგების წაკითხვა უნდა მოხდეს შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენენ ფინანსური ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილს.

1 ზოგადი ინფორმაცია

(a) ორგანიზაცია და ოპერაციები

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედექსი“ (შემდგომში „კომპანია“) დაფუძნდა 2012 წლის 23 აგვისტოს, იმ კერძო მეწარმეებისთვის მდგრადი საკრედიტო მომსახურების გაწევის მიზნით, რომლებსაც არ აქვთ წვდომა საკრედიტო საშუალებებზე ჩვეულებრივ საბანკო სისტემაში. „კომპანია“ საკრედიტო საშუალებებს სთავაზობს მრავალ მცირე მეწარმეს მათი საქმიანობების გაზრდისა და ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებისთვის.

„კომპანიის“ იურიდიული მისამართია ჭავჭავაძის ქუჩა №7, თბილისი, საქართველო. მისი რეგისტრაციის ნომერია 400058030.

„კომპანიის“ უმაღლესი მმართველობითი ორგანოა „აქციონერთა საბჭო“. „კომპანიის“ ოპერაციების ზედამხედველობას ახორციელებს „სამეთვალყურეო საბჭო“, რომლის წევრებსაც ეს უკანასკნელი ნიშნავს. „კომპანიის“ ყოველდღიურ მართვას ახორციელებს „სამეთვალყურეო საბჭოს“ მიერ დანიშნული „აღმასრულებელი დირექტორი“.

„კომპანია“ დაფუძნებულია საქართველოს მოქალაქეების ვახტანგ ბარათიას, მიხეილ ცოგოშვილისა და ზურაბ ახალაიას მიერ „კომპანიის“ საწესდებო კაპიტალში შესაბამისი წილებით 70%, 20% და 10%.

„კომპანიას“ ჰყავდა შემდეგი აქციონერები:

2019 წლის 31 დეკემბერს:

სოფიო დევდარიანი – 40%;
ნატალია კეკელიძე – 30%;
ზურაბ ახალაია – 30%.

2018 წლის 31 დეკემბერს:

სოფიო დევდარიანი – 40%;
ნატალია კეკელიძე – 30%;
ზურაბ ახალაია – 30%.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „კომპანიამ“ მიიღო დაფინანსების 32% აღნიშნული აქციონერებისგან (2018 წელს: 38%). აქციონერებს აქვთ უფლებამოსილება წარმართონ „კომპანიის“ ოპერაციები საკუთარი შეხედულებისამებრ და საკუთარი სარგებლის მიღების მიზნით. მათ ასევე სხვა ბიზნეს ინტერესებიც გააჩნიათ „კომპანიის“ გარეთ.

ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია მე-19 შენიშვნაში.

(b) საქართველოს ბიზნეს გარემო

„კომპანია“ საქმიანობას ეწევა საქართველოში, შესაბამისად მასზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი სტრუქტურები განაგრძობენ განვითარებას, თუმცა მათი ინტერპრეტირება განსხვავებულად ხდება და ისინი ხშირად ექვემდებარებიან ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო და ფისკალურ სირთულეებთან ერთად, საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციებისთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოქმნის.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას „კომპანიის“ ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

2 მომზადების საფუძვლები

(a) შესაბამისობა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს“-ები) სრულ შესაბამისობაში.

ეს არის კომპანიის პირველი წლიური ფინანსური ანგარიშგება სადაც გამოყენებულია ფასს 16 „იჯარები“. ცვლილებები მნიშვნელოვან სააღრიცხვო პოლიტიკებში აღწერილია 2(e) შენიშვნაში.

(b) შეფასების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა ისტორიული ღირებულების საფუძველზე, გარდა მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტებისა, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხება.

(c) სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

„კომპანიის“ საოპერაციო ვალუტა ქართული ლარი (GEL), რომელიც საქართველოს ეროვნულ ვალუტას წარმოადგენს. ის ასახავს შესაბამისი მოვლენებისა და ვითარებების უმრავლესობის ეკონომიკურ არსს. ლარი ასევე წარმოადგენს წინამდებარე დოკუმენტის წარდგენის ვალუტას. ლარში წარმოდგენილი ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს სავალუტო ერთეულამდე.

(d) შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

ფასს-ებთან შესაბამისი ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს ისეთი მსჯელობის, შეფასებებისა და დაშვებების გამოყენებას, რომლებიც გავლენას ახდენენ კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობაზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისგან.

შეფასებები და დაშვებები მუდმივად გადაიხედება. სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებები აისახება იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მათი გადახედვა და ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზედაც მათ ექნებათ გავლენა.

მსჯელობები

ქვემოთ მოცემულ შენიშვნებში მოცემულია ინფორმაცია იმ შეფასებებზე, რომლებიც გაკეთდა ფინანსური აღრიცხვის გამოყენებისას და რასაც ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა ჰქონდა ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ოდენობებზე:

- ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია: ბიზნეს მოდელის შეფასება, რომლის ფარგლებშიც ფლობილია აქტივი და რამდენად წარმოადგენს ფინანსური აქტივის სახელმწიფოებო პირობები მხოლოდ ძირი თანხის და დაუფარავ ძირ თანხაზე დარიცხული პროცენტის გადახდებს (იხ. შენიშვნა 3(d)(i)).
- კრიტერიუმის შემუშავება, რომელიც განსაზღვრავს რამდენად მნიშვნელოვნად გაიზარდა საკრედიტო რისკი ფინანსურ აქტივზე პირველადი აღიარების შემდგომ, იმ მეთოდოლოგიის დადგენა, რომლითაც ხდება სამომავლო ინფორმაციის გათვალისწინება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში და ამისთვის შესაბამისი მოდელების შერჩევა და დამტკიცება (იხ. შენიშვნა 4).

დაშვებების და შეფასებების გაურკვევლობა

ქვემოთ მოცემულ შენიშვნებში მოცემულია ინფორმაცია შეფასებების და დაშვებების განუსაზღვრელობაზე, რამაც გაზარდა 2019 წლის 31 დეკემბერს დასრულებულ წელს არსებითი ცვლილებების განხორციელების ალბათობა:

- ფინანსური ინსტრუმენტების გაუფასურება: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის მონაცემების განსაზღვრა, მათ შორის სამომავლო ინფორმაციის ჩართვა (შენიშვნა 3(d)(iv) და შენიშვნა 4).
- ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების – შენიშვნა 3(d)(iv).

(e) ცვლილებები საანგარიშგებო პოლიტიკასა და წარდგენის წესში

ქვემოთ მოცემული ცვლილებების გარდა, კომპანია თანმიმდევრულად იყენებდა სააღრიცხვო პოლიტიკებს წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში.

ფასს 16

კომპანიამ ფასს 16 *იჯარები* თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრიდან გამოიყენა. ფასს 16-ს შემოაქვს ერთიანი, საბალანსო იჯარების აღრიცხვის მოდელი მოიჯარეებისთვის. შედეგად, კომპანიამ როგორც მოიჯარემ, აღიარა აქტივები გამოყენების უფლებით რომლებიც შესაბამისი აქტივების გამოყენების უფლებას ასახავს და საიჯარო ვალდებულებები, რომლებიც კომპანიის მიერ საიჯარო გადახდების განხორციელების ვალდებულებას ასახავს. მეიჯარეს ანგარიშგება რჩება მსგავსი ადრე გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკებისა. კომპანიამ ფასს 16-ის გამოყენებისას მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მიდგომა გამოიყენა და აქტივი გამოყენების უფლებით საიჯარო ვალდებულების ტოლი ოდენობით შეაფასა (კორექტირებული წინასწარი გადახდებით და დარიცხვებით). შესაბამისად, 2018 წლისთვის წარმოდგენილი შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული - ანუ წარმოდგენილია, ადრე აღრიცხულის შესაბამისად, ბასს 17-ის და დაკავშირებული ინტერპრეტაციების ფარგლებში. სააღრიცხვო პოლიტიკების ცვლილებების დეტალები წარმოდგენილია ქვემოთ. ამასთანავე, ახსნა-განმარტებების მოთხოვნები ფასს 16-ში, ზოგადად არ ყოფილა გამოყენებული შესადარის ინფორმაციაზე.

i. იჯარის განმარტება

ადრე, კომპანია ხელშეკრულების დადებისას განსაზღვრავდა იყო თუ არა ან შეიცავდა თუ არა გარიგება იჯარას ბასს 17 *იჯარების* და ფასიკ 4 *როგორ განვსაზღვროთ შეიცავს თუ არა გარიგება იჯარას* - ფარგლებში. კომპანია ამჟამად აფასებს არის თუ არა ან შეიცავს თუ არა ხელშეკრულება იჯარას იჯარის ახალი განმარტების მიხედვით. ფასს 16-ის ფარგლებში, ხელშეკრულება არის ან მოიცავს იჯარას თუ ის გადასცემს იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების უფლებას გარკვეული დროის მანძილზე გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ.

ფასს 16-ზე გადასვლისას, კომპანიამ გარიგებების იჯარებად კლასიფიკაციისთვის პრაქტიკული მიზანშეწონილობის გამოყენება აირჩია. კომპანიამ ფასს 16 მხოლოდ ადრე იჯარებად კლასიფიცირებულ ხელშეკრულებებთან მიმართებაში გამოიყენა. ხელშეკრულებები რომლებიც არ იყო კლასიფიცირებული იჯარებად ბასს 17-ის და ფასიკ 4-ის ფარგლებში არ ყოფილა გადაფასებული იჯარის არსებობაზე ფასს 16-ის ფარგლებში. მაშასადამე, იჯარის განმარტება ფასს 16-ის ფარგლებში გამოყენებულ იქნა მხოლოდ 2019 წლის 1 იანვრის შემდეგ დადებულ ან შეცვლილ ხელშეკრულებებზე.

ii. როგორც მოიჯარე

როგორც მოიჯარე, კომპანია იჯარით იღებს მის სათაო ოფისს და მომსახურების ცენტრის სივრცეს.

კომპანია ადრე იჯარებს საოპერაციო იჯარების სახით აკლასიფიცირებდა მისი შეფასების მიხედვით გადასცემდა თუ არა იჯარა მფლობელობის არსებითად ყველა რისკსა და ანაზღაურებას. ფასს 16-ის ფარგლებში, კომპანია იჯარების უმეტესობისთვის აღიარებს აქტივებს გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებებს – ანუ აღნიშნული იჯარები არის საბალანსო.

ორივე, აქტივები გამოყენების უფლებით და ასევე დაკავშირებული საიჯარო ვალდებულებები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილია ცალკე ერთეულების სახით.

იჯარების ხანდაზმულობის ანალიზი განმარტებულია 16(d) შენიშვნაში.

ბასს 17-ის ფარგლებში საოპერაციო იჯარებად კლასიფიცირებული იჯარები

ადრე, კომპანია იჯარებს, ბასს 17-ის ფარგლებში, საოპერაციო იჯარებად აკლასიფიცირებდა. კომპანია იყენებს პრაქტიკული გამოყენების მიდგომას მოკლევადიანი იჯარებისთვის და აღიარებს აქტივს გამოყენების უფლებით და შესაბამის საიჯარო ვალდებულებას ფასს 16-ის მიხედვით, ხელშეკრულებით ან არსებითად გრძელვადიანი ხელშეკრულებებისთვის. რადგან ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას ეფექტური საიჯარო პირობების განსაზღვრისთვის, ფასს 16-ის მიზნებისთვის გამოყენებული საიჯარო პირობები შეიძლება განსხვავდებოდეს სახელშეკრულებო მინიმალური საიჯარო პერიოდებისგან.

აღნიშნული იჯარებისთვის, ფასს 16-ზე გადასვლისას, საიჯარო ვალდებულებები შეფასდა დარჩენილი საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით, დისკონტირებული კომპანიის 2019 წლის 1 იანვარს არსებული მზარდი სასესხო განაკვეთით. აქტივები გამოყენების უფლებით ფასდება საიჯარო ვალდებულების ტოლი ოდენობით, კორექტირებული ნებისმიერი წინასწარ გადახდილი ან დარიცხული საიჯარო გადახდების ოდენობით.

კომპანიამ გამოიყენა პრაქტიკული ხასიათის გამარტივებული მიდგომა ფასს 16-ისდანერგვისას, იმ იჯარებთან მიმართებაში, რომლებიც ძველად კლასიფიცირებული იყვნენ როგორ არასაოპერაციო იჯარები ბასს 17-ის მიხედვით. კერძოდ, კომპანიამ არ აღიარა აქტივები გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებები, იმ იჯარებისათვის, რომლის ვადაც სრულდებოდა გადასვლის თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში.

კომპანიის შეფასებით გამოყენების უფლებით აქტივების გაუფასურების ინდიკატორები არ არსებობს.

iii. გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

(i) გავლენა გადასვლისას

ფასს 16-ზე გადასვლისას, კომპანიამ საიჯარო ვალდებულების ტოლი ოდენობით აღიარა დამატებითი აქტივები გამოყენების უფლებით.

ლარი

აქტივები გამოყენების უფლებით
საიჯარო ვალდებულებები

1 იანვარი 2019

241,948
(241,948)

საოპერაციო იჯარებად კლასიფიცირებული იჯარებისთვის საიჯარო ვალდებულებების შეფასებისას, კომპანიამ განახორციელა საიჯარო გადახდების დისკონტირება მისი 2019 წლის 1 იანვარს არსებული, მზარდი სასესხო განაკვეთის გამოყენებით. გამოყენებული საშუალო შეწონილი განაკვეთი არის 13% ლარში დენომინირებული იჯარებისთვის.

(ii) წლის გავლენა

ფასს 16-ის გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის, არის შემდეგი:

ლარი	შენიშვნები
აქტივები გამოყენების უფლებით	
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვარს	241,948
ცვეთის დარიცხვა	(46,328)
ბრუტო ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	241,948
დაგროვილი ცვეთა 2019 წლის 31 დეკემბერს	(46,328)
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბერს	195,620
საიჯარო ვალდებულება 2019 წლის 1 იანვარს	(241,948)
პროცენტის დარიცხვა	(27,764)
საიჯარო ვალდებულებების გადახდები	35,236
გადახდილი პროცენტი	27,764
საიჯარო ვალდებულება 2019 წლის 31 დეკემბერს	(206,712)
ლარი	31 დეკემბერი 2019
მოკლევადიანი საიჯარო ვალდებულებები	59,000
გრძელვადიანი საიჯარო ვალდებულებები	147,712
	206,712

(iii) მოგებაში ან ზარალში აღიარებული ოდენობები

ლარი	2019
2019 – იჯარები ფასს 16-ის ფარგლებში	
პროცენტი საიჯარო ვალდებულებებზე (შენიშვნა 5)	(27,764)
მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებული ხარჯები (შენიშვნა 7)	(8,800)
2018 – საოპერაციო იჯარები ბასს 17-ის ფარგლებში	
საიჯარო ხარჯი	(73,800)

(iv) ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებაში აღიარებული ოდენობები

ლარი	2019
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა (-)	(35,236)
გადახდილი პროცენტი (-)	(27,764)
საიჯარო გადახდები მოკლევადიანი იჯარებისთვის (-)	(8,800)
სულ ფულადი ნაკადების გადინება იჯარებისთვის	(71,800)

რიგი ახალი კორექტირებები სტანდარტების არის მოქმედი 2019 წლის 1 იანვრიდან, თუმცა მათ არ აქვთ არსებითი გავლენა კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

3 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

2(e) შენიშვნაში აღწერილი ცვლილებების გარდა, კომპანია თანმიმდევრულად იყენებდა შემდეგ სააღრიცხვო პოლიტიკებს წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში.

(a) უცხოური ვალუტა

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები კონვერტირდება ქართულ ლარში ოპერაციის დღეს მოქმედი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივები და ვალდებულებები საანგარიშგებო დღეს კონვერტირდება ლარში, ამ თარიღისთვის მოქმედი გაცვლითი კურსით. ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებთან დაკავშირებული საკურსო სხვაობით გამოწვეული მოგება ან ზარალი არის სხვაობა პერიოდის დასაწყისში სამუშაო ვალუტაში განსაზღვრულ ამორტიზირებულ ღირებულებასა და პერიოდის ბოლოს არსებული გაცვლითი კურსით უცხოურ ვალუტაში კონვერტირებულ ამორტიზირებულ ღირებულებას შორის.

უცხოურ ვალუტაში ისტორიული ღირებულებით აღრიცხული არაფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების მოქმედ ვალუტაში კონვერტაცია ხდება გარიგების თარიღისთვის არსებული გაცვლითი კურსით.

კონვერტაციით გამოწვეული საკურსო სხვაობები აისახება მოგებაში ან ზარალში.

(b) პროცენტი

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი

საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში ეფექტური პროცენტის მეთოდით. „ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი“ არის განაკვეთი რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს სავარაუდო სამომავლო ფულად გადახდებს ან შემოსულობებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ მოხმარების ვადაზე:

- ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე; ან
- ფინანსური ვალდებულების ამორტიზირებულ ღირებულებაზე.

ფინანსური ინსტრუმენტის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშებისას, გარდა შემენილი ან შექმნილი კრედიტით გაუფასურებული აქტივებისა, „კომპანია“ ვარაუდობს სამომავლო ფულად ნაკადებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობების გათვალისწინებით, მაგრამ არა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისა. შემენილი ან შექმნილი კრედიტით გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, გამოითვლება კრედიტით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი სავარაუდო სამომავლო ფულადი ნაკადების გამოყენებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ჩათვლით.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოთვლა მოიცავს გარიგების ხარჯებს და გადახდილ ან მიღებულ ქულებს, რაც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს. გარიგების ხარჯები მოიცავს დამატებით ხარჯებს, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების შეძენას ან გამოშვებას.

ამორტიზირებული ღირებულება და მთლიანი საბალანსო ღირებულება

ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების „ამორტიზირებული ღირებულება“ არის ღირებულება, რომლითაც ფასდება ფინანსური აქტივი ან ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველი აღიარების დროს, გამოკლებული ძირითადი თანხის გადახდები, დამატებული ან გამოკლებული დაგროვილი ამორტიზაცია, ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით, ნებისმიერი სხვაობის თავდაპირველ ღირებულებასა და დაფარვის დროინდელ ღირებულებას შორის, და ფინანსური აქტივებისთვის, დაკორექტირებული ნებისმიერი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით.

„ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება“ აღრიცხული ამორტიზირებული ღირებულებით არის ფინანსური აქტივის ამორტიზირებული ღირებულება ნებისმიერი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით დაკორექტირებამდე.

საპროცენტო შემოსავლის და ხარჯის გამოთვლა

ფინანსური აქტივისა და ფინანსური ვალდებულების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ანგარიშდება ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების თავდაპირველი აღიარებისას. საპროცენტო შემოსავლის და ხარჯის დაანგარიშებისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოიყენება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე (როდესაც აქტივი არ არის გაუფასურებული კრედიტით) ან ვალდებულების ამორტიზირებულ ღირებულებაზე.

თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც თავდაპირველი აღიარების შემდგომ გაუფასურდა კრედიტით, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური აქტივის ამორტიზირებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის კრედიტით გაუფასურებული, მაშინ საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლა უზრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის პრინციპს.

ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც თავდაპირველი აღიარებისას იყო კრედიტით გაუფასურებული, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება კრედიტით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის აქტივის ამორტიზირებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლის მეთოდი არ უზრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის პრინციპს, მიუხედავად აქტივის საკრედიტო რისკის გაუმჯობესებისა.

ინფორმაციისთვის, როდის არის ფინანსური აქტივები გაუფასურებული კრედიტით, იხ. შენიშვნა 3 (d)(iv).

წარდგენა

მოგებაში ან ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში წარმოდგენილი, ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით დათვლილი საპროცენტო შემოსავალი მოიცავს დარიცხულ პროცენტს ამორტიზირებული ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ აქტივებზე.

მოგებაში ან ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში წარმოდგენილი საპროცენტო ხარჯი მოიცავს დარიცხულ პროცენტს ამორტიზირებული ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ ვალდებულებებზე.

სესხის აღების და მომსახურების საკომისიოები და სხვა საკომისიოები, რომლებიც მიჩნეულია სესხის მთლიანი მომგებიანობის განუყოფელ ნაწილად, დაკავშირებულ გარიგების ხარჯებთან ერთად, გადავადებულია და ამორტიზირებულია საპროცენტო შემოსავალზე წრფივი მეთოდით, ფინანსური ინსტრუმენტის შეფასებული ვადის განმავლობაში.

მომხმარებელთან გაფორმებულ ხელშეკრულებას, რომელიც იწვევს „კომპანიის“ ფინანსურ ანგარიშგებაში ფინანსური ინსტრუმენტის აღიარებას, შეიძლება ნაწილობრივ ესადაგებოდეს ფასს 9 და ნაწილობრივ ფასს 15. ამ შემთხვევაში „კომპანია“ ჯერ იყენებს ფასს 9-ს, რომ დაყოს და აღრიცხოს ხელშეკრულების ის ნაწილი, რომელიც ფასს 9-ს მიეკუთვნება და შემდეგ დარჩენილ ნაწილზე იყენებს ფასს 15-ს.

სხვა საკომისიო ხარჯები და სხვა შემოსავალი და ხარჯების ერთეულები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში შესაბამისი მომსახურების გაწევისას.

(c) დაბეგვრა

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადებს. მოგების გადასახადი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში გარდა იმ ნაწილისა, რომელიც უკავშირდება სხვა სრული შემოსავლის ან პირდაპირ კაპიტალში ასახულ გარიგებებს აქციონერებთან, რა შემთხვევაშიც ის აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში.

i. მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადის ხარჯი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ან არსებითად ამოქმედებულია ანგარიშსწორების წარდგენის თარიღისათვის, აგრეთვე წინა წლებთან მიმართებაში საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი კორექტირება. მიმდინარე გადასახადის ვალდებულება ასევე მოიცავს დივიდენდებიდან გამომდინარე ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაშია 2016 წლიდან და მოქმედებს საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა ფინანსური ინსტიტუტებისა (როგორც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში შევა 2023 წლის 1 იანვრიდან.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. მთავარ საგადასახადო ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას (DE), როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა განაწილებულ მოგებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან მოგების განაწილების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის. დაბეგვრის ობიექტი ასევე მოიცავს ხარჯებს ან სხვა გადახდებს, რომლებიც არ უკავშირდება პირის ეკონომიკურ საქმიანობას, უფასო მიწოდება და ზღვარს გადაცილებული წარმომადგენლობითი ხარჯები.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯის სახით დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში, მიუხედავად ფაქტიური გადახდის თარიღისა ან იმ პერიოდისა, რომლისთვისაც ხდება დივიდენდების გადახდა.

ii. გადავადებული გადასახადი

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღიარდება მათი ფინანსური ანგარიშგების მიზნით აღრიცხულ საბალანსო ღირებულებასა და საგადასახადო მიზნებისთვის გამოყენებულ თანხებს შორის დროებითი სხვაობით.

გადავადებული გადასახადი აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთით რომლის გამოყენებაც მოსალოდნელია დროებით სხვაობებზე მათი აღდგენისას, იმ კანონებზე დაყრდნობით რომლებიც ძალაშია ან დიდწილად ძალაშია ანგარიშგების თარიღისთვის.

გადავადებული საგადასახადო აქტივების და ვალდებულებების აღრიცხვა ასახავს საგადასახადო შედეგებს, რომლებიც მოჰყვება „კომპანიის“ მოლოდინებს, საგადასახადო პერიოდის ბოლოს, რომ აღადგინოს და დააკმაყოფილოს მისი აქტივების და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღიარდება მხოლოდ იმ ოდენობით, რამდენადაც სავარაუდოა, რომ მომავალი დაბეგვრადი მოგება იქნება ხელმისაწვდომი 2023 წლის 1 იანვრამდე, რომლის საპირწონედაც გამოყენებული იქნება დროებითი სხვაობები, გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალები და კრედიტები. გადავადებული საგადასახადო აქტივები გადახდილია ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის და შემცირებულია იმ ოდენობით, რამდენადაც მეტად აღარ არის მოსალოდნელი რომ დაკავშირებული საგადასახადო სარგებელი იქნება რეალიზებული.

ზემოთაღწერილი ახალი საგადასახადო სისტემის ხასიათიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ ფინანსურ ინსტიტუტებს არ ექნებათ სხვაობა მათი აქტივების საგადასახადო საფუძვლებსა და მათ საბალანსო ღირებულებებს შორის, 2023 წლის 1 იანვრიდან და შესაბამისად, არ წარმოიქმნება გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები.

(d) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები

i. კლასიფიკაცია

ფინანსური აქტივები

პირველადი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება, ისევე როგორც აღირიცხება: ამორტიზირებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგება ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივი აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით თუ ის აკმაყოფილებს შემდგომ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მოგება ან ზარალში ასახვით:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომლებიც მხოლოდ ძირითადი თანხისა და დაუფარავ ძირითადზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

სასესხო ინსტრუმენტი აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ის აკმაყოფილებს შემდგომ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მოგებაში ან ზარალში ასახვით:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს, რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომლებიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით აღრიცხული სასესხო ფინანსური აქტივებისთვის, ამონაგები და ზარალი აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში, გარდა შემდეგი შემთხვევებისა, რომლებიც აღიარდება მოგებაში ან ზარალში ისევე როგორც ამორტიზირებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები:

- საპროცენტო შემოსავალი ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით;
- მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და აღდგენები; და
- უცხოური გაცვლითი კურსიდან წარმოქმნილი ამონაგები და ზარალი.

როდესაც სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით აღრიცხული სასესხო ფინანსური აქტივების აღიარება წყდება, კუმულაციური მოგება ან ზარალი, ადრე აღიარებული სხვა სრულ შემოსავალში, რეკლასიფიცირებულია კაპიტალიდან მოგებაში ან ზარალში.

ყველა სხვა ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება ისევე, როგორც აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

დამატებით, პირველადი აღიარებისას, „კომპანიას“ შეუძლია შეუქცევადი წესით განსაზღვროს ფინანსური აქტივი, რომელიც აკმაყოფილებს ამორტიზირებული ღირებულებით, ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით აღრიცხვის მოთხოვნებს, თუ ეს მნიშვნელოვნად დასწევს ან გააჩუქებს სააღრიცხვო შეუსაბამობას, რაც სხვა შემთხვევაში წარმოიშვება.

ბიზნეს მოდელის შეფასება

„კომპანია“ აფასებს, თუ რა ამოცანებს ისახავს თითოეული ბიზნეს მოდელი, რომლის ფარგლებშიც ხდება ფინანსური აქტივების პორტფელის მართვა, რადგან ეს ასახავს ბიზნესის მართვის და ხელმძღვანელობისთვის ინფორმაციის მიწოდების ფორმებს. გათვალისწინებული ინფორმაცია მოიცავს შემდეგს:

- პორტფელთან მიმართებაში არსებული ამოცანები და პოლიტიკა და ამგვარი პოლიტიკის მოქმედება პრაქტიკაში, კერძოდ, არის თუ არა ხელმძღვანელობის სტრატეგია მიმართული სახელშეკრულებო საპროცენტო შემოსავლის გამომუშავებაზე, კონკრეტული საპროცენტო განაკვეთის პროფილის შენარჩუნებაზე, ფინანსური აქტივების ვადის ვალდებულებების (რომლებიც ამგვარ აქტივებს აფინანსებენ) ხანგრძლივობასთან თანხვედრაზე ან ფულადი ნაკადების რეალიზაციას აქტივების გაყიდვის გზით;
- როგორ ხდება პორტფელის შედეგების შეფასება და ამ შეფასებების კომუნიკაცია „კომპანიის“ ხელმძღვანელობისთვის;
- რისკები, რომლებიც მოქმედებენ ბიზნეს მოდელის (და ამგვარ ბიზნეს მოდელში ფლობილი ფინანსური აქტივების) მაჩვენებლებზე და როგორ იმართება ამგვარი რისკები;
- როგორ ხდება ბიზნესის ხელმძღვანელების ანაზღაურება - მაგ. ეფუძნება თუ არა ანაზღაურება მართვის ქვეშ არსებული აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს; და

- განვლილ პერიოდებში გაყიდვების სიხშირე, მოცულობა და ვადები, ამგვარი გაყიდვების მიზეზები და მომავალი სავაჭრო საქმიანობის მოლოდინები. მიუხედავად იმისა, რომ ინფორმაცია სავაჭრო საქმიანობის შესახებ ცალკე არ განიხილება, ის წარმოადგენს „კომპანიის“ მთლიანი შეფასების ნაწილს, თუ რამდენად არის მიღწეული ფინანსური აქტივების მართვასთან დაკავშირებით „კომპანიის“ მიერ განსაზღვრული მიზნები და რამდენად არის რეალიზებული ფულადი ნაკადები.

სავაჭროდ ხელმისაწვდომი და მართვის ქვეშ არსებული ფინანსური აქტივები, რომელთა მაჩვენებლები ფასდება სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე, შეფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, რადგან მათი ფლობის მიზანი არ არის არც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება, და არც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებასთან ერთად ფინანსური აქტივების გაყიდვა.

შეფასება იმისა, თუ რამდენად წარმოადგენს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდებს

ამ შეფასების მიზნებისთვის, 'ძირითადი თანხა' განისაზღვრება როგორც ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას. 'პროცენტი' განისაზღვრება როგორც ანაზღაურება, რომელიც უკავშირდება ფულის ღირებულებას დროში, კონკრეტული დროის განმავლობაში გადაუხდელი ძირითადი თანხის საკრედიტო რისკს და სხვა ძირითად საკრედიტო რისკებს და ხარჯებს (მაგ. ლიკვიდურობის რისკი და ადმინისტრაციული ხარჯები), ასევე მოგების მარჟას.

იმის შეფასებისას, წარმოადგენს თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდებს, „კომპანია“ ითვალისწინებს ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობებს. ეს ასევე გულისხმობს შეფასებას იმისა, მოიცავს თუ არა ფინანსური აქტივი სახელშეკრულებო პირობებს, რომელმაც შესაძლოა ისეთი ფორმით შეცვალოს სახელშეკრულებო ფულადი სახსრების ვადები ან თანხა, რომ ის აღარ დააკმაყოფილებს მოცემულ პირობას. შეფასების განხორციელებისას, „კომპანია“ ითვალისწინებს შემდეგს:

- პირობითი გარემოებები, რომლებიც შეცვლიან ფულადი ნაკადების თანხას და ვადებს;
- ლევერიჯის ფუნქციები;
- წინასწარ დაფარვისა და ვადის გახანგრძლივების პირობები;
- პირობები, რომლებიც ზღუდავენ „კომპანიის“ უფლებას მოითხოვოს ფულადი ნაკადები კონკრეტული აქტივებიდან - მაგ. აქტივების განთავსების რეგრესი; და
- ვითარებები, რომლებიც ცვლიან ფულის ღირებულებას დროში - მაგ. საპროცენტო განაკვეთების პერიოდული ცვლილება.

რეკლასიფიკაცია

პირველადი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, მანამ სანამ „კომპანია“ არ შეცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს მოდელს.

ფინანსური ვალდებულებები

„კომპანია“ აკლასიფიცირებს მის ფინანსურ ვალდებულებებს, სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური უზრუნველყოფის გარდა, ისევე როგორც აღრიცხავს - ამორტიზირებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

რეკლასიფიკაცია

ფინანსური ვალდებულებები არ რეკლასიფიცირდება პირველადი აღიარების შემდგომ.

ii. აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

„კომპანია“ წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც ფინანსური აქტივიდან მიღებულ სახელშეკრულებო უფლებებს ფულად ნაკადებზე გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო უფლებებს ფულად ნაკადებზე უფლებებს, რომელშიც თითქმის ყველა რისკი და აქტივის ფლობის ანაზღაურება მოიაზრება, ან როდესაც „კომპანია“ არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ რისკებს და ანაზღაურებებს და „კომპანია“ არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე უფლებებს.

ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტისას, სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა (ან აღიარებაშეწყვეტილი აქტივის ნაწილზე მიკუთვნებულ საბალანსო ღირებულებას) და (i) მიღებულ ოდენობასა (ნებისმიერ მიღებულ ახალ აქტივს გამოკლებული ახალი დაკისრებული ვალდებულების ჩათვლით) და (ii) ნებისმიერი კუმულაციური ამონაგების ან ზარალის (რომელიც აღიარებულ იქნა სხვა სრულ შემოსავალში) ჯამს შორის - აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური ვალდებულებები

„კომპანია“ წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს შესრულებულია ან უქმდება ან ვადა გასდის.

iii. ფინანსური აქტივების და ფინანსური ვალდებულებების კორექტირება

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები იცვლება, „კომპანიამ“ უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუ არა შეცვლილი აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი ცვლილება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივი ჩამოიწერება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით, დამატებული ნებისმიერი შესაბამისი გარიგების ხარჯები.

ნებისმიერი საკომისიო მიღებული კორექტირების ფარგლებში აღირიცხება შემდეგნაირად:

- ახალი აქტივის სამართლიანი ღირებულების დადგენისას გამოყენებული საკომისიოები და შესაბამისი გარიგების ხარჯების ჩათვლიდან მიღებული საკომისიოები ჩათვლილია აქტივის თავდაპირველ აღრიცხვაში; და
- სხვა საკომისიოები ჩათვლილია მოგებაში ან ზარალში, როგორც აღიარების შეწყვეტიდან მიღებული მოგება ან ზარალი.

ფულადი ნაკადების ცვლილება, რაც დაკავშირებულია ფინანსურ აქტივებთან და ფინანსურ ვალდებულებებთან, არ განიხილება როგორც ცვლილება, იმ შემთხვევაში, თუ გამოწვეულია არსებული სახელშეკრულებო პირობებით, მაგ. „კომპანიის“ მიერ ინიცირებული საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებების შემთხვევაში, რომელიც დამოკიდებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ძირითადი განაკვეთის ცვლილებაზე, როცა სესხის ხელშეკრულება „კომპანიას“ ასეთ უფლებამოსილებას ანიჭებს. „კომპანია“ ახორციელებს მოცემული ცვლილების არსებობის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას, ანუ არსებითად განსხვავდება თუ არა საწყისი ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადები შეცვლილი ან ჩანაცვლებული ფინანსური აქტივიდან მიღებული ფულადი ნაკადებისგან. „კომპანია“ აფასებს არსებითა თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით, მოცემული თანმიმდევრობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. თუ ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდება, მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შეფასების გაკეთების დროს „კომპანია“ ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის დროს გამოყენებული პრინციპების ანალოგიური პრინციპებით ხელმძღვანელობს.

„კომპანია“ ასკვნის, რომ ცვლილება არსებითაა შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური აქტივის ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა სასესხო უზრუნველყოფაში;

თუ ფულადი ნაკადები იცვლება როდესაც მსესხებელი ფინანსური სირთულების წინაშეა, მაშინ კორექტირების მიზანი როგორც წესი არის საწყისი სახელშეკრულებო პირობების აღდგენა და არა ახალი აქტივის წარმოქმნა არსებითად სხვა პირობებზე. თუ „კომპანია“ ფინანსური აქტივის ისეთ კორექტირებას გეგმავს, რომელიც ფულადი ნაკადების პატიებას გამოიწვევს, მაშინ ის თავდაპირველად აფასებს შესაძლებელია თუ არა აქტივის გარკვეული ნაწილის ჩამოწერა, მანამ სანამ კორექტირებას ექნება ადგილი (იხილეთ ქვემოთ ჩამოწერის პოლიტიკები). ეს მიდგომა გავლენას ახდენს ხარისხობრივი შეფასების შედეგებზე და ნიშნავს, რომ აღიარების შეწყვეტის კრიტერიუმები არ არის დაკმაყოფილებული (როგორც წესი ესეთ შემთხვევებში). „კომპანია“ შემდგომ ახორციელებს კორექტირების არსებობის ხარისხობრივ შეფასებას.

თუ ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული აქტივის კორექტირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას, მაშინ „კომპანია“ პირველ რიგში ხელახლა ითვლის ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას აქტივის საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით და აღიარებს საბოლოო კორექტირებას როგორც ცვლილების შედეგად მიღებულ ამონაგებს ან ზარალს, მოგებაში ან ზარალში. კორექტირებისას გაწეული ან მიღებული ნებისმიერი საკომისიო აკორექტირებს შეცვლილი ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზირებულია კორექტირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილ ვადაზე.

თუ ეს კორექტირება გამოწვეულია მსესხებელის ფინანსური სირთულების გამო (იხ. შენიშვნა 3(d)(iv)), მაშინ ამონაგები ან ზარალი წარმოდგენილია გაუფასურების ზარალთან ერთად. სხვა შემთხვევაში ის წარმოდგენილია, როგორც ეფექტური პროცენტის მეთოდით დათვლილი საპროცენტო შემოსავალი (იხ. შენიშვნა 3(b)).

ფინანსური ვალდებულებები

„კომპანია“ წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, როდესაც იცვლება მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება შეცვლილ ფინანსურ ვალდებულებასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალ, შეცვლილ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება, აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით, სხვაობა განულებულ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ, შეცვლილ პირობებთან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. გადახდილი ოდენობა მოიცავს არაფინანსური აქტივების გადაცემას, თუ ასეთს აქვს ადგილი, და ვალდებულებების აღებას, ახალი კორექტირებული ფინანსური ვალდებულების ჩათვლით.

„კომპანია“ აფასებს, არსებითია თუ არა ცვლილება რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით: ხარისხობრივი მაჩვენებლები, რაოდენობრივი მაჩვენებლები, ორივე ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მაჩვენებლების საერთო გავლენა. „კომპანია“ ასკვნის, რომ ცვლილება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ფინანსური ვალდებულების კურსის ცვლილება;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა სასესხო უზრუნველყოფაში;

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები, თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან.

თუ ფინანსური ვალდებულების კორექტირება არ მიიჩნევა როგორც აღიარების შეწყვეტა, მაშინ ვალდებულების ამორტიზირებული ღირებულება გადაანგარიშებულია მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით და შედეგად მიღებული ამონაგები ან ზარალი აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში. მცოცავი განაკვეთის მქონე ფინანსური ვალდებულებებისთვის, საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოყენებული ცვლილებიდან მიღებული მოგების ან ზარალის დასათვლელად, კორექტირებულია ცვლილების დროს არსებული მიმდინარე საბაზრო პირობების ასახვის მიზნით. ნებისმიერი გაწეული საკომისიო ხარჯები აღიარდება როგორც ვალდებულების საბალანსო ღირებულების კორექტირება და ამორტიზირებულია კორექტირებული ფინანსური ვალდებულების დარჩენილ ვადაზე ინსტრუმენტის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ხელახლა გამოთვლით.

iv. გაუფასურება

იხილეთ შენიშვნა 4.

„კომპანია“ აღიარებს ზარალის რეზერვებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე შემდეგ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც არ არის აღრიცხული სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით:

- ფინანსური აქტივები, რომლებიც წარმოადგენენ სასესხო ინსტრუმენტებს;

„კომპანია“ აღრიცხავს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით, შემდეგი შემთხვევების გარდა, როდესაც რეზერვი აღირიცხება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

- სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებსაც სააღრიცხვო თარიღისთვის აქვს დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებისთვისაც საკრედიტო რისკი არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი, რომელიც წარმოიშობა ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში მომხდარი ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევებისაგან. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებზეც 12 თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი აღიარდება, მიჩნეულია როგორც „1-ლი დონის“ ფინანსური ინსტრუმენტები.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი რომელიც, წარმოიშობა ნებისმიერი შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებზეც არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი აღიარდება, მიჩნეულია როგორც „მე-2 დონის“ ფინანსური ინსტრუმენტები (თუ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნადაა გაზრდილი, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტები არ არის გაუფასურებული კრედიტით) და „მე-3 დონის“ ფინანსური ინსტრუმენტები (თუ ფინანსური ინსტრუმენტები არის კრედიტით გაუფასურებული).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს საკრედიტო ზარალის ალბათობით შეწონილ შეფასებას და ის ფასდება შემდეგნაირად:

- *ფინანსური აქტივები, რომლებიც არ წარმოადგენენ გაუფასურებულ კრედიტს საანგარიშგებო თარიღისთვის:* ფულადი სახსრების დანაკლისის მიმდინარე ღირებულება (ე.ი. სხვაობა ხელშეკრულების საფუძველზე საწარმოს მიერ მისაღებ ფულად სახსრებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომლის მიღებასაც მოელის „კომპანია“);
- *ფინანსური აქტივები, რომლებიც წარმოადგენენ გაუფასურებულ კრედიტს ანგარიშგების თარიღისთვის:* სხვაობა მოსალოდნელი მომავალი ფულადი სახსრების მიმდინარე ღირებულებასა და მთლიან საბალანსო ღირებულებას შორის;

იხილეთ ასევე შენიშვნა 4.

რესტრუქტურული ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები იცვლება მოლაპარაკებების საფუძველზე ან მსესხებლის ფინანსური სირთულეების გამო არსებული ფინანსური აქტივი ახლით იცვლება, მაშინ კეთდება შეფასება, უნდა მოხდეს თუ არა ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა (იხ. შენიშვნა 3 (d)(iii)) და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება შემდეგნაირად:

- თუ მოსალოდნელი რესტრუქტურულიზაცია არ გამოიწვევს არსებული აქტივის აღიარების შეწყვეტას, მაშინ შეცვლილი ფინანსური აქტივიდან მისაღები მოსალოდნელი ფულადი სახსრები ჩათვლილია მიმდინარე აქტივისგან მიღებული ფულადი დანაკლისის გაანგარიშებაში (იხ. შენიშვნა 4).
- თუ მოსალოდნელი რესტრუქტურულიზაცია გამოიწვევს არსებული აქტივის აღიარების შეწყვეტას, მაშინ ახალი აქტივის მოსალოდნელი სამართლიანი ღირებულება განიხილება როგორც საბოლოო ფულადი ნაკადი არსებული ფინანსური აქტივიდან მისი აღიარების შეწყვეტის მომენტში. ეს ოდენობა ჩათვლილია მიმდინარე ფინანსური აქტივისგან მიღებულ ფულად დანაკლისში, რომელიც დისკონტირებულია მოსალოდნელი აღიარების შეწყვეტის თარიღიდან ანგარიშგების წარდგენის თარიღამდე არსებული ფინანსური აქტივის საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

კრედიტით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველი საანგარიშგებო თარიღსთვის „კომპანია“ აფასებს არის თუ არა ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები („მე-3 დონის“ ფინანსური აქტივები) გაუფასურებული კრედიტით. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია კრედიტით“ როდესაც ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ შემთხვევას ჰქონდა ადგილი.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია კრედიტით“, არის შემდეგი:

- მსესხებლის გარდაცვალება, მსესხებლის კომპანიის ლიკვიდაცია (თუ იურიდიული ერთეულია);
- სესხები 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით;
- ეკონომიკურ ზარალთან დაკავშირებული სესხის რესტრუქტურზაცია;
- გაკოტრების და/ან იურიდიული პროცესები, რამაც შეიძლება ხელი შეუშალოს კომპანიას ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებაში;
- თაღლითობა ან სხვა ფორსმაჟორული სიტუაცია, რამაც შეიძლება გავლენა იქონიოს კომპანიის გადახდისუნარიანობაზე.

მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის გაუარესების გამო პირობებშიცვლილი სესხი ითვლება „კრედიტით გაუფასურებულად“, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა კონტრაქტით გათვალისწინებული ფულადი ნაკადების ვერ მიღების რისკი მნიშვნელოვნადაა შემცირებული და არ არის გაუფასურების სხვა ნიშნები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარდგენა

ზარალის რეზერვები მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში შემდეგნაირად:

- *ფინანსური აქტივები შეფასებული ამორტიზირებული ღირებულებით: როგორც გამოქვითვა აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულებიდან.*

ჩამოწერა

სესხები ჩამოიწერება (მთლიანად ან ნაწილობრივ) როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი ფინანსური აქტივის ნაწილობრივი ან მთლიანი აღდგენისა. ეს არის ისეთი შემთხვევა, როდესაც „კომპანია“ ვარაუდობს, რომ მსესხებელს არ აქვს შესაბამისი აქტივი ან შემოსავალის წყარო, რითაც იგი უზრუნველყოფს ფულადი ნაკადების გენერირებას იმისთვის, რომ დაფაროს ჩამოწერის საგანი. აღნიშნული შეფასება ხორციელდება ინდივიდუალური აქტივების დონეზე.

ადრე ჩამოწერილი ოდენობების აღდგენა შედის „გაუფასურების ზარალში სასესხო ფინანსური აქტივებზე“ მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება კიდევ დაექვემდებაროს აღსრულების მცდელობას „კომპანიის“ მხრიდან ვადაგასული თანხების ამოღების პროცედურების შესაბამისად.

(e) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს სალაროში და ბანკებში შეუზღუდავ მიმდინარე ანგარიშებზე არსებულ ბანკნოტებს და ხურდა ფულს, რომელთა საწყისი დაფარვის ვადა სამ თვეზე ნაკლებია. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აისახება ამორტიზირებული ღირებულებით.

(f) მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

„მომხმარებლებზე გაცემული სესხები“-ს მუხლი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მოიცავს ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ მოხმარებლებზე გაცემულ სესხებს (იხ. შენიშვნა 3(d)(i)); ისინი თავდაპირველად შეფასებულია სამართლიან ღირებულებას დამატებული ზრდადი პირდაპირი გარიგების ხარჯები, და მაშასადამე მათი ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით.

(g) ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

(i) საკუთრებაში არსებული აქტივები

ძირითადი საშუალებების ერთეულები აღიარდება თვითღირებულებას გამოკლებული აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურების ზარალი.

როდესაც ძირითადი საშუალების ერთეულები მოიცავენ ძირითად კომპონენტებს სხვადასხვა სასარგებლო მომსახურების ვადით, ისინი აღირიცხებიან ძირითადი საშუალების ცალკე ერთეულად.

(ii) ცვეთა

ცვეთა აისახება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით ცალკეული აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში. ცვეთის დარიცხვა იწყება ძირითადი საშუალების შეძენის მომენტიდან, ან „კომპანიის“ შიგნით შექმნილი აქტივების შემთხვევაში, იმ დროიდან, როდესაც აქტივი დასრულებულია და მზად არის გამოსაყენებლად. ძირითადი საშუალებების სავარაუდო მომსახურების ვადები არის შემდეგი:

- კომპიუტერები და აპარატურა	3 წელი;
- საოფისე აღჭურვილობა	5 წელი;
- საიჯარო გაუმჯობესებები	5 წელი;
- სხვა	7 წელი.

საიჯარო გაუმჯობესებების ცვეთის დარიცხვა ხდება იჯარისა და მომსახურების ვადას შორის უფრო მცირე პერიოდისთვის.

ცვეთის მეთოდები, მომსახურების ვადები და ნარჩენი ღირებულება განიხილება ყოველი ანგარიშგების თარიღისთვის და კორექტირდება საჭიროების მიხედვით.

(iii) არამატერიალური აქტივები

შექმნილი არამატერიალური აქტივები აღირიცხულია დაგროვილი ამორტიზაციისა და გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

შემდგომი კომპიუტერული პროგრამული უზრუნველყოფის ლიცენზიები კაპიტალიზირდება შესაძენად გაწეული და კონკრეტული პროგრამული უზრუნველყოფის გამოყენების დაწყებისთვის საჭირო ხარჯების საფუძველზე.

ამორტიზაცია ერიცხება მოგებას ან ზარალს წრფივი მეთოდის გამოყენებით არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადის მანძილზე. სასარგებლო მომსახურების ვადა არის 10 წელი.

(h) დასაკუთრებული ქონება

დასაკუთრებული ქონება ძირითადად წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებსაც „კომპანია“ იღებს ვადაგადაცილებული სესხების დასაფარად. ეს აქტივები თავდაპირველად აღიარდება შესაბამისი სესხის წმინდა საბალანსო ღირებულებით. აქტივები, რომელთა ამოღებაც მოსალოდნელია ძირითადად გაყიდვით ან დისტრიბუციით და არა განგრძობითი მოხმარებით - კლასიფიცირდება როგორც „გასაყიდად ან სადისტრიბუციოდ ფლობილი“. ასეთი აქტივები ძირითადად ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას გამოკლებული სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. გაუფასურება განიხილება როგორც გასაყიდად ფლობილად კლასიფიკაციის მომენტში, ასევე ამის შემდგომ. გაუფასურების ზარალი გამოითვლება როგორც სხვაობა აქტივების/გასაყიდი კომპანიის საბალანსო ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას გამოკლებული სარეალიზაციო ღირებულებას შორის. ნებისმიერი წარმოშობილი გაუფასურების ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(i) საწესდებო კაპიტალი

(i) საწესდებო კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი მოიცავს აქციონერების მიერ „კომპანიის“ რეგისტრაციისას უფლებამოსილ კაპიტალს. საწესდებო კაპიტალი კლასიფიცირდება, როგორც საკუთარი კაპიტალი.

(ii) დივიდენდები

„კომპანიის“ შესაძლებლობა, გამოაცხადოს და გადაიხადოს დივიდენდი, ექვემდებარება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ წესებსა და რეგულაციებს.

დივიდენდები აღირიცხება შესაბამისი გაუნაწილებელი მოგების სახით მათი გამოცხადების მომენტში.

(j) სამართლიანი ღირებულების შეფასების პრინციპები

სამართლიანი ღირებულება არის საფასური, რომელიც მიღებული იქნება აქტივის გაყიდვისას ან გადახდილი იქნება ვალდებულების გადასაცემად ორგანიზებულ ოპერაციაში საბაზრო მონაწილეებს შორის შეფასების დღეს, ან ასეთის არ არსებობის შემთხვევაში იმ ბაზრის მიხედვით რომელზეც აქვს წვდომა „კომპანიას“ და ყველაზე ხელსაყრელია მოცემული თარიღისათვის. ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება ასახავს შეუსრულებლობის რისკს.

როცა შესაძლებელია, ინსტრუმენტის სამართლიან ღირებულებას „კომპანია“ განსაზღვრავს მოცემული ინსტრუმენტის მოქმედ ბაზარზე კოტირებული ფასით. ბაზარი მოქმედად ითვლება, თუ აქტივებისა და ვალდებულებების ოპერაციები მიმდინარეობს საკმარისი სიხშირითა და მოცულობით, რათა მუდმივ რეჟიმში უზრუნველყოს ინფორმაცია ფასების შესახებ.

თუ მოქმედ ბაზარზე არ არსებობს კოტირებული ფასი, „კომპანია“ სამართლიან ღირებულებას განსაზღვრავს შეფასების მეთოდების გამოყენებით. შერჩეული შეფასების მეთოდი მაქსიმალურად იყენებს დაკვირვებად საბაზრო მონაცემებს, მინიმალურად ეყრდნობა არასაბაზრო მონაცემებს და ითვალისწინებს ყველა იმ ფაქტორს, რომლებსაც ბაზრის მონაწილეები ფასის დადგენისას მიიღებდნენ მხედველობაში.

თავდაპირველი აღიარებისას, ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულება არის გარიგების ფასი, ანუ გადახდილი ან მიღებული საკომპენსაციო თანხის სამართლიანი ღირებულება. თუ „კომპანია“ გადაწყვეტს, რომ სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას განსხვავდება გარიგების ფასისგან, და სამართლიანი ღირებულება არ დასტურდება იდენტურ აქტივზე ან ვალდებულებაზე მოქმედ ბაზარზე არსებული კოტირებული ფასით, ასევე ეს ღირებულება არ ეფუძნება შეფასების ისეთ მეთოდს, რომელიც იყენებს მხოლოდ ბაზრის დაკვირვებად მონაცემებს, ასეთ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტი თავდაპირველად შეფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც დაკორექტირდება სხვაობით ამ სამართლიან ღირებულებას (თავდაპირველი აღიარებისას) და გარიგების ფასს შორის. შესაბამისად, აღნიშნული სხვაობა სათანადო წესით აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, ინსტრუმენტის სასიცოცხლო ვადის განმავლობაში, მაგრამ არაუგვიანეს იმ დროისა, როცა შეფასება მთლიანად ეყრდნობა დაკვირვებადი ბაზრის მონაცემებს ან როდესაც გარიგება იხურება.

(k) იჯარები

კომპანიამ ფასს 16-ი მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მდიგომის გამოყენებით გამოიყენა და მაშასადამე შესადარისი ინფორმაცია არ არის გადაანგარიშებული და კვლავ ბასს 17-ის და ფასიკ 4-ის ფარგლებში არის წარმოდგენილი. ბასს 17-ის და ფასიკ 4-ის ფარგლებში სააღრიცხვო პოლიტიკების დეტალები განხილულია ცალკე.

2019 წლის 1 იანვრიდან გამოყენებული პოლიტიკა

ხელშეკრულების დადებისას, კომპანია განსაზღვრავს არის თუ არა ან მოიცავს თუ არა აღნიშნული ხელშეკრულება იჯარას. ხელშეკრულება არის ან შეიცავს იჯარას თუ ის გადასცემს კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას დროის გარკვეული პერიოდით გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლოდ. იმის შესაფასებლად გადასცემს თუ არა ხელშეკრულება კონკრეტული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას, კომპანია ფასს 16-ის იჯარის განმარტებას იყენებს.

(i) როგორც მოიჯარე

კომპანია აღიარებს აქტივს გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებას იჯარის დაწყების თარიღისთვის. აქტივი გამოყენების უფლებით თავდაპირველად ფასდება თვითღირებულებით, რომელიც მოიცავს საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველ ოდენობას კორექტირებულს ნებისმიერ საიჯარო გადახდებით, რომლებიც დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელდა, დამატებული ნებისმიერი თავდაპირველი პირდაპირი გაწეული ხარჯები და აქტივის დაშლის და შესაბამისი აქტივის გატანის ან მისი აღდგენის ან იმ ტერიტორიის აღდგენის ხარჯები სადაც აღნიშნული აქტივი მდებარეობდა, გამოკლებული ნებისმიერი მიღებული საიჯარო სტიმულირება.

შემდგომ ხდება აქტივი გამოყენების უფლებით ცვეთა წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის დაწყების მისი დასრულების თარიღამდე, გარდა შემთხვევებისა როდესაც იჯარა გადასცემს შესაბამისი აქტივის მფლობელობას კომპანიას იჯარის ვადის ბოლოს, ან იმ შემთხვევაში თუ აქტივი გამოყენების უფლებით თვითღირებულება ასახავს კომპანიის მხრიდან შესყიდვის შესაძლებლობის გამოყენებას. ამ შემთხვევაში მოხდება აქტივი გამოყენების უფლებით ცვეთა

შესაბამისი აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადის მანძილზე, რომელიც ძირითადი საშუალებების მსგავსად განისაზღვრება. ამასთანავე, აქტივი გამოყენების უფლებით პერიოდულად მცირდება გაუფასურების ზარალით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულების კონკრეტული გადაფასებებით.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება იმ საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულებით რომლებიც არ არის გადახდილი დაწყების თარიღისათვის, დისკონტირებული იჯარაში ჩართული საპროცენტო განაკვეთით ან, თუ აღნიშნული განაკვეთის განსაზღვრა დროულად ვერ ხერხდება, კომპანიის მზარდი სასესხო განაკვეთით. ზოგადად, კომპანია დისკონტირების განაკვეთად მის მზარდ სასესხო განაკვეთს იყენებს.

საიჯარო ვალდებულებაში შეტანილი საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს, მათ შორის „არსებით“ ფიქსირებულ გადახდებს.

საიჯარო ვალდებულება შემდგომ გაზრდილია საპროცენტო ხარჯით საიჯარო ვალდებულებაზე და შემცირებულია განხორციელებული საიჯარო გადახდებით. საიჯარო ვალდებულება ფასდება ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით. მისი გადაფასება ხდება იმ შემთხვევაში თუ კომპანია შეცვლის მის შეფასებას იმისა გამოიყენებს თუ არა ის შესყიდვის, გახანგრძლივების ან შეწყვეტის შესაძლებლობას ან თუ არსებობს გადახდილი „არსებითი“ ფიქსირებული საიჯარო გადახდა.

როდესაც საიჯარო ვალდებულება ამგვარად არის გადაფასებული, შესაბამისი კორექტირება ხდება „აქტივი გამოყენების უფლებით“ საბალანსო ღირებულებაში, ან აღიარდება მოგებაში ან ზარალში თუ „აქტივი გამოყენების უფლებით“ საბალანსო ღირებულება შემცირებულ იქნა ნულამდე.

კომპანიამ აირჩია რომ გამოიყენოს ერთი დისკონტირების განაკვეთი მსგავსი მახასიათებლების მქონე იჯარებთან მიმართებაში.

კომპანიამ აირჩია არ აღიაროს აქტივი გამოყენების უფლებით და საიჯარო ვალდებულებები მოკლევადიან იჯარებზე. კომპანია აღნიშნულ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადახდებს აღიარებს ხარჯის სახით წრფივი მეთოდის გამოყენებით, საიჯარო ვადის მანძილზე.

საიჯარო ვადა ასახავს კომპანიის მიერ იმ პერიოდის გონივრულ შეფასებას რომლის განმავლობაშიც შესაბამისი აქტივი იქნება გამოყენებული. საიჯარო ვადის განსაზღვრისას კომპანია მის განსჯას კონტრაქტის და შესაბამისი აქტივის ფართო ეკონომიკაზე და არა მხოლოდ სახელშეკრულებო პირობებზე აფუძნებს, რაც იძლევა საშუალებას რომ ფაქტორები როგორებიცაა ეკონომიკური ჯარიმები, საკანონმდებლო მიდგომა იჯარის განახლებაზე, მოსალოდნელი ცვლილებები რეგულაციაში და კომპანიის სამომავლო ბიზნეს გეგმები ეფექტურად იყოს ასახული საიჯარო ვადის შეფასებაში.

2019 წლის 1 იანვრამდე გამოყენებული პოლიტიკა

(i) როგორც მოიჯარე

შესადარის პერიოდში, კომპანიას არ ჰქონდა ფინანსურ იჯარებად კლასიფიცირებული იჯარები.

სხვა იჯარების კატეგორიის ფარგლებში ფლობილი აქტივები კლასიფიცირებული იყო საოპერაციო იჯარებად და არ იყო აღიარებული კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში. საოპერაციო იჯარის ფარგლებში განხორციელებული გადახდები აღიარებული იყო მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში. მიღებული საიჯარო სტიმულირება მთლიანი საიჯარო ხარჯის განუყოფელი ნაწილის სახით აღიარდა, იჯარის ვადის მანძილზე.

(I) ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები და კორექტირებები სტანდარტებში რომლებიც 2020 წლის 1 იანვრიდან, და ყოველი მომდევნო წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, შევიდა ძალაში (ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია); თუმცა კომპანიას ჯერ არ ჰქონდა აღნიშნული ახალი ან შეცვლილი სტანდარტები მიღებული წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას.

მოსალოდნელია, რომ ქვემოთ ჩამოთვლილი ახალი და კორექტირებული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები არ მოახდენენ მნიშვნელოვან გავლენას კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- კორექტირებები ფასს სტანდარტების კონცეპტუალური ჩარჩოს მითითებებში;
- ბიზნესის განმარტება (ფასს 3-ის კორექტირებები);
- არსებითის განმარტება (ბასს 1-ისა და ბასს 8-ის კორექტირებები);
- ფასს 17 სადაზღვევო კონტრაქტები.

4 ფინანსური რისკის მიმოხილვა

ეს შენიშვნა ასახავს ინფორმაციას „კომპანიის“ ფინანსურ რისკებზე დაქვემდებარების შესახებ. „კომპანიის“ ფინანსური რისკების მართვის სტრუქტურაზე ინფორმაციისთვის, იხ. შენიშვნა 16.

საკრედიტო რისკი - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოშობილი თანხები

გაუფასურების დასადაგენად გამოყენებული მონაცემები, ვარაუდები და მეთოდები

იხ. სააღრიცხვო პოლიტიკა შენიშვნა 3 (d)(iv))-ში.

საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდა

იმის განსაზღვრისთვის, მოხდა თუ არა ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკის (დეფოლტის რისკის) თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვანი ზრდა, „კომპანია“ იყენებს გონივრულ და დასაბუთებულ ინფორმაციას, რომლის მოპოვებაც შესაძლებელია არაჯეროვანი ხარჯების ან ძალისხმევის გარეშე. ასეთი მონაცემები მოიცავს ხარისხობრივ და რაოდენობრივ ინფორმაციასა და ანალიზის, რომელიც ეფუძნება „კომპანიის“ ისტორიულ გამოცდილებას, კრედიტის საექსპერტო შეფასებას და მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას.

„კომპანია“ აღიარებს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას შემდეგი კრიტერიუმების საფუძველზე:

- მისი ფინანსური მაჩვენებელი გაუარესებულია და ფაქტიური დავალიანება რესტრუქტურირებულია, თუმცა მნიშვნელოვანი ეკონომიკური ზარალი არ დამდგარა;
- დავალიანება 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებულია (გარდა ბანკის ბალანსებისა); და
- არსებობს სხვა სუსტი მხარეები, რომლებსაც უარყოფითი გავლენა აქვთ მსესხებლის გადახდისუნარიანობაზე.

დეფოლტის ალბათობის მაჩვენებლების ვადიანობის განსაზღვრა (კლიენტებზე გაცემული სესხებისთვის)

სესხების დეფოლტის ალბათობის მოდელირება დაფუძნებულია თითოეული სესხის სეგმენტის ჯგუფური ანალიზის მეთოდზე. დეფოლტის განმარტების მიხედვით, დეფოლტის ალბათობა დაფუძნებულია ისტორიული ყოველთვიური მიგრაციის ანალიზზე წინა ხუთი წლის პერიოდის სეგმენტების დეფოლტის მიხედვით. იმ სეგმენტებისთვის, რომლებისთვისაც არ არსებობს საკმარისი ისტორიული მონაცემები, პერიოდი განსხვავდება იმის მიხედვით, თუ

რომელი პერიოდიდან არსებობს ფაქტობრივი მონაცემები.

ყველა სეგმენტისთვის გამოითვლებოდა ისტორიული საშუალო ყოველთვიური მატრიცა და დეფოლტის ალბათობა სასურველი პერიოდისთვის განისაზღვრებოდა მატრიცის ექსტრაპოლირებით (1 წელი და მთლიანი სასიცოცხლო ციკლი).

დადგენა არსებითად გაიზარდა თუ არა საკრედიტო რისკი

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის „კომპანია“ აფასებს არსებითად გაიზარდა თუ არა საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდგომ. არსებითი მნიშვნელობა განსხვავებულია სესხების გაცემის სხვადასხვა ტიპებისთვის, კონკრეტულად კი ბიზნეს და სამომხმარებლო სეგმენტებისთვის. „კომპანია“ ფინანსურ აქტივზე ვადაგადაცილების სტატუსს (30 დღეზე მეტი) იყენებს „backstop“ ინდიკატორად, ასევე გამოიყენება სხვა ხარისხობრივი ინდიკატორები, რათა შეფასდეს რამდენად მნიშვნელოვნად გაიზარდა საკრედიტო რისკი.

დეფოლტის განმარტება

„კომპანია“ სესხს დეფოლტირებულად განიხილავს, ერთ-ერთი შემდეგი ვითარების წარმოშობის შემთხვევაში:

- სესხები 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით (გარდა ბანკის ბალანსებისა);
- გაკოტრების პროცედურები და/ან სამართლებრივი პროცედურები, რომლებმაც შესაძლოა იმოქმედონ კომპანიის მიერ ვალდებულებების შესრულების უნარზე;
- მსესხებლის გარდაცვალება, მსესხებლის კომპანიის ლიკვიდაცია (იურიდიული პირის შემთხვევაში);
- არსებითი დანაკარგები რომლებიც დაკავშირებულია რესტრუქტურისაციასთან;
- თაღლითობა ან სხვა ფორსმაჟორული სიტუაცია, რამაც შეიძლება გავლენა იქონიოს კომპანიის გადახდისუნარიანობაზე.

დეფოლტის სტატუსი ფასდება რეგულარულად (ყოველწლიურად).

„კომპანიამ“ უნდა აღრიცხოს თუ რა კრიტერიუმის დარღვევის გამო გახდა სესხი დეფოლტირებული.

მომავალი ტენდენციების გათვალისწინება

„კომპანია“ ითვალისწინებს მომავალ ტენდენციებს იმის დასადგენად, თუ რამდენად მნიშვნელოვნად გაიზარდა საკრედიტო რისკი მისი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ასევე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად.

„კომპანიის“ ექსპერტების მიერ ხდება მომავალი ტენდენციების შეფასება. შეფასება დამოკიდებულია ასევე გარე ინფორმაციაზე. გარე ინფორმაცია შესაძლოა მოიცავდეს ეკონომიკურ მონაცემებს და ქვეყნის (სადაც კომპანია ოპერირებს) სამთავრობო და საფინანსო ორგანოების მიერ გამოქვეყნებულ პროგნოზებს, როგორცაა მაგ. საქართველოს ეროვნული ბანკი.

ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული პორტფელისთვის „კომპანიამ“ მოახდინა საკრედიტო რისკის მთავარი დრაივერის იდენტიფიცირება, ისტორიული მონაცემებისა და მაკროეკონომიკური მოვლენების საკრედიტო რისკზე გავლენების შეფასების საფუძველზე.

მაკროეკონომიკური პარამეტრების (როგორცაა ინფლაცია, ვალუტის გაუფასურება) შეფასებამ აჩვენა, რომ არცერთს არ აქვს სტატისტიკურად არსებითი გავლენა პორტფელის დეფოლტის ალბათობაზე. გასული 3 წლის ისტორიულმა კორელაციამ არ აჩვენა მნიშვნელოვანი კავშირი მაკროეკონომიკურ ფაქტორებსა და დეფოლტის ალბათობას შორის.

როდესაც კორელაცია დადგენილია, ისტორიული კორელაციის მიხედვით, დეფოლტის ალბათობა კორექტირდება „Vasicek“-ის მოდელის გამოყენებით. „Vasicek“-ის მოდელი იყენებს კორელაციას მაკროეკონომიკურ პარამეტრსა და დეფოლტის ალბათობას შორის, რომელიც რეგრესიულ (უმცირეს კვადრატთა) ანალიზით შეფასდა, შემდეგ ახდენს დეფოლტის ალბათობის კორექტირებას ისტორიული კავშირების გათვალისწინებით, სამომავლო მშპ-ზე დაყრდნობით.

მოდელიზირებული ფინანსური აქტივები

სესხის სახელშეკრულებო პირობები შესაძლებელია შეიცვალოს რიგი მიზეზების გამო, როგორცაა საბაზრო პირობების ცვლილება, კლიენტების შენარჩუნება და სხვა ფაქტორები, რომლებიც არ არიან დაკავშირებული კლიენტის მიმდინარე ან პოტენციურ საკრედიტო გაუარესებასთან. არსებული სესხის აღიარება, რომლის პირობებიც შეიცვალა, შესაძლებელია შეწყდეს და ახალ სესხად აღიარებულ იქნას მოდიფიცირებული სესხი, სამართლიანი ღირებულებით, 3(d)(iii) შენიშვნაში მოყვანილი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად.

„კომპანია“ ახდენს სამომხმარებლო სესხების პირობების ცვლილებას ფინანსური სირთულეების მქონე კლიენტებისთვის, რათა გაზარდოს სესხის ამოღების შესაძლებლობები და მოახდინოს დეფოლტის რისკის მინიმიზირება. „კომპანიის“ რესტრუქტურის პოლიტიკის მიხედვით, სესხის რესტრუქტურისა ხდება, თუ მსესხებელი ამჟამად დეფოლტშია, ან არსებობს დეფოლტის მაღალი რისკი, არსებობს მტკიცებულება, რომ მსესხებელმა განახორციელა ყველა გონივრული ქმედება არსებული სახელშეკრულებო ვალდებულების ფარგლებში ვალის გასტუმრებისთვის და მოსალოდნელია, რომ იგი შეძლებს განახლებული სასესხო პირობების დაკმაყოფილებას.

შეცვლილი პირობები, როგორც წესი, გულისხმობს დაფარვის ვადის გახანგრძლივებას, და საპროცენტო გადახდების რაფიკის ცვლილებას. სესხის პირობების ცვლილება საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის ხარისხობრივი მახასიათებელია. შესაბამისად, „კომპანია“ ასეთ კლიენტს არასტანდარტულად მიიჩნევს და მეორე ეტაპზე გადაჰყავს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოიყენება შემდეგი ცვლადი მონაცემები:

- დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები (EAD).

რისკზე დაქვემდებარების 1-ლი ეტაპის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება 12 თვეში „დეფოლტის ალბათობის“, „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ და „დეფოლტს დაქვემდებარებულ თანხებზე“ გადამრავლებით. არსებობს მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება არსებობს მანძილზე „დეფოლტის ალბათობის“, „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ და „დეფოლტს დაქვემდებარებულ თანხებზე“ გადამრავლებით. „კომპანია“ ასევე ადისკონტირებს დეფოლტს დაქვემდებარებულ თანხებს დეფოლტის თარიღიდან საანგარიშგებო თარიღამდე.

დეფოლტის ალბათობის დადგენის მეთოდოლოგია აღწერილია ზემოთ „დეფოლტის ალბათობის მაჩვენებლების ვადიანობის განსაზღვრა“ სათაურის ქვეშ.

საკრედიტო ზარალის გამოთვლის მიზნებისთვის, ზარალი სესხებზე ფასდება ჯგუფურად სეგმენტების მიხედვით.

„კომპანია“ ადგენს ზარალს დეფოლტის შემთხვევაში დეფოლტირებული კლიენტების ისტორიული აღდგენების სტატისტიკაზე დაყრდნობით. „ვინტაჟ“ მიდგომა გამოიყენება დეფოლტირებული სესხების (მათი სასიცოცხლო ვადის მანძილზე) აღდგენილი პორტფელის პროცენტულობის დასადგენად. სესხები დაჯგუფებულია დეფოლტის წლების მიხედვით და გადახდის ოდენობები მიბმულია თითოეულ ჯგუფზე. ახლად დეფოლტირებული პორტფელისთვის გამოიყენება სტატისტიკური მონაცემები მომავალი აღდგენების პროგნოზირებისთვის. საბოლოოდ, ფულადი ნაკადების დისკონტირებისთვის გამოიყენება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გამოსათვლელად გაყოფილია დეფოლტირებულ პორტფელზე.

დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები (EAD) ასახავს მოსალოდნელ დაქვემდებარებას დეფოლტის შემთხვევაში. დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები გამოითვლება ყველა პროდუქტისთვის ცალ-ცალკე მათი საშუალო ნარჩენი არსებობის ვადის გათვალისწინებით, თითოეულ სასიცოცხლო პერიოდზე ცალ-ცალკე. სესხის გაცემიდან საშუალო დეფოლტის პერიოდის დასათვლელად გამოიყენება ისტორიული მონაცემები. სხვადასხვა წლების მონაცემების შეფასებამ აჩვენა, რომ წელიწადის შუა პერიოდი არის დეფოლტის მომენტი. შესაბამისად, ეს მომენტი გამოიყენება დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხების დასათვლელად გეგმით გათვალისწინებული ძირითადი თანხების გამოკლებით (სავარაუდო ვადაგადაცილების პერიოდამდე) და სამი თვის დარიცხული პროცენტის დამატებით (სავარაუდო ვადაგადაცილების პერიოდიდან სესხის გადეფოლტების პერიოდამდე).

ზარალის რეზერვი

შემდეგი ცხრილი მოიცავს ზარალის რეზერვის შეჯერებას საწყისი ნაშთიდან საბოლოო ნაშთამდე ფინანსური ინსტრუმენტების ტიპის მიხედვით.

ლარი	2019			
	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე				
ამორტიზირებული ღირებულებით				
ნაშთი 1 იანვარს	51,474	61,242	184,948	297,664
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	9,431	-	(9,431)	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(7,552)	7,588	(36)	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(4,746)	(3,308)	8,054	-
ზარალის რეზერვის წმინდა გადაფასება	(34,643)	(32,038)	(30,804)	(97,485)
შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივები	47,790	-	-	47,790
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(4,337)	4,337	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(17,771)	-	17,771	-
ჩამოწერა	-	(507)	(11,174)	(11,681)
ნაშთი 31 დეკემბერს	39,646	37,314	159,328	236,288

ლარი	2018			
	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე				
ამორტიზირებული ღირებულებით				
ნაშთი 1 იანვარს	43,908	58,715	93,628	196,251
გადასვლა ეტაპი 1-ზე	1,906	(1,157)	(749)	-
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(4,438)	5,563	(1,125)	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(4,448)	(3,328)	7,776	-
ზარალის რეზერვის წმინდა გადაფასება	(26,040)	(10,153)	47,466	11,273
შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივები	90,140	-	-	90,140
გადასვლა ეტაპი 2-ზე	(11,602)	11,602	-	-
გადასვლა ეტაპი 3-ზე	(37,952)	-	37,952	-
ნაშთი 31 დეკემბერს	51,474	61,242	184,948	297,664

შემდეგი ცხრილი ასახავს ზემოთ მოყვანილ ცხრილებში ასახული ოდენობების (რომლებიც აჯერებს ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული კლასის ზარალის რეზერვების საწყის და საბოლოო ნაშთებს) შეჯერებას.

2019		
ლარი	სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით- საცალო მომხმარებლები	სულ
ზარალის რეზერვის წმინდა გადაფასება	(97,485)	(97,485)
შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივები	47,790	47,790
სულ	(49,695)	(49,695)

2018		
ლარი	სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით- საცალო მომხმარებლები	სულ
ზარალის რეზერვის წმინდა გადაფასება	11,273	11,273
შექმნილი ახალი ფინანსური აქტივები	90,140	90,140
სულ	101,413	101,413

არსებითი ცვლილებები მომხმარებლებზე გაცემული ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული სესხების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში განმარტებულია ქვემოთ.

პერიოდის განმავლობაში დიდი მოცულობით გაცემულმა სესხებმა გაზარდა მომხმარებლებზე გაცემული სასესხო პორტფელის მთლიანი ოდენობა 1,362 ათასი ლარით, რომელმაც თავის მხრივ გაზარდა 12-თვიან საფუძველზე შეფასებული ზარალის რეზერვის ოდენობაც 48.5 ათასი ლარით. პერიოდის განმავლობაში შექმნილი და დაფარული სესხების ოდენობა შეადგენს 104 ათას ლარს, ხოლო 12-თვიან საფუძველზე შეფასებული ზარალის რეზერვის ოდენობის შესაბამისი შემცირება - 0.7 ათასი ლარს.

2019 წლის განმავლობაში გადახდილმა სესხებმა შეამცირეს მთლიანი პორტფელი 1,955 ათასი ლარის ოდენობით (ბიზნეს სესხები, უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სამომხმარებლო სესხები და სხვა სამომხმარებლო სესხები, შესაბამისად 221 ათასი ლარის, 864 ათასი ლარის და 870 ათასი ლარის ოდენობით), რის შედეგადაც 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი და არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი შემცირდა 97 ათასი ლარით (ბიზნეს სესხები, უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სამომხმარებლო სესხები და სხვა სამომხმარებლო სესხები, შესაბამისად 41 ათასი ლარის, 37 ათასი ლარის და 19 ათასი ლარის ოდენობით).

საკრედიტო ხარისხის ანალიზი

შემდეგი ცხრილი ასახავს ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს 2018 და 2019 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ცხრილში წარმოდგენილი ოდენობები ასახავს ფინანსური აქტივების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

ეტაპი 1, ეტაპი 2, ეტაპი 3 - ტერმინების განმარტება იხილეთ შენიშვნა 3(d)(iv)-ში.

*შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები*

ლარი	31 დეკემბერი 2019			
	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე				
ამორტიზირებული ღირებულებით -				
ბიზნეს სესხები				
არავადაგადაცილებული	102,758	-	-	102,758
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	-	-	12,593	12,593
90 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით				
(რესტრუქტურისაციის სტატუსით)	-	177,811	-	177,811
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით				
(რესტრუქტურისაციის სტატუსით)	-	-	141,434	141,434
სულ მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი				
სესხები	102,758	177,811	154,027	434,596
ზარალის რეზერვი	(1,734)	(9,089)	(36,528)	(47,351)
საბალანსო ღირებულება	101,024	168,722	117,499	387,245

ლარი	31 დეკემბერი 2018			
	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე				
ამორტიზირებული ღირებულებით -				
ბიზნეს სესხები				
არავადაგადაცილებული	202,186	-	-	202,186
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	-	-	22,970	22,970
90 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით				
(რესტრუქტურისაციის სტატუსით)	-	237,534	-	237,534
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით				
(რესტრუქტურისაციის სტატუსით)	-	-	154,977	154,977
სულ მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი				
სესხები	202,186	237,534	177,947	617,667
ზარალის რეზერვი	(6,274)	(27,057)	(66,265)	(99,596)
საბალანსო ღირებულება	195,912	210,477	111,682	518,071

ლარი	31 დეკემბერი 2019			
	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე				
ამორტიზირებული ღირებულებით –				
<i>უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი</i>				
<i>სამომხმარებლო სესხები</i>				
არავადაგადაცილებული	943,760	-	-	943,760
30 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით	85,191	-	-	85,191
60-90 დღემდე ვადაგადაცილებით	-	41,334	-	41,334
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	-	-	96,453	96,453
90 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით				
(რესტრუქტურისაციის სტატუსით)	-	379,241	-	379,241
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით				
(რესტრუქტურისაციის სტატუსით)	-	-	83,322	83,322
სულ მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი				
სესხები	1,028,951	420,575	179,775	1,629,301
ზარალის რეზერვი	(7,494)	(14,563)	(40,510)	(62,567)
საბალანსო ღირებულება	1,021,457	406,012	139,265	1,566,734

*შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები*

ლარი	31 დეკემბერი 2018			
	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე				
ამორტიზირებული ღირებულებით –				
უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი				
სამომხმარებლო სესხები				
არავადაგადაცილებული	1,289,264	-	-	1,289,264
30-60 დღემდე ვადაგადაცილებით	-	29,082	-	29,082
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	-	-	182,882	182,882
90 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით (რესტრუქტურიზაციის სტატუსით)	-	379,968	-	379,968
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით (რესტრუქტურიზაციის სტატუსით)	-	-	118,541	118,541
სულ მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი				
სესხები	1,289,264	409,050	301,423	1,999,737
ზარალის რეზერვი	(9,114)	(17,640)	(70,039)	(96,793)
საბალანსო ღირებულება	1,280,150	391,410	231,384	1,902,944

ლარი	31 დეკემბერი 2019			
	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე				
ამორტიზირებული ღირებულებით – სხვა				
სამომხმარებლო სესხები				
არავადაგადაცილებული	791,529	-	-	791,529
30 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით	54,731	-	-	54,731
30-60 დღემდე ვადაგადაცილებით	-	28,335	-	28,335
60-90 დღემდე ვადაგადაცილებით	-	8,361	-	8,361
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	-	-	251,938	251,938
90 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით (რესტრუქტურიზაციის სტატუსით)	-	104,667	-	104,667
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით (რესტრუქტურიზაციის სტატუსით)	-	-	62,978	62,978
სულ მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი				
სესხები	846,260	141,363	314,916	1,302,539
ზარალის რეზერვი	(30,418)	(13,662)	(82,290)	(126,370)
საბალანსო ღირებულება	815,842	127,701	232,626	1,176,169

ლარი	31 დეკემბერი 2018			
	ეტაპი 1	ეტაპი 2	ეტაპი 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე				
ამორტიზირებული ღირებულებით – სხვა				
სამომხმარებლო სესხები				
არავადაგადაცილებული	984,919	-	-	984,919
30 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით	109,324	-	-	109,324
30-60 დღემდე ვადაგადაცილებით	-	38,976	-	38,976
60-90 დღემდე ვადაგადაცილებით	-	43,304	-	43,304
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით	-	-	139,804	139,804
90 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით (რესტრუქტურიზაციის სტატუსით)	-	98,429	-	98,429
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით (რესტრუქტურიზაციის სტატუსით)	-	-	30,405	30,405
სულ მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი				
სესხები	1,094,243	180,709	170,209	1,445,161
ზარალის რეზერვი	(36,086)	(16,545)	(48,644)	(101,275)
საბალანსო ღირებულება	1,058,157	164,164	121,565	1,343,886

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით „კომპანია“ არ ფლობდა ფინანსურ ინსტრუმენტებს რომელთათვისაც არ იყო ზარალის რეზერვი აღიარებული უზრუნველყოფის არსებობის გამო (2018: ნული).

შემდეგი ცხრილი ასახავს 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ინფომაციას მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე, რომლებიც არიან გაუფასურებული კრედიტით და მათთან დაკავშირებულ უზრუნველყოფაზე, რომელიც ამცირებს პოტენციური ზარალის რისკს:

ლარი	მთლიანი საბალანსო	ზარალის რეზერვი	საბალანსო	ფლობილი გირაოს სამართლიანი ღირებულება	
	ღირებულება		ღირებულება	უძრავი ქონება	სულ
ბიზნეს სესხები	154,027	(36,528)	117,499	107,893	107,893
უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი					
სამომხმარებლო სესხები	179,775	(40,510)	139,265	139,091	139,091
სხვა სამომხმარებლო სესხები	314,916	(82,290)	232,626	-	-
სულ კრედიტით გაუფასურებული მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	648,718	(159,328)	489,390	246,984	246,984

შემდეგი ცხრილი ასახავს 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ინფომაციას მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე, რომლებიც არიან გაუფასურებული კრედიტით და მათთან დაკავშირებულ უზრუნველყოფაზე, რომელიც ამცირებს პოტენციური ზარალის რისკს:

ლარი	მთლიანი საბალანსო	ზარალის რეზერვი	საბალანსო	ფლობილი გირაოს სამართლიანი ღირებულება	
	ღირებულება		ღირებულება	უძრავი ქონება	სულ
ბიზნეს სესხები	177,947	(66,265)	111,682	111,662	111,662
უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი					
სამომხმარებლო სესხები	301,423	(70,039)	231,384	231,223	231,223
სხვა სამომხმარებლო სესხები	170,209	(48,645)	121,564	-	-
სულ კრედიტით გაუფასურებული მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	649,579	(184,949)	464,630	342,885	342,885

ზემოთ მოცემული ცხრილები გამორიცხავს ნამეტ უზრუნველყოფას.

286 ათასი ლარის მთლიანი სესხების რესტრუქტურისა და მოხდა პერიოდის განმავლობაში. რესტრუქტურისა და მოხდა პერიოდის განმავლობაში არ გამოუწვევია არსებითი დანაკარგები კომპანიისათვის.

ამ პერიოდის განმავლობაში „კომპანიას“ არ შეუცვლია უზრუნველყოფის პოლიტიკები. დეტალებისთვის იხილეთ შენიშვნა 10(ბ).

5 წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

ლარი	2019	2018
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დათვლილი საპროცენტო შემოსავალი კლიენტებზე გაცემული სესხები	1,193,549	1,710,183
საპროცენტო ხარჯი		
სესხები და კრედიტები	(355,604)	(363,178)
საიჯარო ვალდებულებები	(27,764)	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	810,181	1,347,005

6 პერსონალის ხარჯები

ლარი	2019	2018
თანამშრომელთა ანაზღაურება	306,460	314,189

7 სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები

ლარი	2019	2018
პროფესიონალური მომსახურება	133,263	79,865
რეკლამა და მარკეტინგი	74,794	45,534
საოფისე მარაგები	36,025	35,538
საკომუნიკაციო და საინფორმაციო მომსახურება	9,134	13,760
საიჯარო ხარჯები*	8,800	73,800
უსაფრთხოება	7,973	5,890
სხვა	11,959	27,417
	281,948	281,804

პროფესიონალური მომსახურების ანაზღაურება ასევე მოიცავს აუდიტორული და სხვა პროფესიონალური მომსახურებების გაწევისთვის აუდიტორული ფირმებისთვის გადახდილ საფასურს 56,788 ლარის ოდენობით.

* საიჯარო ხარჯების შემცირება ძირითადად 2019 წლის 1 იანვრიდან ფასს 16-ის მიღებას უკავშირდება (იხილეთ შენიშვნა 2(e)).

8 დაბეგვრა

ლარი	2019	2018
მიმდინარე წლის საგადასახადო ხარჯი	-	81,383
დროებითი სხვაობებით და მათი აღდგენით გამოწვეული მოძრაობა გადავადებულ საგადასახადო აქტივებსა და ვალდებულებებში	37,908	12,855
სულ მოგების გადასახადის ხარჯი	37,908	94,238

2019 წელს მოქმედი საგადასახადო განაკვეთი მიმდინარე და გადავადებული გადასახადისთვის არის 15% (2018 წელს: 15%).

ეფექტური საგადასახადო განაკვეთის შეჯერება 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის:

ლარი	2019	%	2018	%
მოგება დაბეგვრამდე	256,512		632,728	
მოგების გადასახადი მოქმედი საგადასახადო განაკვეთით	38,477	15.0	94,909	15.0
(დაუბეგრავი შემოსავალი)	(569)	(0.2)	(671)	(0.1)
	37,908	14.8	94,238	14.9

(a) გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები

დროებითი სხვაობები აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში ფინანსური ანგარიშგების მიზნით და საგადასახადო მიზნით გამოყენებულ თანხებში წარმოშობს წმინდა გადავადებულ საგადასახადო ვალდებულებებს 2019 და წმინდა გადავადებულ საგადასახადო აქტივებს 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

მომრაობა დროებით სხვაობებში 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის წარმოდგენილია შემდეგი სახით.

ლარი 2019	1 იანვარი 2019	აღიარებული მოგებაში ან ზარალში	31 დეკემბერი 2019
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	10,871	(47,737)	(36,866)
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	828	1,318	2,146
სესხები და კრედიტები	2,359	5,640	7,999
სხვა აქტივები	-	2,871	2,871
	14,058	(37,908)	(23,850)

ლარი 2018	1 იანვარი 2018	აღიარებული მოგებაში ან ზარალში	31 დეკემბერი 2018
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	25,815	(14,944)	10,871
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	(1,792)	2,620	828
სესხები და კრედიტები	2,890	(531)	2,359
	26,913	(12,855)	14,058

(b) აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები შეესაბამება შემდეგს:

ლარი	აქტივები		ვალდებულებები		წმინდა	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
კლიენტებზე გაცემული სესხები	-	10,871	(36,866)	-	(36,866)	10,871
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	2,146	828	-	-	2,146	828
სესხები და კრედიტები	7,999	2,359	-	-	7,999	2,359
სხვა აქტივები	2,871	-	-	-	2,871	-
წმინდა საგადასახადო (ვალდებულებები)/აქტივები	13,016	14,058	(36,866)	-	(23,850)	14,058

ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ გადავადებული საგადასახადო აქტივების აღიარება სათანადოდ არის წარმოდგენილი, რადან ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ ხელმისაწვდომი იქნება მომავალი დასაბეგრი მოგება, რომელთან მიმართებაშიც შესაძლებელია საგადასახადო აქტივების გამოყენება.

9 ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ლარი	2019	2018
ფულადი სახსრები სალაროში	20,883	75,441
საბანკო ნაშთები	2,284,487	663,618
სულ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის და ფულადი სახსრების ანგარიშგებაში	2,305,370	739,059

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები არ არის გაუფასურებული ან ვადაგადაცილებული. „კომპანიის“ ყველა საბანკო ნაშთი ფიტჩის სარეიტინგო სააგენტოს მხრიდან BB, BB- და B შეფასების მქონე ბანკებშია განთავსებული.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფასს 9-ის ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასადგენად, „კომპანია“ ფულადი სახსრების ეკვივალენტებს „ეტაპი 1“-ში აერთიანებს (2018 წლის 31 დეკემბერი: „ეტაპი 1“). საბანკო ნაშთები ინდივიდუალურად ფასდება გაუფასურებაზე. ხელმძღვანელობის შეფასებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ არის არსებითი საანგარიშგებო თარიღებისთვის.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ერთ ქართულ ბანკში არსებული ნაშთები კომპანიის მთლიანი საკუთარი კაპიტალის 97%-ს შეადგენს. (2018: ერთ ქართულ ბანკში განთავსებული ნაშთები მთლიანი საკუთარი კაპიტალის 23% იყო).

10 მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

ლარი	2019	2018
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		
ბიზნეს სესხები	434,597	617,666
უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სამომხმარებლო სესხები	1,629,301	1,999,737
სხვა სამომხმარებლო სესხები	1,302,538	1,445,162
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	3,366,436	4,062,565
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	3,366,436	4,062,565
გაუფასურების რეზერვი	(236,288)	(297,664)
კლიენტებზე გაცემული სესხები (ნეტო)	3,130,148	3,764,901

მომხმარებელთა სესხის გაუფასურების რეზერვში 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის იყო შემდეგი:

ლარი	2019	2018
ნაშთი წლის დასაწყისში	297,664	199,761
კორექტირება ფასს 9-ის თავდაპირველ გამოყენებაზე	-	(3,510)
გადაანგარიშებული ნაშთი 1 იანვარს	297,664	196,251
ჩამოწერა	(11,681)	-
წმინდა (აღდგენა)/დარიცხვა	(49,695)	101,413
ნაშთი წლის ბოლოს	236,288	297,664

(a) მნიშვნელოვანი დაშვებები და მსჯელობები სესხის გაუფასურების შესაფასებლად

(i) მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

“კომპანიის” მიერ გამოყენებული ძირითადი დაშვებები მომხმარებლებზე გაცემული სესხების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების პროცესში:

- დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები (EAD).

აღნიშნული შეფასების 10%-იანი ცვლილება, ზრდა/შემცირება თითოეული პარამეტრის (დეფოლტის ალბათობა (PD), ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD), დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები (EAD)), 23,629 ლარის გავლენას მოახდენს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე 2019 წლის მდომარეობით.

(b) უზრუნველყოფის და სხვა საკრედიტო შეღავათების ანალიზი

(i) მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

შემდეგი ცხრილი ასახავს უზრუნველყოფის ანალიზს 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გაუფასურების გამოკლებით:

ლარი	კლიენტებზე გაცემული სესხები, საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება - უზრუნველყოფისთვის, რომელიც ფასდება ანგარიშგების თარიღისთვის	უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება, რომელიც ჯერ არ არის განსაზღვრული
სესხები გაუფასურების ნიშნების გარეშე (ეტაპი 1)			
უძრავი ქონება	1,077,076	1,077,076	-
ავტომობილები	2,794	2,794	-
მესამე პირების გარანტიები	644,424	-	644,424
სესხები უზრუნველყოფის გარეშე	214,029	-	214,029
სულ სესხები გაუფასურების ნიშნების გარეშე (ეტაპი 1)	1,938,323	1,079,870	858,453
ვადაგადაცილებული ან გაუფასურებული სესხები (ეტაპი 2 ან 3)			
უძრავი ქონება	821,686	821,686	-
მესამე პირების გარანტიები	344,260	-	344,260
სესხები უზრუნველყოფის გარეშე	25,879	-	25,879
სულ ვადაგადაცილებული და გაუფასურებული სესხები (ეტაპი 2 ან 3)	1,191,825	821,686	370,139
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	3,130,148	1,901,556	1,228,592

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის
 ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია უზრუნველყოფის ანალიზი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გაუფასურების გამოკლებით:

ლარი	კლიენტებზე გაცემული სესხები, საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება - უზრუნველყოფისთვის, რომელიც ფასდება ანგარიშგების თარიღისთვის	უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება, რომელიც ჯერ არ არის განსაზღვრული
სესხები გაუფასურების ნიშნების გარეშე (ეტაპი 1)			
უძრავი ქონება	1,422,903	1,422,903	-
ავტომობილები	4,369	4,369	-
მესამე პირების გარანტიები	1,106,947	-	1,106,947
სულ სესხები გაუფასურების ნიშნების გარეშე (ეტაპი 1)	2,534,219	1,427,272	1,106,947
ვადაგადაცილებული ან გაუფასურებული სესხები (ეტაპი 2 ან 3)			
უძრავი ქონება	944,466	944,466	-
მესამე პირების გარანტიები	286,055	-	286,055
სესხები უზრუნველყოფის გარეშე	161	-	161
სულ ვადაგადაცილებული და გაუფასურებული სესხები (ეტაპი 2 ან 3)	1,230,682	944,466	286,216
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	3,764,901	2,371,738	1,393,163

ზემოთ წარმოდგენილი ცხრილები წარმოდგენილია ნამეტი უზრუნველყოფის გამორიცხვის საფუძველზე.

უზრუნველყოფილი სესხები ძირითადად უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით ან გარანტიებით.

იმ სესხების ამოღებადობა, რომელიც არც ვადაგადაცილებულია და არც გაუფასურებული, ძირითადად დამოკიდებულია მსესხებლების კრედიტუნარიანობაზე, და არა გირაოს ღირებულებაზე და აუცილებელი არ არის „კომპანიამ“ განაახლოს გირაოს შეფასება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის.

„კომპანიის“ პოლიტიკას წარმოადგენს უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხების გაცემა, სესხის გაცემის მაქსიმალური 50%-იანი სესხი-ღირებულების თანაფარდობის კოეფიციენტით. სესხი-ღირებულების დაბალი კოეფიციენტის გამო, ხელმძღვანელობა არ მოელის რომ რაიმე უარყოფით მოძრაობას საბაზრო ფასებში, მნიშვნელოვანი გავლენა ექნება სესხების ამოღებადობაზე. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხები მოიცავს მთლიანი პორტფელის 60%-ზე მეტს (2018 წელს: 63%).

ფიზიკური პირებისგან მიღებული გარანტიები და/ან მესამე მხარის თავდებობები წარმოდგენილია როგორც კლიენტებზე გაცემული სხვა სამომხმარებლო სესხები.

(ii) დასაკუთრებული უზრუნველყოფა

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, „კომპანიამ“ გაყიდა 148,404 ლარის ოდენობით (2018 წელს: ნული) დასაკუთრებული აქტივები. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დასაკუთრებული აქტივები 26,500 ლარის ოდენობით (2018 წელს: 174,904 ლარი) წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში ცალკე ერთეულის სახით.

„კომპანიის“ პოლიტიკა გულისხმობს ამ აქტივების შემდგომ დაგვარად სწრაფ რეალიზაციას.

(iii) დაყადაღებული აქტივები

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტებზე გაცემული სესხები მთლიანი ღირებულებით 721,890 ლარი (2018 წელს: 1,230,089 ლარი) შესაბამისი უზრუნველყოფით, წარმოადგენენ ფინანსური ინსტიტუტებიდან მიღებული სესხებისა და კრედიტების უზრუნველყოფას.

(c) სასესხო პორტფელის სამრეწველო და გეოგრაფიული ანალიზი

კლიენტებზე გაცემული სესხები ძირითადად გაიცემა თბილისსა და გორში (საქართველო) მდებარე კლიენტებზე, რომლებიც საქმიანობენ შემდეგ ეკონომიკურ სექტორებში:

ლარი	2019	2018
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		
სამომხმარებლო სესხები	2,198,198	2,196,441
მომსახურებები	194,872	438,970
საცალო ვაჭრობა	228,421	239,852
სასოფლო მეურნეობა	36,143	106,581
წარმოება	13,852	54,935
ტრანსპორტირება	1,695	4,190
სხვა	456,967	723,932
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	3,130,148	3,764,901

(d) მნიშვნელოვანი საკრედიტო დაქვემდებარებები

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არცერთი ინდივიდუალური სასესხო ნაშთი და არც დაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფების ნაშთები არ აღემატებოდა საკუთარი კაპიტალის 10%-ს (2018 წელს: ნული).

(e) სესხების დაფარვის ვადები

სესხის პორტფელის დაფარვის ვადები წარმოდგენილია შენიშვნაში 16(d), რომელიც წარმოადგენს საანგარიშგებო თარიღიდან სესხების სახელშეკრულებო დაფარვის ვადამდე დარჩენილ პერიოდს.

11 ძირითადი საშუალებები

ლარი	კომპიუტერები და აპარატურა	საოფისე აღჭურვილობა	არამატერიალური აქტივები	საიჯარო გაუმჯობესებები	სხვა	სულ
თვითღირებულება						
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვარს	14,213	80,263	52,356	41,286	917	189,035
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	14,213	80,263	52,356	41,286	917	189,035
ცვეთა და ამორტიზაცია						
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვარს	(13,447)	(69,314)	(24,159)	(36,469)	(578)	(143,967)
ცვეთა და ამორტიზაცია წლის განმავლობაში	(477)	(8,556)	(5,236)	(4,817)	(132)	(19,218)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	(13,924)	(77,870)	(29,395)	(41,286)	(710)	(163,185)
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბერს	289	2,393	22,961	-	207	25,850
თვითღირებულება						
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	14,213	80,263	52,356	41,286	917	189,035
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	14,213	80,263	52,356	41,286	917	189,035
ცვეთა და ამორტიზაცია						
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	(12,886)	(55,995)	(18,923)	(28,212)	(447)	(116,463)
ცვეთა და ამორტიზაცია წლის განმავლობაში	(561)	(13,319)	(5,236)	(8,257)	(131)	(27,504)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	(13,447)	(69,314)	(24,159)	(36,469)	(578)	(143,967)
საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბერს	766	10,949	28,197	4,817	339	45,068

12 სხვა აქტივები

ლარი	2019	2018
ფინანსური ინსტრუმენტების ხელშეკრულებებისთვის შეზღუდული		
სარგებლობის ფულადი სახსრები სამართლიანი ღირებულებით (შენიშვნა 14)	-	24,794
მოთხოვნები აქციონერების მიმართ	-	12,000
სულ სხვა ფინანსური აქტივები	-	36,794
ავანსები	96,966	61,242
სულ სხვა არაფინანსური აქტივები	96,966	61,242
სულ სხვა აქტივები	96,966	98,036

13 სესხები და კრედიტები

წინამდებარე შენიშვნაში განხილულია ინფორმაცია ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული პროცენტური სესხებისა და კრედიტების სახელშეკრულებო პირობების შესახებ. საპროცენტო განაკვეთის, უცხოური ვალუტისა და ლიკვიდურობის რისკების შესახებ დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ შენიშვნაში 16(d).

ლარი	2019	2018
გრძელვადიანი ვალდებულებები		
უზრუნველყოფილი სესხები ფინანსური ინსტიტუტებისგან	660,785	1,279,246
სესხები ფინანსური ინსტიტუტებისგან უზრუნველყოფის გარეშე	817,867	-
სესხები დაკავშირებული მხარეებისგან უზრუნველყოფის გარეშე	1,046,137	882,743
	2,524,789	2,161,989
მიმდნარე ვალდებულებები		
უზრუნველყოფილი სესხები ფინანსური ინსტიტუტებისგან	273,598	2,734
სესხები ფინანსური ინსტიტუტებისგან უზრუნველყოფის გარეშე	486,312	312,818
სესხები დაკავშირებული მხარეებისგან უზრუნველყოფის გარეშე	4,564	97,939
სესხები ფიზიკური პირებისგან უზრუნველყოფის გარეშე	-	15,112
	764,474	428,603
სულ სესხები და კრედიტები	3,289,263	2,590,592

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხები და კრედიტები უზრუნველყოფილია კლიენტებზე გაცემული სესხებით (შენიშვნა 10(b)(iii)).

„კომპანიას“ აქვს სს საქართველოს ბანკთან დადებული საკრედიტო ხაზის აუთვისებელი ნაწილი 1,548,239 ლარის ოდენობის.

(a) სესხის დაფარვის ვადები და გრაფიკი

გადაუხდელი სესხების ვადები და პირობები 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არის შემდეგი:

ლარი	ვალუტა	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	31 დეკემბერი 2019	
				ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
უზრუნველყოფილი სესხები					
ფინანსური ინსტიტუტებისგან	ლარი	13.0%	2022	934,383	934,383
სესხები ფინანსური ინსტიტუტებისგან	აშშ				
უზრუნველყოფის გარეშე	დოლარი	11.1%-12.6%	2020-2021	1,304,179	1,304,179
სესხები დაკავშირებული მხარეებისგან	აშშ				
უზრუნველყოფის გარეშე	დოლარი	13.0%	2021-2023	1,050,701	1,050,701
სულ პროცენტური ვალდებულებები				3,289,263	3,289,263

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის
 ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

დაუფარავი სესხების ვადები და პირობები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო შემდეგი:

ლარი	ვალუტა	ნომინალური		31 დეკემბერი 2018	
		საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის წელი	ნომინალური ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
უზრუნველყოფილი სესხები	ლარი	13%	2020	1,281,980	1,281,980
ფინანსური ინსტიტუტებისგან	აშშ				
სესხები დაკავშირებული მხარეებისგან	დოლარი	13%	2019-2023	980,682	980,682
უზრუნველყოფის გარეშე	აშშ				
სესხები ფინანსური ინსტიტუტებისგან	დოლარი	12.6%	2019	312,818	312,818
უზრუნველყოფის გარეშე	ლარი	13%	2019	15,112	15,112
სესხები ფიზიკური პირებისგან					
უზრუნველყოფის გარეშე					
სულ პროცენტიანი ვალდებულებები				2,590,592	2,590,592

(b) ვალდებულებების მოძრაობისა და ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადების შეჯერება

ლარი	სესხები და კრედიტები	საიჯარო ვალდებულება	სულ
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვარს	2,590,592	241,948	2,832,540
შემოსავალი ნასესხები სახსრებიდან	1,271,526	-	1,271,526
ნასესხები სახსრების დაფარვა	(689,430)	-	(689,430)
საიჯარო ვალდებულების დაფარვა	-	(35,236)	(35,236)
საპროცენტო ხარჯი	355,604	27,764	383,368
გადახდილი პროცენტი	(330,788)	(27,764)	(358,552)
უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა	91,759	-	91,759
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,289,263	206,712	3,495,975

ლარი	სესხები და კრედიტები	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	2,796,179	2,796,179
შემოსავალი ნასესხები სახსრებიდან	2,111,327	2,111,327
ნასესხები სახსრების დაფარვა	(2,343,629)	(2,343,629)
საპროცენტო ხარჯი	363,178	363,178
გადახდილი პროცენტი	(370,302)	(370,302)
უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა	33,839	33,839
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	2,590,592	2,590,592

2019 წლის განმავლობაში, კომპანიის მიერ გადახდილი დივიდენდები შეადგენდა 156,994 ლარს (2018 წელს: 191,054 ლარი) (იხილეთ 15(b) შენიშვნა).

14 მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტები

ლარი	2019	2018
აქტივი		
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები		
ხელშეკრულებები უცხოურ ვალუტაში	-	5,950

მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტები მოიცავს ხელშეკრულებებს უცხოურ ვალუტაში. მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები არ არის ვადაგადაცილებული.

ხელშეკრულებები უცხოურ ვალუტაში

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ძირითადი ვალუტებით აჯამებს ფორვარდული სავალუტო ხელშეკრულების ნარჩენ თანხებს 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საშუალო შეწონილი სახელშეკრულებო გაცვლითი კურსების და დარჩენილი ვადების მითითებით. ქვემოთ წარმოდგენილი უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული თანხები კონვერტირებულია ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი გაცვლითი კურსით. მიღებული არარეალიზებული ამონაგები და ზარალი, წიანმდებარე დაფარვის ვადა არდამდგარ ხელშეკრულებებზე, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში და სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით ფინანსურ ინსტრუმენტებში, შესაბამისობიდან გამომდინარე.

ლარი	პირობითი ოდენობა		საშუალო შეწონილი სახელშეკრულებო გაცვლითი კურსები	
	2019	2018	2019	2018
აშშ დოლარის ყიდვა, ლარის გაყიდვა				
3 თვეზე ნაკლები			-	2.62
გასავალი	-	(275,093)		
შემოსავალი	-	281,043		
წმინდა მდგომარეობა	-	5,950		

15 კაპიტალი

(a) საწესდებო კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი წარმოადგენს კაპიტალის ნომინალურ ოდენობას „კომპანიის“ სადამფუძნებლო დოკუმენტაციაში.

ლარი	2019	2018
გამოშვებული და გადახდილი საწესდებო კაპიტალი	1,000,000	988,000
გადაუხდელი საწესდებო კაპიტალი	-	12,000
სულ ავტორიზებული საწესდებო კაპიტალი 31 დეკემბრისთვის	1,000,000	1,000,000

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „კომპანია“ ფლობს ნულ ლარს (2018 წელს: 12,000 ლარი) მისი აქციონერებისგან მოთხოვნების სახით (იხილეთ შენიშვნა 12), რადგან საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, „კომპანიის“ წესდება წარმოადგენს სამართლებრივად დამავალდებულებელ ხელშეკრულებას პარტნიორებს (აქციონერები და „კომპანია“) შორის. წესდება განსაზღვრავს გადახდის პირობებს და გადაუხდელი საწესდებო კაპიტალის ოდენობას.

(b) დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, „კომპანიის“ გასანაწილებელი რეზერვები იზღუდება გაუნაწილებელი მოგების ნაშთით, ფასს-ის შესაბამისად მომზადებულ „კომპანიის“ ნორმატიულ ფინანსურ ანგარიშგებაში განსაზღვრულის შესაბამისად. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „კომპანია“ ფლობდა გაუნაწილებელ მოგებას 1,243,219 ლარის ოდენობით (2018 წელს: 1,181,609 ლარი).

2019 წელს გამოცხადდა და აქციონერებისთვის გადახდილ იქნა დივიდენდები 156,994 ლარის ოდენობით (2018 წელს: 191,054 ლარი).

16 რისკების მართვა, კორპორატიული მმართველობა და შიდა კონტროლი

რისკების მართვა „კომპანიის“ საქმიანობის არსებით ნაწილსა და მისი ოპერაციების აუცილებელ ელემენტს წარმოადგენს. „კომპანიის“ წინაშე არსებული ძირითადი რისკებია საბაზრო, საკრედიტო და ლიკვიდურობის რისკები.

(a) რისკის მართვის პოლიტიკები და პროცედურები

რისკების მართვის პოლიტიკის მიზანია „კომპანიის“ წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირება, ანალიზი და მართვა, სათანადო რისკების ლიმიტების დაწესება, საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრა და რისკების დონისა და ლიმიტების დაცვის რეგულარული მონიტორინგი. რისკების მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების გადახედვა ხდება რეგულარულად, საბაზრო გარემოში მიმდინარე ცვლილებების, შეთავაზებული პროდუქტებისა და მომსახურების და საუკეთესო პრაქტიკის გათვალისწინების მიზნით.

„კომპანიის“ სამეთვალყურეო საბჭო და მისი კომიტეტები მთლიანობაში პასუხისმგებელნი არიან რისკების მართვის სტრუქტურისა და ძირითადი რისკების მართვის ზედამხედველობაზე, ასევე რისკების მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების განახლებაზე და „კომპანიაზე“ არსებითი გავლენის მქონე რისკების დამტკიცებაზე.

„კომპანიის“ საზედამხედველო საბჭოს და აღმასრულებელ დირექტორს ევალება მონიტორინგის განხორციელება და რისკების შემამსუბუქებელი ზომების მიღება, ასევე „კომპანიის“ საქმიანობის განსაზღვრული სარისკო პარამეტრების ფარგლებში მიმდინარეობის უზრუნველყოფა. კომპანიის აღმასრულებელი დირექტორი პასუხისმგებელია რისკების ზოგად მართვასა და შესაბამის ფუნქციონირებაზე, ასევე ფინანსური და არაფინანსური რისკების გამოვლენასთან, შეფასებასთან, მართვასა და ანგარიშგებასთან დაკავშირებული საერთო პრინციპებისა და მეთოდების განხორციელების უზრუნველყოფაზე. იგი უშუალოდ საზედამხედველო საბჭოს წინაშე ანგარიშვალდებულია.

(b) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები შეიცვლება საბაზრო ფასების ცვლილებების გამო. საბაზრო რისკი მოიცავს სავალუტო რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სხვა ფასების რისკებს. საბაზრო რისკი წარმოიშობება საპროცენტო განაკვეთების მატარებელი ფინანსური ინსტრუმენტების ღია პოზიციებიდან, რომლებიც დაქვემდებარებულნი არიან ზოგად და კონკრეტულ საბაზრო ცვლილებებსა და საბაზრო ფასების არასტაბილურობის დონის ცვლილებებზე.

საბაზრო რისკების მართვის მიზანია „კომპანიიზე“ საბაზრო რისკების გავლენის მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, რისკზე ამონაგების ოპტიმიზაციის ფონზე.

(i) საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები შეიცვლება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების ცვლილების გამო. „კომპანიის“ ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებზე მოქმედებს ცვლილებები საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პრიორიტეტულ დონეებში. საპროცენტო მარჟა შესაძლოა გაიზარდოს ამგვარი ცვლილებების შედეგად, თუმცა შესაძლოა შემცირდეს კიდევ ან წარმოშვას ზარალი, თუ ადგილი ექნება მოულოდნელ მოძრაობებს.

საპროცენტო განაკვეთის შედარებითი ანალიზი

საპროცენტო განაკვეთის რისკების მართვა ხდება საპროცენტო განაკვეთების მონიტორინგის გზით. საპროცენტო განაკვეთის შედარებითი ანალიზის შედეგები, ძირითადი ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იყო შემდეგი:

ლარი	1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
31 დეკემბერი 2019						
აქტივები						
კლიენტებზე გაცემული სესხები	399,849	15,232	252,510	2,151,215	311,342	3,130,148
სულ აქტივები	399,849	15,232	252,510	2,151,215	311,342	3,130,148
ვალდებულებები						
სესხები და კრედიტები	(42,119)	(146,765)	(575,588)	(2,524,791)	-	(3,289,263)
საიჯარო ვალდებულება	(3,093)	(6,469)	(30,180)	(166,970)	-	(206,712)
სულ ვალდებულებები	(45,212)	(153,234)	(605,768)	(2,691,761)	-	(3,495,975)
წმინდა მდგომარეობა	354,637	(138,002)	(353,258)	(540,546)	311,342	(365,827)

საპროცენტო შედარებითი ანალიზის შედეგები, ძირითადი ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო შემდეგი:

ლარი	1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
31 დეკემბერი 2018						
აქტივები						
კლიენტებზე გაცემული სესხები	369,582	98,066	466,545	2,584,135	246,573	3,764,901
სხვა ფინანსური აქტივები	36,794	-	-	-	-	36,794
სულ აქტივები	406,376	98,066	466,545	2,584,135	246,573	3,801,695
ვალდებულებები						
სესხები და კრედიტები	(105,791)	-	(322,809)	(2,161,992)	-	(2,590,592)
წმინდა მდგომარეობა	300,585	98,066	143,736	422,143	246,573	1,211,103

საშუალო ეფექტური საპროცენტო განაკვეთები

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში განსაზღვრულია საშუალო ეფექტური საპროცენტო განაკვეთები პროცენტიანი აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით. წინამდებარე საპროცენტო განაკვეთები მიახლოებულია ამგვარი აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ამონაგებებთან.

	2019		2018	
	საშუალო ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი, %		საშუალო ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი, %	
	ლარი	აშშ დოლარი	ლარი	აშშ დოლარი
საპროცენტო განაკვეთის მატარებელი აქტივები				
კლიენტებზე გაცემული სესხები	30%	23%	36%	24%
საპროცენტო განაკვეთის მატარებელი ვალდებულებები				
სესხები ფიზიკური პირებისგან	-	13%	13%	13%
სესხები ფინანსური ინსტიტუტებიდან	13%	11.5%	13%	12.8%

სამართლიანი ღირებულების მგრძნობელობის ანალიზი ფიქსირებულ განაკვეთიანი ინსტრუმენტებისთვის

„კომპანია“ არ ახდენს მისი რომელიმე ფიქსირებულგანაკვეთიანი ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებას. შესაბამისად, საანგარიშგებო თარიღისთვის საპროცენტო განაკვეთების ცვლილება არ იმოქმედებს მოგებასა და ზარალზე.

საპროცენტო განაკვეთის მგრძნობელობის ანალიზი

საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის მონიტორინგთან ერთად საპროცენტო განაკვეთის შედარებითი ანალიზის საფუძველზე ხორციელდება. წმინდა მოგების მგრძნობელობის ანალიზი, საპროცენტო განაკვეთში ცვლილებებზე (ფასების შეცვლის რისკი), რომელიც ქვემოთ არის მოცემული, ეყრდნობა ყველა შემოსავლის მრუდის 100 საბაზისო ერთეულით სიმეტრიული ვარდნის ან ზრდის გამარტივებულ სცენარს. საპროცენტო განაკვეთის მატარებელი აქტივებისა და ვალდებულებების არსებული პოზიციები 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით არის შემდეგი:

	2019	2018
პარალელური ვარდნა 100 საბაზისო ერთეულით	(660)	(3,352)
პარალელური ზრდა 100 საბაზისო ერთეულით	660	3,352

(ii) სავალუტო რისკი

„კომპანიის“ აქტივები და ვალდებულებები აშშ დოლარშია დენომინირებული. სავალუტო რისკი წარმოადგენს რისკს იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები განიცდის ცვლილებას სავალუტო გაცვლითი კურსის ცვლილების გამო.

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სავალუტო რისკის სტრუქტურას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ლარი	ლარი	აშშ დოლარი	სულ
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	204,579	2,079,908	2,284,487
კლიენტებზე გაცემული სესხები	2,541,124	589,024	3,130,148
სულ აქტივები	2,745,703	2,668,932	5,414,635
ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	(934,383)	(2,354,880)	(3,289,263)
საიჯარო ვალდებულებები	(206,712)	-	(206,712)
სულ ვალდებულებები	(1,141,095)	(2,354,880)	(3,495,975)
წმინდა მდგომარეობა	1,604,608	314,052	1,918,660

შემდეგი ცხრილი წარმოადგენს ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების უცხოური სავალუტო რისკის სტრუქტურას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ლარი	ლარი	აშშ დოლარი	სულ
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	88,091	575,527	663,618
კლიენტებზე გაცემული სესხები	2,858,754	906,147	3,764,901
სხვა ფინანსური აქტივები	12,000	24,794	36,794
სულ აქტივები	2,958,845	1,506,468	4,465,313
ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	(1,297,092)	(1,293,500)	(2,590,592)
წმინდა მდგომარეობა	1,661,753	212,968	1,874,721
რისკების მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ინსტრუმენტების გავლენა	(275,093)	281,043	5,950
წმინდა მდგომარეობა რისკების მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ინსტრუმენტების შემდეგ	1,386,660	494,011	1,880,671

ქვემოთ მოცემულია წლის განმავლობაში გამოყენებული მნიშვნელოვანი სავალუტო გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო განაკვეთი		ანგარიშგების წარდგენის თარიღით არსებული კურსი	
	2019	2018	2019	2018
1 აშშ დოლარი	2.8192	2.5345	2.8677	2.6766

ლარის კურსის შესუსტება, როგორც ქვემოთ არის მითითებული, შემდეგ ვალუტებთან მიმართებაში 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაზრდიდა (შეამცირებდა) მოგებას ან ზარალს ქვემოთ ნაჩვენები ოდენობებით. აღნიშნული ანალიზი მოცემულია გადასახადების გამოკლებით და ეყრდნობა უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ისეთ ცვლილებებს, რომლებიც „კომპანიაშ“ გონივრულ ფარგლებში შესაძლოდ მიიჩნია ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს. ანალიზისას გამოყენებულია დაშვება, რომ ყველა სხვა ცვლადი, მათ შორის საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება.

ლარი	2019	2018
დოლარის 10%-ით გამყარება ლართან მიმართებაში	26,694	41,991

ლარის გამყარებას ზემოთ მითითებულ ვალუტებთან მიმართებაში, 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბერს, ექნებოდა იგივე მაგრამ უკუ-ეფექტი მითითებულ ვალუტებზე, იმ დაშვებით, რომ ყველა სხვა ცვლადი მუდმივი დარჩება.

(c) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მსესხებლის ან სხვა კონტრაქტის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობა გამოიწვევს „კომპანიის“ ფინანსურ ზარალს.

„კომპანიას“ შემუშავებული აქვს საკრედიტო რისკების მართვის პოლიტიკა და პროცედურები, რომელშიც გათვალისწინებულია საკრედიტო კომიტეტების შექმნა. ეს არის ანალიტიკური ორგანო, რომელსაც ევალება წარმოდგენილი სესხის განაცხადში მოცემული ინფორმაციის ანალიზი, საკრედიტო რისკების განსაზღვრა და მათი მინიმუმამდე დაიყვანა. საკრედიტო პოლიტიკა (საკრედიტო სახელმძღვანელოს სახით) განიხილება და მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

საკრედიტო პოლიტიკა განსაზღვრავს შემდეგს:

- სასესხო/საკრედიტო განაცხადის განხილვისა და დამტკიცების პროცედურებს;
- უზრუნველყოფის შეფასების მეთოდოლოგიას;
- საკრედიტო დოკუმენტაციის მოთხოვნებს;
- სესხებისა და სხვა საკრედიტო რისკების მუდმივი მონიტორინგის პროცედურებს.

საკრედიტო კომიტეტი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება არსებული სესხის განაცხადის დაფინანსება-არდაფინანსების შესახებ. კომიტეტისათვის დასამტკიცებლად წარდგენილი სესხები ეფუძნება ლიმიტებს, რომლებიც საკრედიტო პოლიტიკის ფარგლებშია დადგენილი.

საკრედიტო კომიტეტისთვის წარმოდგენილი ინფორმაციის სიზუსტესა და სისწორეზე პასუხს აგებს სესხის ოფიცერი, რომელიც კლიენტის ბიზნესის დეტალურად შესწავლისა და მისი საკრედიტო რისკის პირველადი შეფასების საფუძველზე ავსებს სასესხო განაცხადს. საბოლოოდ, საკრედიტო კომიტეტის წევრები გარკვეული კრიტერიუმების მიხედვით (კლიენტის საკრედიტო ისტორია; ფინანსური მდგომარეობა; ბიზნესის კონკურენტუნარიანობა და ა.შ.) აფასებენ სესხის განაცხადს.

კლიენტის ბიზნესის მონიტორინგის საფუძველზე მისი გადახდისუნარიანობის კონტროლი საშუალებას იძლევა, დროულად იქნეს თავიდან აცილებული ფინანსური ზარალის გაწევის რისკი. მონიტორინგს ახორციელებენ სესხის ოფიცრები და შედეგებს წარუდგენენ აღმასრულებელ დირექტორს. სესხების რეგულარული მონიტორინგი ასევე ხორციელდება აღმასრულებელი დირექტორის მიერ. მონიტორინგის სისტემა ხელს უწყობს საკრედიტო რისკის მართვას და მის დროულ განეიტრალებას.

საკრედიტო რისკების კონტროლი ასევე ნაწილობრივ ხორციელდება გირაოსა და თავდებობის მეშვეობით. გირაო არის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი დამცავი მექანიზმი საკრედიტო რისკთან მიმართებაში. „კომპანია“ ფლობს კონსერვატიულ სტრატეგიას ყველა სტანდარტული სესხი გასცეს შესაბამისი გირაოს საფუძველზე, რომელიც ფასდება საკრედიტო ექსპერტის მიერ (როდესაც წარმოდგენილი ქონებისთვის დაკვირვებადი საბაზრო მონაცემები არის ხელმისაწვდომი) ან დამოუკიდებელი შემფასებელი „კომპანიის“ მიერ, როდესაც გირაოსთვის არ არსებობს აქტიური ბაზარი.

ინდივიდუალური კლიენტების ანალიზის გარდა, რისკების და იურიდიული დეპარტამენტი ახორციელებს საკრედიტო პორტფელის შეფასებას, კრედიტების კონცენტრაციასა და საბაზრო რისკებთან მიმართებაში.

მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე ჩვეულებრივ აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მოცემული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებაში.

საკრედიტო რისკზე მაქსიმალური დაქვემდებარება ფინანსური აქტივებიდან საანგარიშგებო თარიღისთვის იყო შემდეგი:

ლარი	2019	2018
აქტივები		
კლიენტებზე გაცემული სესხები	3,130,148	3,764,901
საბანკო ნაშთები	2,284,487	663,618
მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით		
აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	5,950
სხვა ფინანსური აქტივები	-	36,794
სულ მაქსიმალური დაქვემდებარება	5,414,635	4,471,263

კლიენტებზე გაცემული სესხების გიროსა და კლიენტებზე გაცემული სესხებისთვის საკრედიტო რისკის კონცენტრაციის ანალიზი მოცემულია მე-4 შენიშვნაში და მე-10 შენიშვნაში.

(d) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ „კომპანია“ სიძნელეებს წააწყდება ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებისას, რომლებიც დაკავშირებულია ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის გადაცემასთან. ლიკვიდურობის რისკი წარმოიქმნება მაშინ, როდესაც განსხვავდება აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობა. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობისა და საპროცენტო განაკვეთების შესაბამისობა და/ან მათი კონტროლირებადი შეუსაბამობა წარმოადგენს ლიკვიდურობის მართვის ქვაკუთხედს. ფინანსურ ინსტიტუტში სრული შესაბამისობის მიღწევა იშვიათია, რამდენადაც ბიზნესი ხშირად გაურკვეველ დროს ვითარდება და თანაც ის სხვადასხვა ტიპის არის. შეუსაბამო პოზიცია პოტენციურად ზრდის მომგებიანობას, თუმცა, შესაძლოა ზრდიდეს ზარალის საფრთხესაც.

„კომპანია“ ახორციელებს ლიკვიდურობის მართვას იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ყველა ფულადი ვალდებულების უზრუნველყოფისთვის ხელმისაწვდომი იქნება თანხები მათი დაფარვის თარიღისთვის.

ლიკვიდურობის პოზიციას აკონტროლებს აღმასრულებელი დირექტორი და სამეთვალყურეო საბჭო. ლიკვიდურობის მართვის გადაწყვეტილებებს იღებს სამეთვალყურეო საბჭო და ასრულებს აღმასრულებელი დირექტორი.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია არადისკონტირებული ფულადი ნაკადები ფინანსურ ვალდებულებებზე და მათ ყველაზე ადრეული შესაძლო სახელშეკრულებო დაფარვის ვადის საფუძველზე. მთლიანი სრული შემოსავალი და გასავალი, რომელიც განხილულია ცხრილებში, წარმოადგენს სახელშეკრულებო, არადისკონტირებულ ფულადი ნაკადებს ფინანსურ ვალდებულებაზე.

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის
 ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

ვადიანობის ანალიზი ფინანსური ვალდებულებებისთვის 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იყო შემდეგი:

ლარი	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	სულ მთლიანი თანხის გადინება	საბალანსო ღირებულება
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
სესხები და კრედიტები	248,870	360,564	456,116	3,044,129	4,109,679	3,289,263
საიჯარო ვალდებულებები	15,750	15,750	31,500	203,000	266,000	206,712
სულ ფინანსური ვალდებულებები	264,620	376,314	487,616	3,247,129	4,375,679	3,495,975

ფინანსური ვალდებულებების დაფარვის ვადის ანალიზის შედეგები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო შემდეგი:

ლარი	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	სულ მთლიანი თანხის გადინება	საბალანსო ღირებულება
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
სესხები და კრედიტები	186,151	188,568	366,686	2,682,923	3,424,328	2,590,592
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები						
გასავალი	275,093	-	-	-	275,093	275,093
შემოსავალი	(281,043)	-	-	-	(281,043)	(281,043)
სულ ფინანსური ვალდებულებები	180,201	188,568	366,686	2,682,923	3,418,378	2,584,642

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის
 ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული თანხების მოსალოდნელი დაფარვის ვადების ანალიზი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ლარი	მოთხოვნა და 1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	დაფარვის ვადის გარეშე	ვადა გადაცილ ებული	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,305,370	-	-	-	-	-	-	2,305,370
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	169,142	15,232	251,367	2,151,215	311,342	-	231,850	3,130,148
აქტივები გამოყენების უფლებით ძირითადი	-	-	-	195,620	-	-	-	195,620
საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	-	-	-	-	-	25,850	-	25,850
დასაკუთრებული აქტივები	-	-	-	-	-	26,500	-	26,500
სხვა აქტივები	3,188	-	-	-	-	93,778	-	96,966
სულ აქტივები	2,477,700	15,232	251,367	2,346,835	311,342	146,128	231,850	5,780,454
ვალდებულებები								
სესხები და კრედიტები	42,119	146,767	575,588	2,524,789	-	-	-	3,289,263
საიჯარო ვალდებულებები	3,093	6,469	30,180	166,970	-	-	-	206,712
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	-	-	-	-	-	23,850	-	23,850
სხვა ვალდებულებები	17,410	-	-	-	-	-	-	17,410
სულ ვალდებულებები	62,622	153,236	605,768	2,691,759	-	23,850	-	3,537,235
წმინდა მდგომარეობა	2,415,078	(138,004)	(354,401)	(344,924)	311,342	122,278	231,850	2,243,219

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიტსი“
 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის
 ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული თანხების ანალიზის შედეგები მოსალოდნელი დაფარვის ვადით, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ლარი	მოთხოვნა და 1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	დაფარვის ვადის გარეშე	ვადა კადაცილებ ული	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი								
ექვივალენტები	739,059	-	-	-	-	-	-	739,059
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	167,748	98,066	466,545	2,584,135	246,573	-	201,834	3,764,901
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	-	-	-	-	-	45,068	-	45,068
გადავადებული სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	-	-	-	14,058	-	14,058
დასაკუთრებული აქტივები	5,950	-	-	-	-	-	-	5,950
სხვა აქტივები	-	-	-	-	-	174,904	-	174,904
სულ აქტივები	964,241	98,066	466,545	2,584,135	246,573	280,582	201,834	4,841,976
ვალდებულებები								
სესხები და კრედიტები	105,791	-	322,809	2,161,992	-	-	-	2,590,592
მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება	-	46,191	-	-	-	-	-	46,191
სხვა ვალდებულებები	23,584	-	-	-	-	-	-	23,584
სულ ვალდებულებები	129,375	46,191	322,809	2,161,992	-	-	-	2,660,367
წმინდა მდგომარეობა	834,866	51,875	143,736	422,143	246,573	280,582	201,834	2,181,609

17 კაპიტალის მართვა

„კომპანიის“ პოლიტიკა მოიცავს ძლიერი კაპიტალის ბაზის შენარჩუნებას, იმგვარად რომ უზრუნველყოფილ იყოს ინვესტიორის, კრედიტორისა და ბაზრის ნდობა და შენარჩუნდეს საქმიანობის შემდგომი განვითარება. კაპიტალი მოიცავს საწესდებო კაპიტალს და გაუნაწილებელ მოგებას.

„კომპანია“ განსაზღვრავს მის მიერ მოთხოვნილ კაპიტალს რისკის პროპორციულად. „კომპანია“ მართავს მის კაპიტალის სტრუქტურას და ცვლის მას ეკონომიკურ პირობებში და ქვემდებარე აქტივებში რისკების მახასიათებლებში ცვლილებების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნებისა და ცვლილების მიზნით, „კომპანიას“ შეუძლია შეცვალოს აქციონერებისთვის გადახდილი დივიდენდების ოდენობა, აქციონერებს დაუბრუნოს კაპიტალი ან გაყიდოს აქტივები ვალის შესამცირებლად.

ვალის თანხის საკუთარი კაპიტალის თანხასთან თანაფარდობა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის იყო შემდეგი:

ლარი	2019	2018
სულ ვალდებულებები	3,537,235	2,660,367
გამოკლებული ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,305,370	739,059
წმინდა ვალი	1,231,865	1,921,308
სულ კაპიტალი	2,243,219	2,181,609
ვალის კაპიტალთან თანაფარდობა	0.6	0.9

საქართველოში არსებული კანონმდებლობის მიხედვით, „კომპანიამ“ უნდა შეინარჩუნოს გამოშვებული კაპიტალი არაუმცირეს 1,000 ათასი ლარისა, რომ შეხვდეს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებულ ეკონომიკურ კოეფიციენტებსა და ლიმიტებს. კომპანია აკმაყოფილებდა ამ მოთხოვნებს 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

18 პირობითი ვალდებულებები

(a) დაზღვევა

სადაზღვევო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების პროცესშია და მსოფლიოს სხვა ნაწილებში მოქმედი სადაზღვევო დაცვის მრავალი ფორმა ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის. „კომპანიას“ არ აქვს სრული სადაზღვევო ანაზღაურება მის ტერიტორიასა და ძირითად საშუალებებზე, ბიზნესის შეწყვეტაზე და მესამე პირთა ვალდებულებებისთვის ძირითადი საშუალებების დაზიანებასთან მიმართებაში, რომლებიც წარმოიშობა „კომპანიის“ ქონებასთან დაკავშირებული უბედური შემთხვევებიდან ან უკავშირდება „კომპანიის“ ოპერაციებს. სანამ „კომპანია“ მოიპოვებს შესაბამის დაზღვევას, არსებობს რისკი, რომ კონკრეტული აქტივების დაკარგვას ან განადგურებას შესაძლოა ჰქონდეს არსებითი უარყოფითი გავლენა „კომპანიის“ ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

(b) სასამართლო დავა

ბიზნესის ჩვეულებრივი მიმდინარეობისას, „კომპანია“ დაქვემდებარებულია სარჩელებსა და საჩივრებს. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მოცემული სარჩელებიდან და საჩივრებიდან წარმოშობილ საბოლოო ვალდებულებას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა „კომპანიის“ მომავალი ოპერაციების შედეგებზე ან ფინანსურ მდგომარეობაზე.

(c) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ახასიათებს ხშირი საკანონმდებლო ცვლილებები. ასევე ხშირია აღნიშნულთან დაკავშირებით ოფიციალური განცხადებები და სასამართლო გადაწყვეტილებები, რომელებიც ზოგჯერ ბუნდოვანი და ურთიერთგამომრიცხავია და ერთმანეთისაგან განსხვავებული ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს არ შეუძლია დააკისროს არანაირი დამატებითი საგადასახადო ვალდებულება, ჯარიმა ან საურავი, თუ სამართალდარღვევიდან სამი წელია გასული.

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. ამასთან, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს „კომპანიის“ ინტერპრეტაციისაგან და თუ საგადასახადო ორგანომ შეძლო საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირება, მაშინ აღნიშნულმა გარემოებამ შეიძლება სერიოზული გავლენა მოახდინოს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

19 ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

კომპანიას არ ყავს საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე. 2019 და 2018 წლების წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „კომპანიის“ აქციონერები არიან:

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის:

სოფიო დევდარიანი – 40%;
ნატალია კეკელიძე – 30%;
ზურაბ ახალაია – 30%.

2018 წლის 31 დეკემბრისთვის:

სოფიო დევდარიანი – 40%;
ნატალია კეკელიძე – 30%;
ზურაბ ახალაია – 30%.

(a) ოპერაციები საზედამხედველო საბჭოს და მმართველთა საბჭოს წევრებთან

ხელფასებსა და ბონუსებში (შენიშვნა 6) შემავალი მთლიანი ანაზღაურება 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის იყო შემდეგი:

ლარი	2019	2018
თანამშრომელთა ანაზღაურება	126,415	125,500

(b) ოპერაციები სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან

დაუფარავი ნაშთები და სხვა დაკავშირებულ მხარეებთან ოპერაციების მოგების ან ზარალის თანხები 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის იყო შემდეგი:

ლარი	შენიშვნები	აქციონერები 2019	აქციონერები 2018
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება			
აქტივები			
სხვა ფინანსური აქტივები	12	-	12,000
ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	13	(1,050,701)	(980,682)
მოგება (ზარალი)			
საპროცენტო ხარჯი		(133,696)	(120,199)
საპროცენტო შემოსავალი		-	746

ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან არ არის უზრუნველყოფილი.

20 ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები: სამართლიანი ღირებულებები და სააღრიცხვო კლასიფიკაციები

სააღრიცხვო კლასიფიკაციები და სამართლიანი ღირებულებები

„კომპანია“ სამართლიან ღირებულებას აფასებს სამართლიანი ღირებულების შემდეგი იერარქიის გამოყენებით, შეფასების მეთოდოლოგიაში წარმოდგენილი მონაცემების საფუძველზე:

- *დონე 1:* კოტირებული ფასები (კორექტირების გარეშე) აქტიურ ბაზარზე ანალოგიური აქტივების ან ვალდებულებებისთვის.
- *დონე 2:* მონაცემები, გარდა იმისა, რაც შედის პირველ დონეში და რომლებიც თვალსაჩინოა როგორც პირდაპირ (ფასები), ასევე ირიბად (ფასებისგან წარმოებული). ეს კატეგორია მოიცავს შეფასებულ ინსტრუმენტებს, რომელშიც გამოიყენება: კოტირებული ბაზრის ფასები მსგავსი ინსტრუმენტებისთვის აქტიურ ბაზარზე; კოტირებული ბაზრის ფასები მსგავსი ინსტრუმენტებისთვის ნაკლებად აქტიურ ბაზარზე; ან სხვა შეფასების ტექნიკები, სადაც ყველა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია პირდაპირ ან ირიბად დაკვირვებადია ბაზრის მონაცემებიდან.
- *დონე 3:* არადაკვირვებადი მონაცემები. ეს კატეგორია მოიცავს ყველა ინსტრუმენტს, სადაც შეფასების ტექნიკა მოიცავს მონაცემებს, რომლებიც არ ეფუძნებიან დაკვირვებად მონაცემებს, ხოლო არადაკვირვებად მონაცემებს აქვთ გავლენა ინსტრუმენტის შეფასებაზე. ეს კატეგორია მოიცავს ინსტრუმენტებს, რომლებიც ფასდებიან მსგავსი ინსტრუმენტებისთვის კოტირებულ ფასებზე დაყრდნობით, სადაც მოთხოვნილია მნიშვნელოვანი არადაკვირვებადი ცვლილებები ან დაშვებები, ინსტრუმენტებს შორის სხვაობების ასახვის მიზნით.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება გამოიყენება ბაზრის მონაწილეებს შორის სტანდარტულ ოპერაციებში აქტივის გაყიდვიდან ან ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილ ღირებულებასთან მიახლოებული ფასის მისაღებად, შეფასების თარიღისთვის. თუმცა, გაურკვევლობების და სუბიექტური მსჯელობების გამოყენების გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული, როგორც რეალიზებადი აქტივების დაუყოვნებლივ გაყიდვაში ან ვალდებულებების გადაცემაში.

„კომპანიამ“ განსაზღვრა სამართლიანი ღირებულება შეფასების ტექნიკის გამოყენებით. შეფასების ტექნიკის მიზანს წარმოადგენს სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება, რომელიც ასახავს ფასს, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვით ან გადახდება ვალდებულების გადასაცემად, სტანდარტულ ოპერაციებში შეფასების დღისთვის. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა არის დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელი.

„კომპანია“ აფასებს, რომ მისი ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდება მათი საბალანსო ღირებულებებისგან.

21 ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2020 წელს „კომპანიის“ აქციონერებმა მიიღეს გადაწყვეტილება 35,000 და 35,000 ლარის ოდენობით დივიდენდების გამოცხადების შესახებ 2019 წლის მეოთხე და 2020 წლის პირველი კვარტალების ფინანსური შედეგების საფუძველზე, შესაბამისად. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების ხელმოწერის თარიღისთვის, მთლიანი თანხა გადახდილია აქციონერებისთვის.

ახალი არაუზრუნველყოფილი სესხები მიღებულ იქნა უცხოური ფინანსური ინსტიტუტებისგან, 45,391 აშშ დოლარის ოდენობით, 11.05% წლიური საპროცენტო განაკვეთით, დაფარვის ვადით 2021 წლის ივნისი და 45,084 აშშ დოლარის ოდენობით, 11.05% წლიური საპროცენტო განაკვეთით, დაფარვის ვადით 2021 წლის აგვისტო და 92,673 აშშ დოლარის ოდენობით, 11.05% წლიური საპროცენტო განაკვეთით, დაფარვის ვადით 2021 წლის სექტემბერი.

COVID-19-ის აფეთქება

(i) ზოგადი მიმოხილვა

2020 წლის 11 მარტს, ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ (WHO) COVID-19 კორონავირუსის პანდემია გამოაცხადა. პირველი შემთხვევა საქართველოში ოფიციალურად 2020 წლის 26 თებერვალს დაფიქსირდა. ვირუსის გავრცელების საწინააღმდეგო ზომების ნაწილის სახით, საქართველოს მთავრობამ ქვეყანაში საქმიანობებზე გარკვეული შეზღუდვები დააწესა. სხვადასხვა დროს დაწესებული შეზღუდვები მოიცავს ტრანსსასაზღვრო მოგზაურობის აკრძალვას, ქვეყნის შიგნით ყველა მოგზაურობის შეზღუდვას კონკრეტული საათების განმავლობაში, ყველა საზოგადოებრივი ტრანსპორტის დახურვას, ყველა კომერციული საქმიანობის შეჩერებას, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც შეიძლება საქმიანობა განხორციელდეს დისტანციურად, სახლიდან, აგრეთვე კონკრეტული ბიზნეს საქმიანობები (სასურსათო მაღაზიები, აფთიაქები, კომერციული ბანკები, ბენზინგასამართი სადგურები, ფოსტა და ა.შ.).

საქართველოს მთავრობის მიერ დაწესებული შეზღუდვები არ ვრცელდება მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის არცერთ საოპერაციო საქმიანობაზე. კომპანია აგრძელებს მუშაობას ბიზნესის უწყვეტობის გეგმის შესაბამისად და მის ოფისებში ჰყავს თანამშრომლები, რომლებიც შესაძლებლობის ფარგლებში დისტანციურ რეჟიმში მუშაობენ.

(ii) ცვლილებები მარეგულირებელ მოთხოვნებში

არსებული კრიზისის საპასუხოდ, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა („სებ“) მიიღო ზომები გლობალური COVID-19-ის პანდემიის მიერ საქართველოში შექმნილი უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური დაბრკოლებების შესამსუქებლად. სებ-ის შემდეგ ნაბიჯებს შეიძლება პოტენციური გავლენა ჰქონდეთ მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის ოპერაციებზე:

- უცხოური გაცვლითი კურსის უეცარი ზრდის სტაბილიზაციისთვის (ლარი/აშშ დოლარი კურსის პიკური მაჩვენებელი 3.4842 დაფიქსირდა 2020 წლის 27 მარტს) მარტის განმავლობაში სებ-მა ადგილობრივ ბაზარზე გაყიდა 100 მილიონი აშშ დოლარი;
- სებ-მა კოორდინაცია გაუწია საქართველოს ბანკების და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების ინიციატივას, რომ საცალო და მცირე ბიზნეს მსესხებლებს, ქვეყნის ფარგლებში, მიეცეთ სამთვლიანი ნებაყოფლობითი საშეღავათო პერიოდი. საოჯახო ფულადი საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად ოდნავ გაძლიერებული დეპოზიტების გატანების პარალელურად, წინამდებარე ინიციატივამ მეტად დაამძიმა ლარის ლიკვიდურობა ფინანსურ სექტორში. აღნიშნული პრობლემის გადასაჭრელად, სებ-მა კომერციულ ბანკებზე და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებზე სავალუტო სვოპების შეთავაზება დაიწყო, 200 მილიონ აშშ დოლარამდე თითოეული სექტორისთვის;

- სებ-ი არ დაკისრებს ფულად სანქციებს ეკონომიკური ნორმატივების და გარე ფაქტორებით განპირობებული ლიმიტების დარღვევის შემთხვევაში (ანუ რეზერვები, გაცვლითი კურსის ცვლათ).

(iii) COVID 19-ის გავლენა კომპანიაზე

ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა შემდეგი საოპერაციო რისკები, რომლებსაც შეიძლება არსებითი უარყოფითი გავლენა ჰქონდეთ კომპანიაზე:

- თანამშრომლების ხელმიუწვდომლობა დროის ხანგრძლივი პერიოდის მანძილზე, რაც ახალი სესხების გაცემას აფერხებს;
- მომხმარებლების უუნარობა განახორციელონ სასესხო გადახდები.

მოვლენათა პოტენციური უარყოფითი განვითარების შემთხვევებით გამოწვეული რისკების შესამსუბუქებლად, ხელმძღვანელობამ დაიწყო გარკვეული ზომების მიღება, შემდეგის ჩათვლით:

- თანამშრომელთა არსებითი ჯგუფისთვის სახლიდან მუშაობის პროგრამის დანერგვა;
- დაზარებული მომხმარებლებისთვის დაფარვებზე მორატორიუმის უზრუნველყოფა, მათი მოთხოვნის საფუძველზე.

მთავრობის ინიციატივის ნაწილის სახით, რომ მომხმარებლების მხრიდან სესხების დაფარვაზე (ძირი და პროცენტი) მორატორიუმით უზრუნველყოფა მოხდეს, კომპანიამ გამოიყენა თითოეული მომხმარებლის საჭიროებებზე დაფუძნებული ინდივიდუალური მიდგომა. კომპანიამ უზრუნველყო მორატორიუმი იმ კლიენტების ძირი თანხისა და პროცენტის დაფარვებზე, რომლებიც დაზარლდნენ არსებული მდგომარეობით, მათი მოთხოვნის საფუძველზე. მომხმარებლების დაახლოებით 5-7%-ს მიენიჭა მორატორიუმი ძირი თანხისა და პროცენტის დაფარვებზე, წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად ნებადართვის თარიღიდან 3-თვიანი ვადით. კომპანიამ გაითვალისწინა მორატორიუმის გავლენა მის ლიკვიდურობის ანალიზში. ამასთანავე, კომპანიამ ხელახლა მიმოიხილა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელი განახლებული მაკროეკონომიკური გარემოს გათვალისწინებით. შედეგად 2020 წელს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გაიზარდა.

ამ და სხვა დაშვებების საფუძველზე, კომპანიის ხელმძღვანელობამ მოამზადა ფულადი ნაკადების პროგნოზები, წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღიდან სულ მცირე 12-თვიანი პერიოდისთვის, რომლებიც მიაწოდებენ იმაზე, რომ გონივრულად შესაძლებელი მოვლენების უარყოფითი განვითარებების გათვალისწინებით, კომპანიას, შემდეგი 12-თვიანი პერიოდის მანძილზე, ექნება საკმარისი ფულადი სახსრები მისი ვალდებულებების დასაკმაყოფილებლად მათი ვადის დადგომისთანავე. ხელმძღვანელობამ ასევე გაანალიზა კომპანიის სებ-ის რეგულაციებთან შესაბამისობა. მოსალოდნელია, რომ კომპანია იქნება შესაბამისობაში სებ-ის მოთხოვნებთან. ყველაზე უარეს მოვლენათა განვითარების სტრეს ტესტის შემთხვევაშიც კი, კომპანია ინარჩუნებს საკმარის ლიკვიდურობას, რათა მხარი დაუჭიროს უწყვეტ ოპერაციებს ახლო მომავალში.

ზემოაღნიშნული ანალიზის საფუძველზე, ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ COVID-19-ის პანდემიას და შედეგად შემცირებულ ეკონომიკურ საქმიანობას ქვეყნის ფარგლებში, ასევე გლობალური ფინანსური ბაზრების უარყოფით ცვლილებებს, არ ექნებათ არსებითი გავლენა კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობასა და მის ფინანსურ შედეგებზე.

შპს „KPMG საქართველო“

ჯი ემ თი პლაზა

მე-5 სართული, თავისუფლების მოედანი №4

თბილისი, საქართველო 0105

ტელეფონი: +995 322 93 5713

ინტერნეტი: www.kpmg.ge

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედექსი“ ჩვენი საცნობარო ნომერი: ge/1/034/20

ჭაბუკიანის ქუჩა №7, თბილისი, საქართველო

20 აგვისტო, 2020 წელი

მმართველობითი ანგარიშგების უწყისი

ძვირფასო ბატონებო,

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს 2020 წლის 20 აგვისტოს გამოცემულ „მმართველობით ანგარიშგებაზე“. ჩვენ გამოვეცით ეს უწყისი, რადგან მმართველობითი ანგარიშგება დათარიღებული 2020 წლის 20 აგვისტოთი, გამოცემულია კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების გამოცემის თარიღის შემდეგ. ჩვენი მოსაზრება ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, რომელიც გამოთქმულია ჩვენს აუდიტორულ დასკვნაში, 2020 წლის 19 ივნისს, არ ეხება მმართველობით ანგარიშგებას.

აუდიტორთა დასკვნა ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს იმ მოვლენების ეფექტს, რომელიც წარმოიშვა 2020 წლის 19 ივნისის შემდეგ. მმართველობით ანგარიშგებაში აღწერილი მოვლენათა ეფექტი, რომელიც ფინანსური აუდიტის დასკვნის თარიღის შემდეგ განხორციელდა, არ შემოწმებულია ჩვენს მიერ.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა მოიცავს მმართველობითი ანგარიშგების გაცნობას მას შემდეგ, რაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განსაზღვრას, შეესაბამება თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება ფინანსურ ანგარიშგებას, ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მიღებულ ცოდნას ყველა არსებით ასპექტში, ან რაიმე სახით არის თუ არა ხსენებული დოკუმენტი არსებითად დამახინჯებული.

ჩვენ არ გამოვეცით რაიმე სახის რწმუნებას მმართველობითი ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ წავიკითხეთ მმართველობითი ანგარიშგება და ჩატარებული სამუშაოს საფუძველზე დავასკვნით, რომ მმართველობითი ანგარიშგება:

- შეესაბამება ფინანსურ ანგარიშგებას და ის არ მოიცავს არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება „საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“.

პატივისცემით,

კარენ საფარიანი

აუდიტის დეპარტამენტის დირექტორი

შპს „KPMG Georgia“

შპს „KPMG საქართველო“, რეგისტრირებული საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, „KPMG“-ის ქსელის დამოუკიდებელი ფირმების წევრი, რომელიც ერთიანდება შვეიცარიულ ორგანიზაციაში „KPMG International Cooperative („KPMG International“).

შპს „KPMG საქართველო“
ჯი ემ თი პლაზა
მე-5 სართული, თავისუფლების მოედანი №4
თბილისი, საქართველო 0105
ტელეფონი: +995 322 93 5713
ინტერნეტი: www.kpmg.ge

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედექსი“ ჩვენი საცნობარო ნომერი: ge/1/034/20

ჭაბუკიანის ქუჩა №7, თბილისი, საქართველო

20 აგვისტო, 2020 წელი

მმართველობითი ანგარიშგების უწყისი

ძვირფასო ბატონებო,

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს 2020 წლის 20 აგვისტოს გამოცემულ „მმართველობითი ანგარიშგებაზე“. ჩვენ გამოვეცით ეს უწყისი, რადგან მმართველობითი ანგარიშგება დათარიღებული 2020 წლის 20 აგვისტოთი, გამოცემულია კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების გამოცემის თარიღის შემდეგ. ჩვენი მოსაზრება ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, რომელიც გამოთქმულია ჩვენს აუდიტორულ დასკვნაში, 2020 წლის 19 ივნისს, არ ეხება მმართველობითი ანგარიშგებას.

აუდიტორთა დასკვნა ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს იმ მოვლენების ეფექტს, რომელიც წარმოიშვა 2020 წლის 19 ივნისის შემდეგ. მმართველობითი ანგარიშგებაში აღწერილი მოვლენათა ეფექტი, რომელიც ფინანსური აუდიტის დასკვნის თარიღის შემდეგ განხორციელდა, არ შემოწმებულია ჩვენს მიერ.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა მოიცავს მმართველობითი ანგარიშგების გაცნობას მას შემდეგ, რაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განსაზღვრას, შეესაბამება თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება ფინანსურ ანგარიშგებას, ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მიღებულ ცოდნას ყველა არსებით ასპექტში, ან რაიმე სახით არის თუ არა ხსენებული დოკუმენტი არსებითად დამახინჯებული.

ჩვენ არ გამოვეცით რაიმე სახის რწმუნებას მმართველობითი ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ წავიკითხეთ მმართველობითი ანგარიშგება და ჩატარებული სამუშაოს საფუძველზე დავასკვნით, რომ მმართველობითი ანგარიშგება:

- შეესაბამება ფინანსურ ანგარიშგებას და ის არ მოიცავს არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება „საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“.

პატივისცემით,

კარენ საფარიანი
აუდიტის დეპარტამენტის დირექტორი
შპს „KPMG Georgia“

შპს „KPMG საქართველო“, რეგისტრირებული საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, „KPMG“-ის ქსელის დამოუკიდებელი ფირმების წევრი, რომელიც ერთიანდება შვეიცარიულ ორგანიზაციაში „KPMG International Cooperative („KPMG International“).

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია
კრედექსი“

2019 წლის
მმართველობითი ანგარიშგება

სარჩევი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის განცხადება	3
ზოგადი ინფორმაცია.....	4
ორგანიზაციის საქმიანობის მიმოხილვა	5
ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები.....	6
ძირითადი რისკები.....	9
COVID 19–ის აფეთქება	17
კორპორაციული მართვის პრინციპები	18

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის განცხადება

2019 წელი წინა წლებისგან განსხვავებით მნიშვნელოვანი გამოწვევებით იყო აღსავსე მთელი ფინანსური სექტორისთვის. 2019 წელს ძალაში შევიდა პასუხისმგებლიანი დაკრედიტების პრინციპები, რომლის მიხედვით 2019 წლიდან ფიზიკურ პირებზე სესხების გაცემა შემოსავლის დადასტურების გარეშე აიკრძალა. ასევე დარეგულირდა და განისაზღვრა საკრედიტო ბიუროში მომხმარებლის შესახებ ინფორმაციის მიღების და გადაცემის საფუძვლები.

არსებული რეგულაციის ძალაში შესვლამდე ორგანიზაციამ ბევრად უფრო ადრე დაიწყო მასთან მიახლოებული კრიტერიუმებით სასესიო პოლიტიკის შემუშავება და იმპლემენტაცია, რამაც მნიშვნელოვნად გაადვილა ახალი რეგულაციებით განსაზღვრული მოთხოვნების შესაბამისად ოპერირება. ინფორმირებულობის მიმართულებით, ჩატარდა არა ერთი სემინარი და სამუშაო შეხვედრა ახალი მოთხოვნების და სტანდარტების დასაწერად.

კიდევ უფრო დაიხვეწა შიდა პროცედურები ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის მონიტორინგის კუთხით, მოხდა ახალი კადრების დაკომპლექტება და გადამზადება, შეძენილ იქნა თანამედროვე პლატფორმა ტერორისტების და პოლიტიკურად აქტიური პირების ბაზებით სარგებლობისა და მათი ონლაინ რეჟიმში გადამოწმების უზრუნველსაყოფად. დაინერგა კლიენტების პირადი მონაცემების მიღების და შემოწმების პროგრამული უზრუნველყოფა სამოქალაქო რეესტრის ბაზებიდან რეალურ რეჟიმში წვდომის კუთხით. ყოველივე ზემო აღნიშნულმა თავისი შედეგი გამოიღო და ეროვნული ბანკის ფულის გათეთრების ინსპექტირების სამსახურის მიერ ჩატარებული შემოწმების შედეგად, კომპანიის მიერ ამ მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯები და ღონისძიებები შეფასდა დადებითად და კომპანიას მიეცა რეკომენდაციები აღნიშნული მიმართულებით შესაბამისი ღონისძიებების დახვეწის პერმანენტულად განხორციელებაზე.

შიდა ორგანიზაციულმა ღონისძიებებმა მნიშვნელოვანი ხელსაყრელი ბაზისი შექმნა 2019 წელს მომხმარებლების გაუმჯობესებული სტანდარტით მომსახურებისთვის, ასევე ოპერაციული რისკების შემცირების მიმართულებით. კვლავაც აქტიურად გაგრძელდა 2017 წელს იაპონურ საინვესტიციო კომპანიასთან დაწყებული თანამშრომლობა, რომელთანაც გაფორმდა არა ერთი ხელშეკრულება სესხის მიღების თაობაზე და წლის განმავლობაში განხორციელდა თანხების მიღება.

მიმდინარე წელს მოხდა გასულ წელს დანერგილი ახალი საკრედიტო პროდუქტების სრულფასოვნად იმპლემენტაცია, ასევე მიმდინარეობს ორგანიზაციის სტრატეგიული გეგმით გათვალისწინებული ამოცანების შესასრულებლად სოციალურად ორიენტირებული საკრედიტო პროდუქტების შემუშავება და ღონისძიებების დაგეგმვა მათი პრაქტიკაში დასაწერად.

„კრედექსის“ სოციალური მნიშვნელობის გაზრდის კუთხით, გრძელდება ბიზნეს სესხების ინდივიდუალური პროდუქტების დახვეწა განსაკუთრებით იმ სუბიექტებისთვის, სადაც ბიზნესის მართვა ხდება მანდილოსნების მიერ, რაც მნიშვნელოვნად გაზრდის მანდილოსნების ფინანსურ რესურსებთან წვდომის შესაძლებლობას.

„კრედექსის“ უახლოს გეგმებშია დისტანციური არხებით სერვისების მიწოდების დაწყება. ამ მიმართულებით დაწყებულია მუშაობა საკრედიტო ბიუროს ბაზებში გადამოწმების თანხმობის დისტანციურად მისაღებად, ხოლო მომავალში მოხდება ახალი სასესიო პროდუქტების დისტანციური არხებით მიწოდების შემუშავება. ზემოთ აღნიშნული მიზნების მისაღწევად გაფორმდა ხელშეკრულება ერთ-ერთ წამყვან IT კომპანიასთან, რომელსაც გააჩნია დისტანციური და მაღალტექნოლოგიური სერვისების დანერგვის შესაბამისი გამოცდილება.

ზოგადი ინფორმაცია

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედექსი“ (შემდგომში „კომპანია“) დაფუძნდა 2012 წლის 23 აგვისტოს, იმ კერძო მეწარმეებისთვის მდგრადი საკრედიტო მომსახურების გაწევის მიზნით, რომლებსაც არ აქვთ წვდომა საკრედიტო საშუალებებზე ჩვეულებრივ საბანკო სისტემაში. „კომპანია“ საკრედიტო საშუალებებს სთავაზობს მრავალ მცირე მეწარმეს მათი საქმიანობების გაზრდისა და ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებისთვის.

„კომპანიის“ იურიდიული მისამართია ჭავჭავაძის ქუჩა №7, თბილისი, საქართველო. მისი რეგისტრაციის ნომერია 400058030.

„კომპანიის“ უმაღლესი მმართველობითი ორგანოა „აქციონერთა საბჭო“. „კომპანიის“ ოპერაციების ზედამხედველობას ახორციელებს „სამეთვალყურეო საბჭო“, რომლის წევრებსაც ეს უკანასკნელი ნიშნავს. „კომპანიის“ ყოველდღიურ მართვას ახორციელებს „სამეთვალყურეო საბჭოს“ მიერ დანიშნული „აღმასრულებელი დირექტორი“.

„კომპანია“ დაფუძნებულია საქართველოს მოქალაქეების ვახტანგ ბართაიას, მიხეილ ცოგოშვილისა და ზურაბ ახალაიას მიერ „კომპანიის“ საწესდებო კაპიტალში შესაბამისი წილებით 70%, 20% და 10%.

„კომპანიას“ ჰყავდა შემდეგი აქციონერები:

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

სოფიო დევდარიანი – 40%;

ნატალია კეკელიძე – 30%;

ზურაბ ახალაია – 30%.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

სოფიო დევდარიანი – 40%;

ნატალია კეკელიძე – 30%;

ზურაბ ახალაია – 30%;

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „კომპანიამ“ მიიღო დაფინანსების 32% აღნიშნული აქციონერებისგან (2018 წელს: 38%). აქციონერებს აქვთ უფლებამოსილება წარმართონ „კომპანიის“ ოპერაციები საკუთარი შეხედულებისამებრ და საკუთარი სარგებლის მიღების მიზნით. მათ ასევე სხვა ბიზნეს ინტერესებიც გააჩნიათ „კომპანიის“ გარეთ.

ორგანიზაციის საქმიანობის მიმოხილვა

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „კრედექსი“ ოპერირებს ორი ფილიალის საშუალებით, რომელიც სთავაზობს მომხმარებლებს მრავალფეროვან საკრედიტო პროდუქტებს, ასევე ვალუტის გაცვლის ოპერაციებს. „კრედექსის“ მომხმარებლები არიან ფიზიკური პირები, რომლებიც სარგებლობენ სამომხმარებლო, ბიზნეს, აგრო და იპოთეკური სესხებით. მიუხედავად იმისა, რომ ბაზარზე ოპერირებს რამდენიმე ათეული მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია და 15 ბანკი, „კრედექსი“ მაინც ახერხებს თავისი ნიშის შენარჩუნებას სხვადასხვა ინოვაციური პროდუქტებისა და მარკეტინგული ღონისძიებების გატარების საშუალებით. საკრედიტო ოფიცრები ყოველდღიურ რეჟიმში ახდენენ მომხმარებლებისთვის პროდუქტების შესახებ შესაბამისი შეთავაზებების გაკეთებას, ასევე მომხმარებლებს ინფორმაცია მიეწოდება სხვადასხვა სოციალური ქსელების გამოყენებით.

ქ. თბილისში არსებული ფილიალები, რომლებიც მდებარეობენ გლდანში და საბურთალოზე, ფოკუსირებული არიან მოქალაქეების სამომხმარებლო და ბიზნეს სესხებზე, ასევე თვითდასაქმებულებისთვის ბიზნეს სესხების შეთავაზებაზე. ფილიალების მენეჯერები პასუხისმგებელი არიან პროდუქტების გაყიდვებზე და განვითარებაზე, ასევე ისინი პასუხისმგებელი არიან მენეჯმენტისთვის სასარგებლო და დროული ინფორმაციის მიწოდებაზე, როგორც ბაზარზე არსებულ მდგომარეობაზე, ასევე საკრედიტო მუშაკების მოტივაციის სისტემების დახვეწაზე.

ზემოთ აღნიშნულ მიმართულებებზე ბევრი რამ იქნა გაკეთებული ბოლო პერიოდში, კერძოდ ფილიალების უშუალო ჩართულობით მოხდა ბაზარზე არსებული მოთხოვნადი პროდუქტის შექმნა იმ კატეგორიის მომხმარებლებისთვის, ვისაც გააჩნიათ დადასტურებული შემოსავლის წყარო და სესხის გადახდის გრაფიკის არასწორი სტრუქტურის და ვადიანობის გამო ექმნებათ პრობლემები და გაფუჭებული აქვთ საკრედიტო ისტორია.

ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები

მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

ლარი	2019	2018
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი	1,193,549	1,710,183
საპროცენტო ხარჯი	(383,368)	(363,178)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	810,181	1,347,005
გაუფასურების აღდგენა/(ზარალი) სასესხო ფინანსურ აქტივებზე	49,695	(101,413)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხის გაუფასურების ანარიცხის შემდეგ	859,876	1,245,592
კურსთაშორისი სხვაობიდან წარმოშობილი წმინდა მოგება/(ზარალი)	46,493	(3,473)
წმინდა (ზარალი)/მოგება მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე	(4,303)	11,488
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	8,400	2,618
პერსონალის ხარჯები	(306,460)	(314,189)
სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	(281,948)	(281,804)
ცვეთის და ამორტიზაციის ხარჯები	(65,546)	(27,504)
მოგება დაბეგვრამდე	256,512	632,728
მოგების გადასახადის ხარჯი	(37,908)	(94,238)
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი	218,604	538,490

შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კრედიუსი“
 2019 წლის მმართველობითი ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ლარი	2019	2018
აქტივები		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,305,370	739,059
კლიენტებზე გაცემული სესხები	3,130,148	3,764,901
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	25,850	45,068
აქტივები გამოყენების უფლებით	195,620	-
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	-	14,058
მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	5,950
დასაკუთრებული აქტივები	26,500	174,904
სხვა აქტივები	96,966	98,036
სულ აქტივები	5,780,454	4,841,976
ვალდებულებები		
სესხები და კრედიტები	3,289,263	2,590,592
საიჯარო ვალდებულებები	206,712	-
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	23,850	-
მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება	-	46,191
სხვა ვალდებულებები	17,410	23,584
სულ ვალდებულებები	3,537,235	2,660,367
კაპიტალი		
საწესდებო კაპიტალი	1,000,000	1,000,000
გაუნაწილებელი მოგება	1,243,219	1,181,609
სულ კაპიტალი	2,243,219	2,181,609
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები	5,780,454	4,841,976

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება
2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

ლარი	2019	2018
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან		
მოგება დაბეგვრამდე	256,512	632,728
<i>კორექტირებები:</i>		
გაუფასურების აღდგენა/(ზარალი)	(49,695)	101,413
ცვეთასა და ამორტიზაციაში	65,546	27,504
საპროცენტო შემოსავალში	(1,193,549)	(1,710,183)
საპროცენტო ხარჯში	383,368	363,178
საკურსო სხვაობიდან წარმოშობილ ზარალში	(46,493)	3,473
	(583,311)	(581,887)
<i>კორექტირებები:</i>		
კლება კლიენტებზე გაცემულ სესხებში	705,067	299,246
კლება/(ზრდა) დასაკუთრებულ აქტივებში	148,404	(148,404)
ზრდა სხვა აქტივებში	(190)	(21,378)
ცვლილება მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ ინსტრუმენტებში	5,950	(13,816)
კლება სხვა ვალდებულებებში	(6,998)	(5,515)
საოპერაციო საქმიანობებში გამოყენებული ფულადი სახსრები	267,922	(471,754)
მიღებული პროცენტი	1,245,324	1,625,855
გადახდილი პროცენტი	(358,552)	(370,302)
გადახდილი მოგების გადასახადი	(46,191)	(82,673)
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან	1,108,503	701,126
ფულადი სახსრები საფინანსო საქმიანობიდან		
შემოსულობები გადაუხდელი საწესდებო კაპიტალიდან	12,000	8,000
შემოსულობები სესხები და კრედიტებიდან	1,271,526	2,111,327
სესხების და კრედიტების დაფარვა	(689,430)	(2,343,629)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	(35,236)	-
გადახდილი დივიდენდები	(156,994)	(191,054)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული/(ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) ფულადი სახსრები	401,866	(415,356)
წმინდა ზრდა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში	1,510,369	285,770
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე	55,942	29,688
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	739,059	423,601
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	2,305,370	739,059

ძირითადი რისკები

რისკების მართვა, კორპორატიული მმართველობა და შიდა კონტროლი

რისკების მართვა „კომპანიის“ საქმიანობის არსებით ნაწილსა და მისი ოპერაციების აუცილებელ ელემენტს წარმოადგენს. „კომპანიის“ წინაშე არსებული ძირითადი რისკებია საბაზრო, საკრედიტო და ლიკვიდურობის რისკები.

(a) რისკის მართვის პოლიტიკები და პროცედურები

რისკების მართვის პოლიტიკის მიზანია „კომპანიის“ წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირება, ანალიზი და მართვა, სათანადო რისკების ლიმიტების დაწესება, საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრა და რისკების დონისა და ლიმიტების დაცვის რეგულარული მონიტორინგი. რისკების მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების გადახედვა ხდება რეგულარულად, საბაზრო გარემოში მიმდინარე ცვლილებების, შეთავაზებული პროდუქტებისა და მომსახურების და საუკეთესო პრაქტიკის გათვალისწინების მიზნით.

„კომპანიის“ სამეთვალყურეო საბჭო და მისი კომიტეტები მთლიანობაში პასუხისმგებელნი არიან რისკების მართვის სტრუქტურისა და ძირითადი რისკების მართვის ზედამხედველობაზე, ასევე რისკების მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების განახლებაზე და „კომპანიაზე“ არსებითი გავლენის მქონე რისკების დამტკიცებაზე.

„კომპანიის“ საზედამხედველო საბჭოს და აღმასრულებელ დირექტორს ევალება მონიტორინგის განხორციელება და რისკების შემამსუბუქებელი ზომების მიღება, ასევე „კომპანიის“ საქმიანობის განსაზღვრული სარისკო პარამეტრების ფარგლებში მიმდინარეობის უზრუნველყოფა. კომპანიის აღმასრულებელი დირექტორი პასუხისმგებელია რისკების ზოგად მართვასა და შესაბამის ფუნქციონირებაზე, ასევე ფინანსური და არაფინანსური რისკების გამოვლენასთან, შეფასებასთან, მართვასა და ანგარიშგებასთან დაკავშირებული საერთო პრინციპებისა და მეთოდების განხორციელების უზრუნველყოფაზე. იგი უშუალოდ საზედამხედველო საბჭოს წინაშე ანგარიშვალდებულია.

(b) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები შეიცვლება საბაზრო ფასების ცვლილებების გამო. საბაზრო რისკი მოიცავს სავალუტო რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სხვა ფასების რისკებს. საბაზრო რისკი წარმოიშობება საპროცენტო განაკვეთების მატარებელი ფინანსური ინსტრუმენტების ღია პოზიციებიდან, რომლებიც დაქვემდებარებულნი არიან ზოგად და კონკრეტულ საბაზრო ცვლილებებსა და საბაზრო ფასების არასტაბილურობის დონის ცვლილებებზე.

საბაზრო რისკების მართვის მიზანია „კომპანიაზე“ საბაზრო რისკების გავლენის მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, რისკზე ამონაგების ოპტიმიზაციის ფონზე.

(i) საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები შეიცვლება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების ცვლილების გამო. „კომპანიის“ ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებზე მოქმედებს ცვლილებები საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პრიორიტეტულ დონეებში. საპროცენტო მარჟა შესაძლოა გაიზარდოს ამგვარი ცვლილებების შედეგად, თუმცა შესაძლოა შემცირდეს კიდევ ან წარმოშვას ზარალი, თუ ადგილი ექნება მოულოდნელ მოძრაობებს.

საპროცენტო განაკვეთის შედარებითი ანალიზი

საპროცენტო განაკვეთის რისკების მართვა ხდება საპროცენტო განაკვეთების მონიტორინგის გზით. საპროცენტო განაკვეთის შედარებითი ანალიზის შედეგები, ძირითადი ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იყო შემდეგი:

ლარი	1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
31 დეკემბერი 2019						
აქტივები						
კლიენტებზე გაცემული სესხები	399,849	15,232	252,510	2,151,215	311,342	3,130,148
სულ აქტივები	399,849	15,232	252,510	2,151,215	311,342	3,130,148
ვალდებულებები						
სესხები და კრედიტები	(42,119)	(146,765)	(575,588)	(2,524,791)	-	(3,289,263)
საიჯარო ვალდებულება	(3,093)	(6,469)	(30,180)	(166,970)	-	(206,712)
სულ ვალდებულებები	(45,212)	(153,234)	(605,768)	(2,691,761)	-	(3,495,975)
წმინდა მდგომარეობა	354,637	(138,002)	(353,258)	(540,546)	311,342	(365,827)

საპროცენტო განაკვეთის შედარებითი ანალიზის შედეგები, ძირითადი ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იყო შემდეგი:

ლარი	1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
31 დეკემბერი 2018						
აქტივები						
კლიენტებზე გაცემული სესხები	369,582	98,066	466,545	2,584,135	246,573	3,764,901
სხვა ფინანსური აქტივები	36,794	-	-	-	-	36,794
სულ აქტივები	406,376	98,066	466,545	2,584,135	246,573	3,801,695
ვალდებულებები						
სესხები და კრედიტები	(105,791)	-	(322,809)	(2,161,992)	-	(2,590,592)
წმინდა მდგომარეობა	300,585	98,066	143,736	422,143	246,573	1,211,103

სამართლიანი ღირებულების მგრძნობელობის ანალიზი ფიქსირებულ განაკვეთიანი ინსტრუმენტებისთვის

„კომპანია“ არ ახდენს მისი რომელიმე ფიქსირებულგანაკვეთიანი ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებას. შესაბამისად, საანგარიშგებო თარიღისთვის საპროცენტო განაკვეთების ცვლილება არ იმოქმედებს მოგებასა და ზარალზე.

საპროცენტო განაკვეთის მგრძნობელობის ანალიზი

საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის მონიტორინგთან ერთად საპროცენტო განაკვეთის შედარებითი ანალიზის საფუძველზე ხორციელდება. წმინდა მოგების მგრძნობელობის ანალიზი, საპროცენტო განაკვეთში ცვლილებებზე (ფასების შეცვლის რისკი), რომელიც ქვემოთ არის მოცემული, ეყრდნობა ყველა შემოსავლის მრუდის 100 საბაზისო ერთეულით სიმეტრიული ვარდნის ან

ზრდის გამარტივებულ სცენარს. საპროცენტო განაკვეთის მატარებელი აქტივებისა და ვალდებულებების არსებული პოზიციები 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით არის შემდეგი:

	2019	2018
პარალელური ვარდნა 100 საბაზისო ერთეულით	(660)	(3,352)
პარალელური ზრდა 100 საბაზისო ერთეულით	660	3,352

(ii) სავალუტო რისკი

„კომპანიის“ აქტივები და ვალდებულებები აშშ დოლარშია დენომინირებული. სავალუტო რისკი წარმოადგენს რისკს იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები განიცდის ცვლილებას სავალუტო გაცვლითი კურსის ცვლილების გამო.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სავალუტო რისკის სტრუქტურას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ლარი	ლარი	აშშ დოლარი	სულ
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	204,579	2,079,908	2,284,487
კლიენტებზე გაცემული სესხები	2,541,124	589,024	3,130,148
სულ აქტივები	2,745,703	2,668,932	5,414,635
ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	(934,383)	(2,354,880)	(3,289,263)
საიჯარო ვალდებულებები	(206,712)	-	(206,712)
სულ ვალდებულებები	(1,141,095)	(2,354,880)	(3,495,975)
წმინდა მდგომარეობა	1,604,608	314,052	1,918,660

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სავალუტო რისკის სტრუქტურას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ლარი	ლარი	აშშ დოლარი	სულ
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	88,091	575,527	663,618
კლიენტებზე გაცემული სესხები	2,858,754	906,147	3,764,901
სხვა ფინანსური აქტივები	12,000	24,794	36,794
სულ აქტივები	2,958,845	1,506,468	4,465,313
ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	(1,297,092)	(1,293,500)	(2,590,592)
წმინდა მდგომარეობა	1,661,753	212,968	1,874,721
რისკების მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ინსტრუმენტების გავლენა	(275,093)	281,043	5,950
წმინდა მდგომარეობა რისკების მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ინსტრუმენტების შემდეგ	1,386,660	494,011	1,880,671

ქვემოთ მოცემულია წლის განმავლობაში გამოყენებული მნიშვნელოვანი სავალუტო გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო განაკვეთი		ანგარიშგების წარდგენის თარიღით არსებული კურსი	
	2019	2018	2019	2018
1 აშშ დოლარი	2.8192	2.5345	2.8677	2.6766

ლარის კურსის შესუსტება, როგორც ქვემოთ არის მითითებული, შემდეგ ვალუტებთან მიმართებაში 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაზრდიდა (შემცირებდა) მოგებას ან ზარალს ქვემოთ ნაჩვენები ოდენობებით. აღნიშნული ანალიზი მოცემულია გადასახადების გამოკლებით და ეყრდნობა უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის ისეთ ცვლილებებს, რომლებიც „კომპანია“ გონივრულ ფარგლებში შესაძლოდ მიიჩნია ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს. ანალიზისას გამოყენებულია დაშვება, რომ ყველა სხვა ცვლადი, მათ შორის საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება.

ლარი	2019	2018
დოლარის 10%-ით გამყარება ლართან მიმართებაში	26,694	41,991

ლარის გამყარებას ზემოთ მითითებულ ვალუტებთან მიმართებაში, 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბერს, ექნებოდა იგივე მაგრამ უკუ-ეფექტი მითითებულ ვალუტებზე, იმ დაშვებით, რომ ყველა სხვა ცვლადი მუდმივი დარჩება.

(c) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მსესხებლის ან სხვა კონტრაქტის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობა გამოიწვევს „კომპანიის“ ფინანსურ ზარალს.

„კომპანიას“ შემუშავებული აქვს საკრედიტო რისკების მართვის პოლიტიკა და პროცედურები, რომელშიც გათვალისწინებულია საკრედიტო კომიტეტების შექმნა. ეს არის ანალიტიკური ორგანო, რომელსაც ევალება წარმოდგენილი სესხის განაცხადში მოცემული ინფორმაციის ანალიზი, საკრედიტო რისკების განსაზღვრა და მათი მინიმუმამდე დაიყვანა. საკრედიტო პოლიტიკა (საკრედიტო სახელმძღვანელოს სახით) განიხილება და მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

საკრედიტო პოლიტიკა განსაზღვრავს შემდეგს:

- სასესხო/საკრედიტო განაცხადის განხილვისა და დამტკიცების პროცედურებს;
- უზრუნველყოფის შეფასების მეთოდოლოგიას;
- საკრედიტო დოკუმენტაციის მოთხოვნებს;
- სესხებისა და სხვა საკრედიტო რისკების მუდმივი მონიტორინგის პროცედურებს.

საკრედიტო კომიტეტი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება არსებული სესხის განაცხადის დაფინანსება-არდაფინანსების შესახებ. კომიტეტისათვის დასამტკიცებლად წარდგენილი სესხები ეფუძნება ლიმიტებს, რომლებიც საკრედიტო პოლიტიკის ფარგლებშია დადგენილი.

საკრედიტო კომიტეტისთვის წარმოდგენილი ინფორმაციის სიზუსტესა და სისწორეზე პასუხს აგებს სესხის ოფიცერი, რომელიც კლიენტის ბიზნესის დეტალურად შესწავლისა და მისი საკრედიტო რისკის პირველადი შეფასების საფუძველზე ავსებს სასესხო განაცხადს. საბოლოოდ, საკრედიტო კომიტეტის წევრები გარკვეული კრიტერიუმების მიხედვით (კლიენტის საკრედიტო ისტორია; ფინანსური მდგომარეობა; ბიზნესის კონკურენტუნარიანობა და ა.შ.) აფასებენ სესხის განაცხადს.

კლიენტის ბიზნესის მონიტორინგის საფუძველზე მისი გადახდისუნარიანობის კონტროლი საშუალებას იძლევა, დროულად იქნეს თავიდან აცილებული ფინანსური ზარალის გაწევის რისკი. მონიტორინგს ახორციელებენ სესხის ოფიცრები და შედეგებს წარუდგენენ აღმასრულებელ დირექტორს. სესხების რეგულარული მონიტორინგი ასევე ხორციელდება აღმასრულებელი დირექტორის მიერ. მონიტორინგის სისტემა ხელს უწყობს საკრედიტო რისკის მართვას და მის დროულ განეიტრალებას.

საკრედიტო რისკების კონტროლი ასევე ნაწილობრივ ხორციელდება გირაოსა და თავდებობის მეშვეობით. გირაო არის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი დამცავი მექანიზმი საკრედიტო რისკთან მიმართებაში. „კომპანია“ ფლობს კონსერვატიულ სტრატეგიას ყველა სტანდარტული სესხი გასცეს შესაბამისი გირაოს საფუძველზე, რომელიც ფასდება საკრედიტო ექსპერტის მიერ (როდესაც წარმოდგენილი ქონებისთვის დაკვირვებადი საბაზრო მონაცემები არის ხელმისაწვდომი) ან დამოუკიდებელი შემფასებელი „კომპანიის“ მიერ, როდესაც გირაოსთვის არ არსებობს აქტიური ბაზარი.

ინდივიდუალური კლიენტების ანალიზის გარდა, რისკების და იურიდიული დეპარტამენტი ახორციელებს საკრედიტო პორტფელის შეფასებას, კრედიტების კონცენტრაციასა და საბაზრო რისკებთან მიმართებაში.

მაქსიმალური დაქვემდებარება საკრედიტო რისკზე ჩვეულებრივ აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მოცემული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებაში.

საკრედიტო რისკზე მაქსიმალური დაქვემდებარება ფინანსური აქტივებიდან საანგარიშგებო თარიღისთვის იყო შემდეგი:

ლარი	2019	2018
აქტივები		
კლიენტებზე გაცემული სესხები	3,130,148	3,764,901
საბანკო ნაშთები	2,284,487	663,618
მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით		
აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	5,950
სხვა ფინანსური აქტივები	-	36,794
სულ მაქსიმალური დაქვემდებარება	5,414,635	4,471,263

(d) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ „კომპანია“ სიმძნელებს წააწყდება ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებისას, რომლებიც დაკავშირებულია ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის გადაცემასთან. ლიკვიდურობის რისკი წარმოიქმნება მაშინ, როდესაც განსხვავდება აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობა. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობისა და საპროცენტო განაკვეთების შესაბამისობა და/ან მათი კონტროლირებადი შეუსაბამობა წარმოადგენს ლიკვიდურობის მართვის ქვაკუთხედს. ფინანსურ ინსტიტუტში სრული შესაბამისობის მიღწევა იშვიათია, რამდენადაც ბიზნესი ხშირად გაურკვეველ დროს ვითარდება და თანაც ის სხვადასხვა ტიპის არის. შეუსაბამო პოზიცია პოტენციურად ზრდის მომგებიანობას, თუმცა, შესაძლოა ზრდიდეს ზარალის საფრთხესაც.

„კომპანია“ ახორციელებს ლიკვიდურობის მართვას იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ყველა ფულადი ვალდებულების უზრუნველყოფისთვის ხელმისაწვდომი იქნება თანხები მათი დაფარვის თარიღისთვის.

ლიკვიდურობის პოზიციას აკონტროლებს აღმასრულებელი დირექტორი და სამეთვალყურეო საბჭო. ლიკვიდურობის მართვის გადაწყვეტილებებს იღებს სამეთვალყურეო საბჭო და ასრულებს აღმასრულებელი დირექტორი.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია არადისკონტირებული ფულადი ნაკადები ფინანსურ ვალდებულებებზე და მათ ყველაზე ადრეული შესაძლო სახელშეკრულებო დაფარვის ვადის საფუძველზე. მთლიანი სრული შემოსავალი და გასავალი, რომელიც განხილულია ცხრილებში, წარმოადგენს სახელშეკრულებო, არადისკონტირებულ ფულადი ნაკადებს ფინანსურ ვალდებულებაზე.

ვადიანობის ანალიზი ფინანსური ვალდებულებებისთვის 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იყო შემდეგი:

ლარი	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	სულ მთლიანი	
					თანხის გადინება	საბალანსო ღირებულება
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
სესხები და კრედიტები	248,870	360,564	456,116	3,044,129	4,109,679	3,289,263
საიჯარო ვალდებულებები	15,750	15,750	31,500	203,000	266,000	206,712
სულ ფინანსური ვალდებულებები	264,620	376,314	487,616	3,247,129	4,375,679	3,495,975

ვადიანობის ანალიზი ფინანსური ვალდებულებებისთვის 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, იყო შემდეგი:

ლარი	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	სულ მთლიანი	
					თანხის გადინება	საბალანსო ღირებულება
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
სესხები და კრედიტები	186,151	188,568	366,686	2,682,923	3,424,328	2,590,592
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები						
გასავალი	275,093	-	-	-	275,093	275,093
შემოსავალი	(281,043)	-	-	-	(281,043)	(281,043)
სულ ფინანსური ვალდებულებები	180,201	188,568	366,686	2,682,923	3,418,378	2,584,642

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული თანხების მოსალოდნელი დაფარვის ვადების ანალიზი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ლარი	მოთხოვნა და 1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	დაფარვის ვადის გარეშე	ვადა გადაცილ -ებული	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,305,370	-	-	-	-	-	-	2,305,370
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	169,142	15,232	251,367	2,151,215	311,342	-	231,850	3,130,148
აქტივები გამოყენების უფლებით ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	-	-	-	195,620	-	-	-	195,620
დასაკუთრებული აქტივები	-	-	-	-	-	25,850	-	25,850
აქტივები	-	-	-	-	-	26,500	-	26,500
სხვა აქტივები	3,188	-	-	-	-	93,778	-	96,966
სულ აქტივები	2,477,700	15,232	251,367	2,346,835	311,342	146,128	231,850	5,780,454
ვალდებულებები								
სესხები და კრედიტები	42,119	146,767	575,588	2,524,789	-	-	-	3,289,263
საიჯარო ვალდებულებები	3,093	6,469	30,180	166,970	-	-	-	206,712
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	-	-	-	-	-	23,850	-	23,850
სხვა ვალდებულებები	17,410	-	-	-	-	-	-	17,410
სულ ვალდებულებები	62,622	153,236	605,768	2,691,759	-	23,850	-	3,537,235
წმინდა მდგომარეობა	2,415,078	(138,004)	(354,401)	(344,924)	311,342	122,278	231,850	2,243,219

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული თანხების მოსალოდნელი დაფარვის ვადების ანალიზი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ლარი	მოთხოვნა და 1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	დაფარვის ვადის გარეშე	ვადა გადაცილ -ებული	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი								
ეკვივალენტები	739,059	-	-	-	-	-	-	739,059
მომხმარებლებზე								
გაცემული სესხები	167,748	98,066	466,545	2,584,135	246,573	-	201,834	3,764,901
ძირითადი								
საშუალებები და								
არამატერიალური								
აქტივები	-	-	-	-	-	45,068	-	45,068
გადავადებული	-	-	-	-	-	14,058	-	14,058
სამართლიანი								
ღირებულებით								
მოგებაში ან								
ზარალში ასახვით								
შეფასებული								
ფინანსური								
ინსტრუმენტები	5,950	-	-	-	-	-	-	5,950
დასაკუთრებული								
აქტივები	-	-	-	-	-	174,904	-	174,904
სხვა აქტივები	51,484	-	-	-	-	46,552	-	98,036
სულ აქტივები	964,241	98,066	466,545	2,584,135	246,573	280,582	201,834	4,841,976
ვალდებულებები								
სესხები და								
კრედიტები	105,791	-	322,809	2,161,992	-	-	-	2,590,592
მიმდინარე								
საგადასახადო								
ვალდებულება	-	46,191	-	-	-	-	-	46,191
სხვა								
ვალდებულებები	23,584	-	-	-	-	-	-	23,584
სულ								
ვალდებულებები	129,375	46,191	322,809	2,161,992	-	-	-	2,660,367
წმინდა								
მდგომარეობა	834,866	51,875	143,736	422,143	246,573	280,582	201,834	2,181,609

COVID 19-ის აფეთქება

(i) ზოგადი მიმოხილვა

2020 წლის 11 მარტს, ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ (WHO) COVID-19 კორონავირუსის პანდემია გამოაცხადა. პირველი შემთხვევა საქართველოში ოფიციალურად 2020 წლის 26 თებერვალს დაფიქსირდა. ვირუსის გავრცელების საწინააღმდეგო ზომების ნაწილის სახით, საქართველოს მთავრობამ ქვეყანაში საქმიანობებზე გარკვეული შეზღუდვები დააწესა. სხვადასხვა დროს დაწესებული შეზღუდვები მოიცავს ტრანსპორტის მოგზაურობის აკრძალვას, ქვეყნის შიგნით ყველა მოგზაურობის შეზღუდვას კონკრეტული საათების განმავლობაში, ყველა საზოგადოებრივი ტრანსპორტის დახურვას, ყველა კომერციული საქმიანობის შეჩერებას, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც შეიძლება საქმიანობა განხორციელდეს დისტანციურად, სახლიდან, აგრეთვე კონკრეტული ბიზნეს საქმიანობები (სასურსათო მაღაზიები, აფთიაქები, კომერციული ბანკები, ბენზინგასამართი სადგურები, ფოსტა და ა.შ.).

საქართველოს მთავრობის მიერ დაწესებული შეზღუდვები არ ვრცელდება მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის არცერთ საოპერაციო საქმიანობაზე. კომპანია აგრძელებს მუშაობას ბიზნესის უწყვეტობის გეგმის შესაბამისად და მის ოფისებში ჰყავს თანამშრომლები, რომლებიც შესაძლებლობის ფარგლებში დისტანციურ რეჟიმში მუშაობენ.

(ii) ცვლილებები მარეგულირებელ მოთხოვნებში

არსებული კრიზისის საპასუხოდ, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა („სეზ“) მიიღო ზომები გლობალური COVID-19-ის პანდემიის მიერ საქართველოში შექმნილი უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური დაბრკოლებების შესამსუბუქებლად. სეზ-ის შემდეგ ნაბიჯებს შეიძლება პოტენციური გავლენა ჰქონდეთ მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის ოპერაციებზე:

- უცხოური გაცვლითი კურსის უეცარი ზრდის სტაბილიზაციისთვის (ლარი/აშშ დოლარი კურსის პიკური მაჩვენებელი 3.4842 დაფიქსირდა 2020 წლის 27 მარტს) მარტის განმავლობაში სეზ-მა ადგილობრივ ბაზარზე გაყიდა 100 მილიონი აშშ დოლარი;
- სეზ-მა კოორდინაცია გაუწია საქართველოს ბანკების და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების ინიციატივას, რომ საცალო და მცირე ბიზნესს მსესხებლებს, ქვეყნის ფარგლებში, მიეცეთ სამთვინი ნებაყოფლობითი საშეღავათო პერიოდი. საოჯახო ფულადი საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად ოდნავ გაძლიერებული დეპოზიტების გატანების პარალელურად, წინამდებარე ინიციატივამ მეტად დაამძიმა ლარის ლიკვიდურობა ფინანსურ სექტორში. აღნიშნული პრობლემის გადასაჭრელად, სეზ-მა კომერციულ ბანკებზე და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებზე სავალუტო სვოპების შეთავაზება დაიწყო, 200 მილიონ აშშ დოლარამდე თითოეული სექტორისთვის;
- სეზ-ი არ დააკისრებს ფულად სანქციებს ეკონომიკური ნორმატივების და გარე ფაქტორებით განპირობებული ლიმიტების დარღვევის შემთხვევაში (ანუ რეზერვები, გაცვლითი კურსის ცვლად).

(iii) COVID 19-ის გავლენა კომპანიაზე

ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა შემდეგი საოპერაციო რისკები, რომლებსაც შეიძლება არსებითი უარყოფითი გავლენა ჰქონდეთ კომპანიაზე:

- თანამშრომლების ხელმიუწვდომლობა დროის ხანგრძლივი პერიოდის მანძილზე, რაც ახალი სესხების გაცემას აფერხებს;
- მომხმარებლების უუნარობა განახორციელონ სასესხო გადახდები.

მოვლენათა პოტენციური უარყოფითი განვითარების შემთხვევებით გამოწვეული რისკების შესამსუბუქებლად, ხელმძღვანელობამ დაიწყო გარკვეული ზომების მიღება, შემდეგის ჩათვლით:

- თანამშრომელთა არსებითი ჯგუფისთვის სახლიდან მუშაობის პროგრამის დანერგვა;
- დაზარებული მომხმარებლებისთვის დაფარვებზე მორატორიუმის უზრუნველყოფა, მათი მოთხოვნის საფუძველზე.

მთავრობის ინიციატივის ნაწილის სახით, რომ მომხმარებლების მხრიდან სესხების დაფარვაზე (ძირი და პროცენტი) მორატორიუმით უზრუნველყოფა მოხდეს, კომპანიამ გამოიყენა თითოეული მომხმარებლის საჭიროებებზე დაფუძნებული ინდივიდუალური მიდგომა. კომპანიამ უზრუნველყო მორატორიუმი იმ კლიენტების ძირი თანხისა და პროცენტის დაფარვებზე, რომლებიც დაზარალებულნი არსებული მდგომარეობით, მათი მოთხოვნის საფუძველზე. მომხმარებლების დაახლოებით 5-7%-ს მიენიჭა მორატორიუმი ძირი თანხისა და პროცენტის დაფარვებზე, წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად ნებადართვის თარიღიდან 3-თვიანი ვადით. კომპანიამ გაითვალისწინა მორატორიუმის გავლენა მის ლიკვიდურობის ანალიზში. ამასთანავე, კომპანიამ ხელახლა მიმოიხილა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელი განახლებული მაკროეკონომიკური გარემოს გათვალისწინებით. შედეგად 2020 წელს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გაიზარდა.

ამ და სხვა დაშვებების საფუძველზე, კომპანიის ხელმძღვანელობამ მოამზადა ფულადი ნაკადების პროგნოზები, წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღიდან სულ მცირე 12-თვიანი პერიოდისთვის, რომლებიც მიანიშნებენ იმაზე, რომ გონივრულად შესაძლებელი მოვლენების უარყოფითი განვითარებების გათვალისწინებით, კომპანიას, შემდეგი 12-თვიანი პერიოდის მანძილზე, ექნება საკმარისი ფულადი სახსრები მისი ვალდებულებების დასაკმაყოფილებლად მათი ვადის დადგომისთანავე. ხელმძღვანელობამ ასევე გაანალიზა კომპანიის სეზონის რეგულაციებთან შესაბამისობა. მოსალოდნელია, რომ კომპანია იქნება შესაბამისობაში სეზონის მოთხოვნებთან. ყველაზე უარეს მოვლენათა განვითარების სტრეს ტესტის შემთხვევაშიც კი, კომპანია ინარჩუნებს საკმარის ლიკვიდურობას, რათა მხარი დაუჭიროს უწყვეტ ოპერაციებს ახლო მომავალში.

ზემოაღნიშნული ანალიზის საფუძველზე, ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ COVID-19-ის პანდემიას და შედეგად შემცირებულ ეკონომიკურ საქმიანობას ქვეყნის ფარგლებში, ასევე გლობალური ფინანსური ბაზრების უარყოფით ცვლილებებს, არ ექნებათ არსებითი გავლენა კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობასა და მის ფინანსურ შედეგებზე.

კორპორაციული მართვის პრინციპები

ორგანიზაცია ოპერირებს კორპორაციული მართვის პრინციპების შესაბამისად. გადაწყვეტილებები დელეგირებულია შესაბამის თანამშრომლებზე, რომლის ეფექტური კონტროლის მექანიზმის საშუალებით მინიმუმამდეა დაყვანილი საოპერაციო რისკები. სამეთვალყურეო საბჭო უფლებამოსილების ფარგლებში ზედამხედველობას უწევს მენეჯმენტს და წარმართავს ძირითად პოლიტიკას. ორგანიზაცია ანგარიშვალდებულებას პირნათლად ასრულებს, როგორც რეგულატორთან, ასევე ინვესტორებთან მიმართებაში. არის გამჭვირვალე და იცავს ეთიკის კოდექსით განსაზღვრულ სტანდარტებს.

ზურაბ ახალაია

აღმასრულებელი დირექტორი

20 აგვისტო 2020

ნინო თავდიაშვილი

მთავარი ბუღალტერი

მოვლენათა პოტენციური უარყოფითი განვითარების შემთხვევებით გამოწვეული რისკების შესამსუბუქებლად, ხელმძღვანელობამ დაიწყო გარკვეული ზომების მიღება, შემდეგის ჩათვლით:

- თანამშრომელთა არსებითი ჯგუფისთვის სახლიდან მუშაობის პროგრამის დანერგვა;
- დაზარებული მომხმარებლებისთვის დაფარვებზე მორატორიუმის უზრუნველყოფა, მათი მოთხოვნის საფუძველზე.

მთავრობის ინიციატივის ნაწილის სახით, რომ მომხმარებლების მხრიდან სესხების დაფარვაზე (ძირი და პროცენტი) მორატორიუმით უზრუნველყოფა მოხდეს, კომპანიამ გამოიყენა თითოეული მომხმარებლის საჭიროებებზე დაფუძნებული ინდივიდუალური მიდგომა. კომპანიამ უზრუნველყო მორატორიუმი იმ კლიენტების ძირი თანხისა და პროცენტის დაფარვებზე, რომლებიც დაზარალებულნი არსებული მდგომარეობით, მათი მოთხოვნის საფუძველზე. მომხმარებლების დაახლოებით 5-7%-ს მიენიჭა მორატორიუმი ძირი თანხისა და პროცენტის დაფარვებზე, წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად ნებადართვის თარიღიდან 3-თვიანი ვადით. კომპანიამ გაითვალისწინა მორატორიუმის გავლენა მის ლიკვიდურობის ანალიზში. ამასთანავე, კომპანიამ ხელახლა მიმოიხილა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელი განახლებული მაკროეკონომიკური გარემოს გათვალისწინებით. შედეგად 2020 წელს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გაიზარდა.

ამ და სხვა დაშვებების საფუძველზე, კომპანიის ხელმძღვანელობამ მოამზადა ფულადი ნაკადების პროგნოზები, წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღიდან სულ მცირე 12-თვიანი პერიოდისთვის, რომლებიც მიაწოდებენ იმაზე, რომ გონივრულად შესაძლებელი მოვლენების უარყოფითი განვითარებების გათვალისწინებით, კომპანიას, შემდეგი 12-თვიანი პერიოდის მანძილზე, ექნება საკმარისი ფულადი სახსრები მისი ვალდებულებების დასაკმაყოფილებლად მათი ვადის დადგომისთანავე. ხელმძღვანელობამ ასევე გაანალიზა კომპანიის სებ-ის რეგულაციებთან შესაბამისობა. მოსალოდნელია, რომ კომპანია იქნება შესაბამისობაში სებ-ის მოთხოვნებთან. ყველაზე უარეს მოვლენათა განვითარების სტრეს ტესტის შემთხვევაშიც კი, კომპანია ინარჩუნებს საკმარის ლიკვიდურობას, რათა მხარი დაუჭიროს უწყვეტ ოპერაციებს ახლო მომავალში.

ზემოაღნიშნული ანალიზის საფუძველზე, ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ COVID-19-ის პანდემიას და შედეგად შემცირებულ ეკონომიკურ საქმიანობას ქვეყნის ფარგლებში, ასევე გლობალური ფინანსური ბაზრების უარყოფით ცვლილებებს, არ ექნებათ არსებითი გავლენა კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობასა და მის ფინანსურ შედეგებზე.

კორპორაციული მართვის პრინციპები

ორგანიზაცია ოპერირებს კორპორაციული მართვის პრინციპების შესაბამისად. გადაწყვეტილებები დელეგირებულია შესაბამის თანამშრომლებზე, რომლის ეფექტური კონტროლის მექანიზმის საშუალებით მინიმუმამდეა დაყვანილი საოპერაციო რისკები. სამეთვალყურეო საბჭო უფლებამოსილების ფარგლებში ზედამხედველობას უწევს მენეჯმენტს და წარმართავს ძირითად პოლიტიკას. ორგანიზაცია ანგარიშვალდებულებას პირნათლად ასრულებს, როგორც რეგულატორთან, ასევე ინვესტორებთან მიმართებაში. არის გამჭვირვალე და იცავს ეთიკის კოდექსით განსაზღვრულ სტანდარტებს.

ზურაბ ახალაია

აღმასრულებელი დირექტორი

ნინო თავდიაშვილი

მთავარი ბუღალტერი

20 აგვისტო 2020